

Bölcsföldi András

Ifjúsági
6X6
határozhat

Parakletos
Könyvesház

36 ifióravázlat

Bölcsföldi András

Ifjúsági határozat

Hétköznapi üzenetek a Bibliából

36 ifióravázlat

Parakletos Könyvesház
Kiskunfélegyháza
2007

© Bölcsföldi András, 2007
Borító, grafika © Lente István, 2007

Lektorálta: Böttger Antal
Szerkesztés: Miklya Zsolt

*A kiadvány megjelenését
a Dunamelléki Református Egyházkerület támogatta*

ISBN 978 963 87233 4 5

Kiadja a Parakletos Könyvesház
6100 Kiskunfélegyháza, Pf. 45.
Tel.: 76/463-106; Fax: 76/560-161
E-mail: parakletos@parakletos.hu
www.parakletos.hu

Felelős kiadó: Damásdi Dénesné
Felelős szerkesztő: Miklya Zsolt
Szedés, tördelés: Parakletos Könyvesház, Könyves Gábor

HÉTKÖZNAPI ÜZENETEK

*Használati tanács
az ifióravázlatokhoz*

A füzetben található óravázlatok a Dunamelléki Egyházkerület által kiírt pályázatra készültek, egy éves periódusra. Nagyobb részük megtartott ifjúsági bibliaóra vázlata. Elsősorban hagyományos gyülekezeti keretek között lévő, konfirmáció utáni ifjúságnak szólnak. Részben azért, mert ilyen van legtöbb az országban, másrészt nekik áll legkevesebb segédanyag a rendelkezésükre.

Az életkori sajátosságokat, a korosztályt érdeklő dolgokat figyelembe véve, és saját tapasztalataim alapján is vegyes témájú összeállítást terveztem. A klasszikus témákról (bibliai fogalmak, barátság, párkapcsolatok) valószínűleg már esett szó, s ehhez talán jobban vannak hozzáférhető anyagok. Hat témát választottam, hatos felosztásokban. Ennek előnye az, hogy a kisebb egységeket jobban szeretik a fiatalok, mint a hosszabbakat, másrészt mégsem marad légtüres térben egy-egy alkalom, van lehetőség kicsit elmélyedni a témában. Hat ifióra már van olyan hosszú, hogy ki lehet hozni belőle valamit, mégsem olyan rövid, hogy a fiatalok azt érezzék, belekapunk a témába, de nem mentünk vele semmire.

Az itt található ifióravázlatok, ahogyan a nevük is mutatja, vázlatok, mégsem a klasszikus értelemben vett készen kidolgozott óramenetek. Nem lehet belőlük egy órát egy az egyben megtartani. A vázlatkészítés mellett a keretjelleget kell hangsúlyozni. Vagyis általában több anyagot talál az ifivezető, mint amit érdemes egy órába bezsúfolni. Tudnia kell közülük választani, és szükség van a saját ötleteire, kreativitására is, hogy az órát megalkossa.

A vázlatok tehát inkább támpontokat, gondolatokat adnak a kidolgozáshoz, a továbbgondoláshoz. Egy ifiórára magam sem készülök leírt beszéddel, inkább csak vázzal, kérdésekkel, bibliai helyekkel, kulcsszavakkal, néha játékokkal, ötletekkel, irodalmi kiegészítőkkal. Sokan talán azt gondolják, hogy így kevesebbet kell készülni, pedig ez nem így van. A vázlat mindig sűrítése valami többnek, mely azért teret ad a spontán módon megfogant gondolatoknak is.

$6 \times 6 = 36$ – ez egy évre elegendő vázlat. A maradék 16 ifióra az ünnepekre, egyéb alkalmakra, és a nyárra esik. Ha valaki egy év alatt szeretné végigvenni az anyagot, átlagosan havi három alkalommal számolhat, s havonta marad egy, valami másra. Eszerint egy téma két hónapig tart. De az órák beosztása, az alkalmak rendje helyenként lehet más és más.

Az ifjúsági bibliaóra egyes elemeinek szerepe

Bevezetés

Található itt játékos ötlet, idézet, kérdés. Ennek az a szerepe, hogy bevezesse a témát, bele-
rázza a téma hangulatába a hallgatóságot, kapcsolópontokat találjon a későbbi beszélgetéshez.
Mindig több lehetőség kínálkozik, gyakran mind a három. Ez természetesen nem azt jelenti,
hogy mindet végig kell venni, inkább a csoportra és saját habitusunkra való tekintettel lehet vá-
lasztani. S figyelni kell arra is, hogy mindez ne vegyen el sok időt (még ha adná is a beszélge-
tés), és ne fárasssa le a társaságot, mert akkor a többi rész sínyli meg.

Szedjük össze!

Lényege, hogy közösen történjék. Még olyan esetben is, amikor nehezebb az összeszedés, s
feltételezhetően a csoportvezető a legfelkészültebb. Kifejezetten az agyunk, emlékezetünk, bib-
liaismeretünk megerőltetése a cél. Ez sok időt is elvehet, éppen ezért itt is érvényes, hogy nem
kell mindenre sort keríteni, csak ami fontos. Van, amikor már itt több út is kínálkozik a továb-
blépésre, különösen az igék esetében. Az összeszedést időnként szimbolizálhatjuk, de meg is je-
leníthetjük, pl. egy kosárral, ami azért jó, mert lezárja ezt a részt (tele a kosár).

Gondoljuk át!

Ez a fő pont, itt történik a téma megbeszélése, megvitatása, kifejtése. Ennek kell a legfon-
tosabbnak lenni (bennünk is), s valószínűleg ezt a részt kell igazán ügyesen megcsinálni, mert
ilyenkor már lankad a figyelem, s a fiatalok szeretik más irányba terelni a beszélgetést. Itt kell
leginkább kézben tartani az órát. Előfordul, hogy már a Bevezetésnél ide érkezünk, és a két pont
összecsúszik. Ez nem baj, csak legyen vele tisztában a vezető.

Ige

Több igéből egyet, esetleg kettőt válasszunk. Csábító, hogy végigmenjünk egy sor igén, de
nem javasolom, a kevesebb több. Ám ahol felsorolásszerű sorozat van, és nem akarunk belemé-
lyedni, ott lehet. Ahol példa kerül elő, pl. életút, ott is egy személyt érdemes kiválasztani,
esetleg akit a fiatalok szeretnének. Nyilván ehhez is elegendő háttértudás szükséges. Az igét
mindig olvassuk fel, hangsúlyosan, szépen.

Összegzés

Az összegzés, az igei rész lehet áhítatszerű. Azért nincs jobban kidolgozva, mert ezt már
végképp a vezető kell, hogy megoldja. Különböző jellegű alkalmakra találunk itt példát. Ez a rész
lehet inkább meditatív jellegű. Záródhat kérdéssel, egy-egy jól megfogalmazott mondattal, ami
után imádság, imaközösség következik. Legyen mindenkinek (és minden csoportnak) az összeg-
zés a sajátja.

Az egész anyagra érvényes, hogy bátran egészsítsük ki a magunkéval. Ha valamelyik idézet
nem tetszik, vagy nem értjük, akkor nyugodtan elhagyhatjuk (esetleg kereshetjük az értelmét),
s lehet, hogy valaki jobbat is tud vagy talál. Szánjuk oda magunkat a minél jobb alkalmakért!

Az ifjúsági órák váza

Egy alkalom menetét itt mutatom meg, melyet nem írok le újra és újra. Ezen belül csak a törzs-részt, az ifióra fő részét dolgoztam ki, de természetesen minden alkalmon szerepel a többi is. Az időkeret csak ajánlás, egyes közösségeknél eltérő lehet. Az alábbi felosztás két órányi időtartammal számol, melyből egy óra a fő rész, és egy a többi. Ez inkább a minimumot mutatja, egy jól működő ifiben hosszabbra is nyúlhat az alkalom.

Érkezés, köszöntés, beszélgetés (10–15 perc, míg mindenki megérkezik)

Éneklés (legalább 10–20 perc énekkérésekkel, időnkénti tanulással együtt)

Hirdetések (5 perc)

Kezdés, imádság (vezető imádkozik, esetleg megkér 2–3 fiatalt, hogy imádkozzanak – 3 perc)

Az ifióra fő része a mellékelt vázlatok szerint:

Bevezetés (15 perc)
(ötlet, játék, idézet, kérdés)

Szedjük össze! (15 perc)
(a témával kapcsolatos gondolatok, kérdések, igék összegyűjtése)

Gondoljuk át! (20 perc)
(a téma megbeszélése, megvitatása, kifejtés, kérdések)

Ige (5 perc)
(lehet több is)

Összegzés (5 perc)
(üzenet)

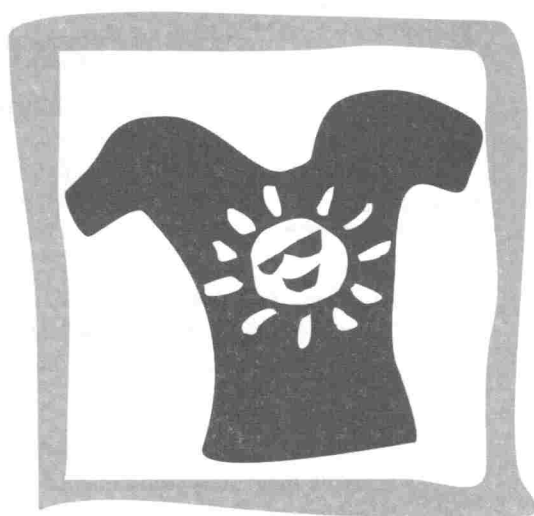
Befejező rész:

Egy ének (ami kapcsolódik a témához, vagy egyből imádság – 5 perc)

Imádság (lehet imaközösség vagy témacentrikus imádság is – 5–10 perc)

Zárás (egy áldással, vagy a főige elmondásával, egy ige kiosztásával – 2 perc)

Beszélgetés, játék (kötetlen)

Divatos témák

- öltözködés
 - evés
 - ivás
 - reklám
 - munka
 - gazdagság
-

1. Ifióra az ÖLTÖZKÖDÉSRŐL

avagy, hogyan ölthetjük fel a „szeretet köntösét”?

Bevezetés

Kérdés:

- Ki miért azt a ruhát vette ma fel, amiben van?
- Mennyire határoz meg a másokról alkotott véleményformálásban az öltözék?
- Mondjatok véleményt egymás öltözékéről!

Ötlet:

- Tartsunk vitafórumot, hogy eldönthessük: A ruha teszi az embert, vagy nem?
- Vitassuk meg: Helyesen cselekedett-e az a lelkész, aki egy ifjúsági találkozó végén (Csillagpont 2005), a szabadtéri (tévét közvetítéses) ünnepi istentiszteleten pólóban prédikált? Mit fejez ki a lelkészi öltözék? ¹

Idézet:

Nem a ruha teszi az embert.
magyar közmondás

Ruha teszi az embert.
magyar közmondás

*Öltözz, miképp erszényedből telik,
Drágán, ne torzul; gazdagon, ne cifrán,
Mert a ruha jellemzi emberét...*

...Mindenek fölött

*Légy hű magadhoz; így, mint napra éj,
Következik, hogy ál máshoz se léssz. ²*

W. Shakespeare

Szedjük össze

Ruhagondok:

Mit fejez ki az öltözet, mit nem?

- divat szerinti
- jellemzi az erkölcsöt (mit takar, mit nem egy kor divatja)
- jelzéseket ad (régén: népviselet, ma: csoporthoz tartozás jegyei)
- elfedezés, eltakarás – nem képmutatás egyben?
- jelmez, maszk, szerep – látszani akarok valakinek
- le lehet vetni – nem tartós
- meztelenség – mit mutatok meg magamból?

Divatos témák

Öltözködés a Bibliában:

Melyik öltözet mit fejez ki?

- Ádám és Éva – felöltöznek és elfedik magukat (1Móz 3,7.21)
- József tarka ruhát kap (1Móz 37)
- a főpap ruhája (éfód, hósen – 2Móz 28)
- az ifjú Sámuel gyolcs éfódja (1Sám 2,18–19)
- Jónátán köpenyét, ruháját Dávidnak adja (1Sám 18,4)
- ruha megszaggatása: a gyász jele (Eszt 4,1; Jób 1,20–21)
- Keresztelő János teveszőr ruházata (Mt 3,4)
- a mezei liliomok „ruházata” (Mt 6,25.28–30)
- tanítványok: egyetlen ruhában, saru, tarisznya nélkül (Mt 10,9–10)
- farizeusok, írástudók feltűnő ruházata (Mt 23,5; Lk 20,46)

Lelki öltözködés:

- igazság és hűség öve (Ézs 11,5)
- Isten fegyverzetének felöltözése (Ef 6,10–17)
- a szeretet felöltözése (Kol 3,14)
- Krisztus felöltözése (Gal 3,27)
- menyegzői ruha (Mt 22,11kk)
- a fehér ruhába öltözöttek (Jel 7,13–17)

Gondoljuk át

- Mire ügyelsz, amikor kiválasztod ruházatot darabjait? Mik a fő szempontjaid?
- Milyen ruha illik legjobban hozzád?
- Milyen ruha fejezi ki legjobban a személyiségedet?
- Milyen jelzéseket adhat ma egy öltözet?
- Lehet-e az öltözködést lelki tartalom kifejezésére használni, amikor annyira helyzet- és divatfüggő?

Ige

Öltsetek tehát magatokra – mint Isten választottai, szentek és szeretettek – könyörületet, jóságot, alázatot, szelídséget, türelmet. Viseljétek el egymást, és bocsászatok meg egymásnak, ha valakinek panaszja volna valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is. Mindezek fölé pedig öltsetek fel a szeretetet, mert az tökéletesen összefog mindent. És a Krisztus békessége uralkodjék a szívetekben, hiszen erre vagytok elhíva az egy testben. És legyetek háládatosak. A Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon úgy, hogy tanítsátok egymást teljes bölcsességgel, és intsetek egymást zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel; hálaadással énekeljétek szívetekben az Istennek. Amit pedig szóltok vagy cselekesztek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek, hálát adva az Atya Istennek óáltala.

Kolossé 3,12–17

Összegzés

Ahogy minden reggel gondot fordítunk rá, hogy mit veszünk fel, ugyanígy fontos a „lelki felöltözés” is reggelenként, nem mindegy, hogyan indulunk el egy napra. Ez jelenthet egy perces megállást, imádságot, de legjobb, ha igeolvasással kezdjük, erőt, útmutatást kérve az adott napra. A ruhánk persze nap közben könnyen bepiszkolódik, hiszen dolgozunk, tevékenységeket végzünk. Ruhát öltetni tehát nem mindig kényelmes, idilli, nem mindig tiszta, hanem gyakran izzadságszagú, terhes (gondoljunk csak egy tűzoltóra, vagy egy orvosra). Ugyanilyen nehéz lehet például bocsánatot kérni.

A ruha látható rajtunk. Ez alapján (is) ítélnék meg minket. Nemcsak eltakarás, hanem csodálatos lehetőség valamit megmutatni. A ruha védelem is. Megvéd avatatlan szemektől, télen a hidegtől, nyáron a napfénytől, de eső és szél ellen is jó. A szeretetlenséggel szemben hasonló módon véd bennünket Krisztus szeretete. Nélküle védtelenek vagyunk. Mennyire másként alakulna sok beszélgetés az életünkben, ha szeretetet ölténénk magunkra. Ez napi tevékenységet jelent. Nem időnként történik az öltözködés sem, naponta fel kell öltetni a szeretetet. A ruha ráadásul szép. Milyen rossz lenne, ha mindenki uniformisban járna. De milyen szép színes így a világ. Ezért jó, ha a szeretet sokféle megnyilvánulását tapasztalhatjuk meg egymásban.

Ifióra az

2.

EVÉSRŐL

avagy, enni vagy nem enni, vagy mi is a kérdés?

Bevezetés

Ötlet:

- Készítsünk süteményt (pl. kókuszgolyó), amibe elrejtünk egy-egy étkezéssel kapcsolatos igét.
- A teremben szépen megterítünk egy asztalt (szendvics, sütemény, saláta, gyümölcs stb.). Ez nagyon felcsigázza majd az érdeklődést (főleg ha éhesen jönnek).

Idézet:

Petri György: Az szakácsnak marseillaise-e (részlet)

Először is kimegyünk a piacra. A piac a szakácsember agorája. A zabakészítés Athénje. Halat – legkevesebb – kilenc fajtát veszünk, úgymint: nyelvhalat, nyúlhalat, compót, ángolnát, durbincot, kőfejű murénát, tengeri pisztrángot, süllőt, kecsagét, cápauszony nem rossz, ha van, de megfelel édesvízi

Divatos témák

*halfarok is, egy-két sügér ugyancsak nem árt.
Mindez tizenkét órát pihen hagymaágyon,
hálósipkául vodkában pácolt fokhagyma és forrázott sóskalevél.*

Kérdés:

- Milyen hangulatot kelt benned a fenti idézet? (Szinte kultikus hangulatot érezhetünk, ahogy a konyhakultuszt parodizálja.) Érdemes megkeresni a vers folytatását is, mert még csak ezután jön a java.
- Miért eszünk? Mindig akkor eszünk-e, ha éhesek vagyunk?
- Ha valami ingyen van, miért érzünk kényszert, hogy együnk?
- Milyen „divatos” jelenségeket (betegségeket), fogalmakat ismersz az étkezéssel kapcsolatban? Beszéljessünk róluk! Miért ilyen hangsúlyosak ma ezek a fogalmak? (Lásd még a VI/3-as téma idézetét!)
 - bulémia
 - anorexia
 - túlsúlyosság (elhízás)
 - nassolás, ételfüggőség
 - fogyókúra (Miért fogyókúrázik ma szinte mindenki?)
 - reform-táplálkozás
 - bio-ételek

Szedjük össze

Az evés szinonimái és szólásai:

- eszik, bekap, falatoz, étkezik, majszol, lakmároz, fal, zabál, bevág, kajál, burkol stb.
- degeszre tömi a hasát
- hasa az istene
- a hasának él
- kibékül a hasával

Evésről, étkezésről a Bibliában:

- teremtéstörténet: növény, gyümölcs (1Móz 1,29–31)
- szövetség Nőével: új szemlélet (1Móz 9,3–4)
- étkezési törvények (3Móz 11 és 17)
- áldozati lakoma (1Móz 31,54; 1Sám 1,3–4)
- vendéglátás, vendégszeretet (1Móz 18,1–8; Zsid 13,2)
- az étel Isten ajándéka, gondoskodásának egyik jele (Zsolt 104,14–15; 127,2; Mt 6,25–34)
- másoknak adni – ez is jele Isten gondviselésének (3Móz 19,10; 5Móz 24,19; Ruth 2–3) (Kálvin: amit Isten a szegényeknek szánt, letette a gazdagok asztalára)
- mindennapi kenyerünk (Mt 6,11; Lk 11,3)
- böjt, az élelem megvonása (Ézs 58; Mt 6,16–18)
- hálaadással élni az ételekkel (Jn 6,11; ApCsel 27,35; 1Tim 4,4)
- utolsó vacsora (Mk 14,17–25; 1Kor 11)
- messiási lakoma (Mt 22,1–14; Jel 19,9)

Gondoljuk át

- Hogyan eszünk általában? Milyen szokásaink vannak? (reggeli, vacsora)
- Mi volt az eddigi legdrágább étel, amit ettünk? A legolcsóbb?
- Mi a kedvenc ételünk? Ennénk-e mindennap ugyanazt?
- „Az vagyok, amit megeszem.” – Mit jelent ez?
- Mi a célja az evésnek? És a nem evésnek?
- Mit jelent hálaadással enni? Mi a szerepe az étkezés előtti, utáni imádságnak?
- Hogyan lehet mindennapi kenyere az éhezőknek? Nem valami tréfa ez a kérés Isten részéről?

Ige

Mert az Isten minden teremtménye jó, és semmi sem elvetendő, ha hálaadással élnek vele, mert megszentelődik az Isten igéje és a könyörgés által. 1Timóteus 4,4–5

Összegzés

*Adjunk hálát az Úrnak, mert érdemli,
Mert minden gazdagságát velünk közli.*

Ré.: 501. dicséret (alkalomadtán tanítsuk is meg)

Az étkezés hétköznapi cselekvés, melynek lelki összetevői is vannak. Az étkezés előtti ima pl. könnyen válik sablonossá. Egyesek viccelnek is vele, mondván: hányat számoltál imádság helyett? Pedig a mechanikus forma mögött sokkal több rejtezik. Pillanatnyi ráhangolódás arra, hogy minden pillanatban Istenre vagyunk utalva. Másrészt a meghívás motívuma is benne van. Szabó Magda írja önéletrajzi regényében (Für Elise), hogy a családi ebédnél időnként fölneztet és rettegett az asztali áldás közben („Jövel Jézus légy vendégünk...”), hogy jön-e az a bizonyos Jézus, mert akkor neki lehet, hogy kevesebb jut...

Nyilvános helyen, nem hívő barátok előtt, nem imádkozó rokonok között gyakoroljuk-e az imádságot? Igen fontos jelzés lehet egy jó étkezési közösség. Sok helyen szokás, hogy megfogják az asztalnál ülők egymás kezét, és úgy adnak hálát. Így senki sem maradhat ki. Különösen annak fényében fontos ez, hogy naponta kérjük a mindennapi kenyeret. Rendszeresen harcolok azért, hogy az asztaltól felállva kenyeret ne dobjunk ki. Lehet tisztelni és megbecsülni, amit előzőleg Istentől kértünk. S ha ezzel jól élünk, mással is jól fogunk. A Szentírás is többször említi, hogy az Isten országa nagy étkezéshez, vacsorához hasonló. A mennynek is jó íze lehet. Ez jelenik meg több versben is.

Pilinszky János: Egyenes labirintus (részlet)

*Milyen lesz az a visszaröpülés,
amiről csak hasonlatok beszélnek,
olyanfélék, hogy oltár, szentély,
kézfogás, visszatérés, ölelés,
füben, fák alatt megterített asztal,
hol nincs első és nincs utolsó vendég*

Divatos témák

3. Ifióra az IVÁSRÓL

avagy, alkoholelles-e a Biblia?

Bevezetés

Ötlet:

- Poharakban különböző italokat teszünk az asztalra, s bekötött szemmel megkóstoltatjuk a jelenlévőkkel (pálinka, édes és száraz bor, szörp, kóla, tonic, víz, ásványvíz, bodzaszörp, sör stb.).
- Melyik italt milyen étel mellé, milyen alkalomra választanád? Készítsünk egy-egy alkalomhoz illő ét- és itallapot!

Idézet:

*Hogy az ember néha józan, máskor bolond, majd meg részeg! Oh különös! Mértéken túl minden pohár átkozott...*³

W. Shakespeare

*Amíg az ember nem tudja, hogy alkoholista, addig nem lehet beszélni vele – az ital beszél neki. Ha megkérdezik, mennyit itál, mért itál, akkor azt feleli: „csak egy kicsit részeg voltam”. De arról, hogy ez egy rossz szokás, nem akar hallani – nem akar tudni róla. Ez nem rám tartozik. Rosszul hangzik, furcsa az ember számára az, hogy „alkoholista”. A „részeges” – az még valami dédelgető; az „alkoholista” – az már beteg.*⁴

Szűcs Teri: „Mi az, hogy csodálatos?”

Kérdések:

- Mikor iszol? Mikor mit iszol?
- Mikor mit, hogyan és mennyit iszol?
- Milyen szomszágok léteznek?
- Miért isznak az emberek alkoholt?
- Miért sorolja fel valaki, hogy mennyit bír inni? Minek a fokmérője ez?
- Te is szoktál dicsekedni az ivásteljesítményeddel?
- Miféle „mértékről” beszél Cassio? Szerinted hol van az a „mérték”, amin belül nem válik átkozottá az alkohol? Lehet-e áldott?
- Hol húznád meg a határt a „kicsit részeg”, „részeges” és „alkoholista” között?

Szedjük össze

Az ivás szinonimái és szólásai:

- iszik, iszogat, iddogál, tütükél, kortyol, jót húz belőle, ürítgeti a poharat, öblögeti a torkát, vedel, nyakal
- becsíp, leissza magát, megittasodik, berúg, beszív, részegeskedik

- felönt a garatra, kancsó mélyére néz, ivásnak adja magát
- Nem keveset iszik, hanem sokszor.
- Teli pohár üres tanács.

Az ivásról a Bibliában:

- Rebeka inni ad Ábrahám szolgájának és tevéinek (1Móz 24)
- Mózes vizet fakaszt a pusztában (2Móz 17)
- Isten inni ad népének a pusztában (Zsolt 78,15; Ézs 43,20)
- Isten gondoskodása: a víz (Zsolt 23,2; 65,10)
- Istenre szomjazni (Zsolt 42,2–3)
- Gedeon katonái szürcsölve ittak (Bír 7)
- a samáriai asszony – örök élet vize (Jn 4; 7,37–38; Jel 22,1)

A borról, borivásról a Bibliában:

- Nőé és fiai (1Móz 9)
- a bor Isten ajándéka (Zsolt 104,13–15; Péld 9,1–5; Préd 9,7)
- részegség, mértéktelen borfogyasztás (Péld 23,29–35; Ézs 5,11–12; Jer 51,7)
- Bélsaccar lakomája (Dán 5)
- a harag bora, pohara (Zsolt 75,9; Jer 25,15–16; Jel 14,10)
- a kánai menyegző (Jn 2)
- Jézus „eszik és iszik”, „falánk és részeges” (Mt 11,18–19)
- az áldás pohara (1Kor 10,16; 11,23–26)

Gondoljuk át

- Milyen szerepe van a Bibliában a szomjúságnak – ivásnak?
- Mit mond a Biblia az alkoholról? Alkoholelles a Biblia?
- A Biblia inkább a mértékről-mértéktelenségről beszél. Hogyan?
- Miért népbetegség nálunk az alkoholizmus? Hogyan magyaráznánk el a problémát:
 - általános iskolásoknak
 - középiskolásoknak
 - főiskolásoknak, egyetemistáknak
 - dolgozó (vagy éppen nem dolgozó) felnőtteknek

Ige

*Ti szomjazók mind, jöjjetek vízért,
még ha nincs is pénzetek!
Jöjjetek, vegyetek és egyetek!
Jöjjetek, vegyetek bort és tejet,
nem pénzért és nem fizetségért!*

Ézsaiás 55,1

*Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék! Aki hisz énbenem, ahogy az Írás
mondta, annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek!*

János 7,37–38

Összegzés

Részt vettem egy istentiszteleten, ahol egy gyógyult alkoholista pár tett bizonyosságot. Szépen felöltözve, egymás kezét fogva, tartalmas mondatokban fejezték ki magukat bizonyágtételükben. *Furcsa volt elképzelni, hogy évekkel ezelőtt alkoholisták voltak, de elmondták történetüket.* A már csak bottal botorkáló asszony annyira rosszul volt az alkohol miatt, hogy az orvosok mindössze két-három hetet adtak neki. Ő hallott valahol a Kék Kereszt Egyesület dömösi gyógyító otthonáról, s végül adott magának egy esélyt. Az állomásra kikísérte szintén alkoholista élettársa is, mert maga nem tudta volna csomagjait feltenni a vonatra. Két hét elteltével, miközben az asszonyt megérintette Jézus szabadító evangéliuma, az eléje kimenő férfi azt látta, hogy az asszony meghívva, mosolyogva, s botjával a levegőben integetve hívja magához a peronon. Ez fogta meg. Hogyan lehet, hogy egy roncs ember így meggyógyul? Nagy nehezen ő is kötélnek állt, s elment Dömösre, ahol gyors változáson és lassú gyógyuláson ment keresztül. Később összeházasodtak, gyermekük született, és ma a Kék Kereszt munkáját segítik.

Keressünk mi is kapcsolatot e szervezettel, hívjuk meg magunkhoz, és segítsük oda beteg, alkoholtól megkötözött társainkat. Képveljük Isten gyógyító szeretetét, életet helyreállító hatalmát, és a Szentlélek józanságot árasztó lelkületét.

Ifióra a

4.

REKLÁMOKRÓL

avagy, engedjük-e, hogy átverjenek minket?

Bevezetés

Ötlet:

- Előzetesen felveszünk, majd lejátszunk néhány reklámot, 10 percnél nem hosszabban. Elemezzük, hogy milyen motívumokból épül fel egy reklámfilm! (Szem látványa, kívánság, hazugság, kisgyermek szerepe, nő/férfi érzékiség szerepe, elmentéses szimbólumok használata, gyorsaság, pörgés, hanghatások stb.)

Idézet:

Josh McDowell amerikai szerző ír Az apai kapcsolat című könyvében arról, hogy a gyerekek, fiatalok információik nagy részét a tévéből, filmekből szerzik:

...egy átlagos gyerek már iskoláskor előtt több időt tölt tévé nézéssel, mint egy egyetemi tanuló a záróvizsgára készüléssel. Miután iskolások lesznek, az addigi heti húsz óra huszonkettőre növekszik, csak alvással töltenek több időt. Tizennyolc éves korukig több időt töltöttek el a tévé előtt, mint bárhol máshol, az iskolát is beleértve. Egy másik tanulmány becslése szerint az érettségiig eljutva egy átlagos középiskolás mintegy 22 000 órát töltött el tévé nézéssel, ami kétszer annyi idő, mint amit az iskolában ült a tizenkét év alatt.⁵

Kérdés:

- Vajon az amerikai időeredmények nálunk is érvényesek?
- A fent említett időmennyiségből mennyi lehet a reklám?
- Saccoljuk meg a reklámnézéssel, -hallgatással töltött időt egy nap!
- Mennyire befolyásolnak bennünket a reklámok?
- Tudunk-e reklámszlogeneket idézni?
- Van-e jó reklám? Szép reklám?
- Mit hordunk magunkon, milyen szövegeket, szimbólumokat? Mindegy-e?

Szedjük össze

Reklámhordozók, reklámhelyek:

- mozi, tévé, video
- rádió, telefon
- internet, e-mail kapcsolat
- napilap, folyóirat
- reklámújság, katalógus, szórólap
- plakát, óriásplakát
- plakátember, reklámjelmez
- fényreklám, fényújság
- matrica, felirat (táskán, ruhán stb.)

Néhány ide vonatkozó igehely:

- az ige mint hordozható, felírható jel (5Móz 6,5–9)
- nézd meg, halld meg, és mondd el (Ez 40,4)
- a háztetőkről hirdessétek (Mt 10,27)
- látni, nem látni, vagy jól látni (1Sám 16,7; Jer 5,21; Mt 5,8; Jn 20,29; Jel 3,18)
- jelek és az Emberfia jele (Mt 24,23–30)

Gondoljuk át

- Milyen szerepe van a bibliai szimbólumoknak az életünkben? (kereszt, hal, szív stb.)
- Igék a pólón – Mi a véleményetek róla?
- Mit hirdetünk? Mit hordunk magunkon?
- Lehet-e reklámozni az egyházat, az evangéliumot?
- Tanulhatunk-e a reklámokból? Hol lehet ennek szerepe?
- Ismertek-e jó egyházi szimbólumrendszert? (pl. a Bethesda kórházé)
- Készítsetek
 - kisfilmet, mely az evangélium egy rövid üzenetét „reklámozza”
 - honlaptervet a gyülekezet, ifjúsági gyülekezet számára
 - a gyülekezetet és alkalmait bemutató kis prospektust
 - plakátot és/vagy szórólapot egy gyülekezeti rendezvény hírüladására
 - e-mail-en küldhető ígés üdvözlőlapot

Divatos témák

Ige

Halld meg, Izráel: Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr! Szeresd azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből! Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked. Ismételd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házában vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz! Kösd azokat jelként a kezedre, és legyenek fejdíszként a homlokodon. Írd azokat házába ajtófélfáira és kapuidra!

5Móz 6,5–9

Összegzés

A mai világban fontos szerepet töltenek be a reklámok. A reklámok világának ellentmondásaival élünk nap mint nap. Hogyan lehet jól együtt élni velük? Vigyázni kell a hatásukkal, mert az a lényegük, hogy akkor is hatnak, ha nem vesszük észre. De lehet tanulni is tőlük. Hogyan kell egy terméket eladni, becsomagolni, kívánatosá tenni? Hol van ennek a határa? Az evangélium magában is hat, vagy szükséges a mai világ nyelvére hangolni? Nem kelt-e visszás érzést, ha csillogó-villogó köntösbe öltöztetjük? Ha az istentisztelet hasonló hatásokkal él, mint egy koncert, előadás? Ha úgy reklámoznak egy Jézusról szóló filmet: „Láss, és hiszel!”

Vállaljuk fel a szembenézést a pénzközpontú és divatos áramlatokkal, az idő- és értékálló kultúrát a trendivel szemben, a gyermeki hitet a látás igényével szemben. Higgy, és látni fogsz!

Ifióra a

5. MUNKÁRÓL

avagy, hogyan dolgozzunk?

Bevezetés

Ötlet:

- Három csoportra osztjuk a társaságot, s három mondatot adunk nekik, melyről röviden beszéljessenek. (Honnan ismerős, mit jelent, van-e ma jelentősége?)
 - Ora et labora! (Imádkozz és dolgozz! – református jelmondat)
 - Arbeit macht Frei! (A munka felszabadít! – lágerek jelmondata)
 - Éljen május elseje! (a munka ünnepének jelszava)

Idézet:

Dsida Jenő: Amundsen kortársa (részlet)

Felesége kéri:

– *Beteg vagy, fiam,
ne menj ma hivatalba!* –

*Két fia kéri:
– Láza van, apám,
ne menjen hivatalba! –*

...

*Ő pedig feleli nékik:
– Nem lehet fiaim,
be kell fejeznem a zárszámadást.
És fölkel az ágyból,
míg dideregve mosdik,
régi latin szók jutnak eszébe:
Officium, offici = munka, tisztség, hivatal.
Debitum, debiti = adósság, kötelesség.
És titkolja, hogy reszket
és búcsút vesz és elindul a húszfokos hidegben.*

Kérdés:

- Te milyen viszonyban vagy a munkával? Mit jelent számodra dolgozni?
- Vannak-e ma olyan kötelességtudó emberek, mint a Dsida-vers kishivatalnoka? Szükség van-e rájuk egyáltalán?
- Mit jelentenek ezek a kifejezések: „kétoldali munkaandorom van”, „munkaviszke-
tegségben szenved”?
- Gyűjtsetek munkával kapcsolatos szavakat, kifejezéseket!

Szedjük össze

Munkaszótár:

- munka, dolog, strapa, meló, robot, tevékenység
- munkás, dolgozó, melós, szaki, alkalmazott
- munkahely, munkaviszony, munkaidő, munkanap, munkaerő, munkavállaló, munkanélküli, munkakerülő, munkastílus, munkakedv, munkasiker, munkarend, munkamorál, munkaandor, munkamánia, munkaalkoholizmus, munkaterápia, munkaruha, munkaeszköz, munkadal stb.

Munkacélok:

- létfenntartás
- pénzkereset
- fizikai munka – szellemi munka különbsége
- Biblia: művelni és őrizni – az ember feladata (kultusz – kultúra)
- munka – pihenés: egymást kiegészítő fogalmak

Munkaviszonyok a Bibliában:

- Teremtés: az ember (1Móz 1,27–28; 2,15–17; 3,17–19)
- József: eredményes, áldott munka (1Móz 39,1–6)
- emberé a munka, Istené az áldás (Zsolt 127,1–2)
- Ruth: derék, szorgos asszony (Ruth 2–3)
- a derék asszony dicsérete (Péld 31)

Divatos témák

- a lusta ember és a munka (Péld 6,6–11; 24,30–34)
- Mária és Márta (Lk 10,38–42)
- két testvér példázata (Mt 21,28–32)
- a szőlőmunkások (Mt 20,1–16)
- okos és gonosz szolga (Lk 12,41–48)
- talentumok (Mt 25,14–30)

Munkaigék:

- Hat napon át dolgozz... (2Móz 20,9)
- Úrrá tetted kezéd alkotásain. (Zsolt 8,7)
- Így megáldja Istened, az Úr, kezéd minden munkáját, amit végzel. (5Móz 14,29)
- Mi haszna van az embernek minden fáradozásából? (Préd 1,3)
- Mi haszna van a munkásnak, abból, amiért fáradozik? (Préd 3,9)
- Méltó a munkás a kenyérére. (Mt 10,10)
- A fáradozó földművesnek kell először a termésből részesülnie. (2Tim 2,6)
- Ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék. (2Thessz 3,10)
- Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom. (Jn 5,16)
- Ne veszd el eddelért fáradozatok, hanem az örök életre megmaradó eddelért. (Jn 6,27)
- Fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban. (1Kor 15,58)
- Munkálja bennünk azt, ami kedves öelöttte. (Zsid 13,21)

Gondoljuk át

- Miért dolgozunk? Mi értelme a munkának?
- Mi lenne, ha nem lenne? Jó-e így a világ berendezkedése?
- Van-e ma értéke a munkának? Milyen okai vannak a munka leértékelődésének?

Ige

A hetedik napra elkészült Isten a maga munkájával, amelyet alkotott, és megpihent a hetedik napon egész alkotó munkája után.

1 Móz 2,2

Nekünk – amíg nappal van – annak a cselekedeteit kell végeznünk, aki elküldött engem. Mert eljön az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhat.

Jn 9,4

Összegzés

A munka áldás. Juhász Zsófia fogalmazta így: „Jutalmam, hogy tehetem.” A munka nem kényszer, nem átok, nem végeleáthatatlan fáradság, hanem jó lehetőség a hálaadásra. Hogy van erőm, tudásom munkálkodni. Nem vagyok székhez, ágyhoz kötve, hanem alkalmas vagyok a munkára. Használhatom a kezem, a lábam, az értelmem. Lehetünk még példaképek is. Járhatunk elől a munkában, amikor meg kell fogni valakinek a munka végét. Egy ifjúsági közösség hegyeket tud megmozgatni, s ereje is van. Titkon számítanak is rájuk. Nem szégyen, ha valaki

szeret dolgozni. Ifjúsági lelkész koromban szomorúan állapítottam meg, hogy mennyire nem tudok aktivizálni: ifióra után általában egyedül raktam helyére a székeket.

Kereskedelmi rádiókban általában kényszernek, az ember természetével ellentétesnek állítják be a munkát. Egy keresztyén író viszont ezt a címet adta könyvének: „Hála Istennek, hétfő van”. Milyen szemléletes cím, mely szembe megy a közfelfogással: örülök, hogy dolgozhatom, egészséges vagyok, van munkám; hálás vagyok, hogy van főnököm, munkatársaim, hogy része lehetek egy nagyobb közösségnek.

6. Ifióra a GAZDAGSÁGRÓL

avagy, szeretnék-e gazdagok lenni?

Bevezetés

Ötlet:

- Ha én gazdag lennék... Fejezd be a mondatot írásban! Készíts egy listát, mi mindent tennél vagy vennél, ha lenne rá pénzed!

Idézet:

József Attila: [De szeretnék...]

*De szeretnék gazdag lenni,
Egyszer libasültet enni.
Jó ruhába járni, kelni,
S öt forintért kuglert venni.*

*Míg a cukrot szopogatnám,
Új ruhámat mutogatnám,
Dicsekednék fünek, fának,
Mi jó dolga van Attilának.*

Hegedűs a háztetőn (musical – részlet)

*Ha én gazdag lennék,
jaha diha dajdl diga diga diha dajdl dum.
Éjjel-nappal, diga diga daj,
Tartana a nagy daj-daj.
Temetném a munkát,
jaha diha dajdl diga diga diha dajdl dum.
Dolgom, gondom másokra hagyom,
Jaj, ha egyszer meggazdagodom.*

Divatos témák

Építnék házat, benne öt szoba lenne,
Hozzá egy fürdőkamarám,
És fürdőkádban lábamat áztatnám.
Nagy, széles márványlépcső: egy, ami felvisz,
És még egy – mert lefele is kell.
És kell még egy, hogy bámulják csupán.
Lenne sok pulyka, réce, kappan a háznál,
Kis csibe, rántani való, fokhagymásan illata bódító.
De addig – vákk-vákk, háp-háp, kotkoda, gágá,
Hangjukat elviszi a szél,
Hogy hirdessék, itt gazdag ember él. [...]

Egyezzünk meg, Istenem, Uram,
Osztozzunk meg azon, ami van.
Száz dicsőség néked odafenn!
S nékem egy kis pénz itt lenn! ⁶

*A koldus is gazdag, ha vágya nincsen,
De koldusabb a templom egerénél
A gazdag, aki reszket, hogy szegény lesz...*

W. Shakespeare

Kérdés:

- Szeretnél-e gazdag lenni? Mit kezdenél vele?
- Milyen előnyei vannak a gazdagságnak? Milyen örömei? – Milyen hátrányai, gondjai, félelmei?
- Mi a legértékesebb tárgyad? Mi a legfőbb értéked?
- Gazdag vagy-e? Mikor mondanád, hogy gazdag vagy?
- Milyen értelemben használhatjuk ezt a szót? Folytasd: Gazdag, aki...

Szedjük össze

Szinonimái:

- módos, vagyonos, jómódú, dúsgazdag, pénzes, milliomos, milliárdos, multi
- bőséges (termés), termékeny (föld), választékos, sokrétű

Gazdagság a Bibliában:

- Minden kincsnél többet ér a bölcsesség (Péld 3,13–15)
- Jobb a kevés istenfélelemmel, mint a nyugtalansággal járó kincs (Péld 15,16)
- Se szegény, se gazdag ne legyenek (Péld 30,8–9)
- A gazdagság hiábavaló és múlandó (Préd 2; 6)
- A kincs nem ment meg a bajban (Jer 48,7; 49,4)
- Meggazdagodtam, nincs szükségem semmire (Jel 3,17)
- A gazdagság csábítása (Mt 13,22)
- Magának gyűjt, nem az Isten szerint gazdag (Lk 12,13–21)
- A lehetetlen – lehetséges: a gazdag ifjú (Lk 18,18–27)

- A gazdagság elítélése (Jak 5,1–3)
- Gazdag létére szegénnyé lett értetek... (2Kor 8,9)

Isten gazdag-e?

- jóságának gazdagsága (Róm 2,4)
- dicsőségének gazdagsága (Róm 9,23)
- gazdagságának mélysége (bölcességének, ismeretének) (Róm 11,33)
- kegyelmének gazdagsága (Ef 1,7)
- kegyelmének mérhetetlen gazdagsága (Ef 2,7)
- örökségének gazdagsága (Ef 1,18)
- ismeretének gazdagsága (Fil 3,8)
- titka dicsőségének gazdagsága (Kol 1,27)

Gondoljuk át

- Megállapítható-e egyértelműen, mit jelent gazdagnak lenni?
- Önálló fogalom, vagy csak a szegény ellentétéként értelmezhető?
- Lehet-e valaki „szegény gazdag” – „gazdag szegény”? (Jókai) Hogyan?
- Boldogság-boldogtalanság, gazdagság-szegénység hogy viszonyulnak egymáshoz?

Ige

De Isten, gazdag lévén irgalomban, az ő nagy szeretetéért, amellyel minket szeretett, minket is, akik halottak voltunk a vétkek miatt, életre keltett a Krisztussal együtt – kegyelemből van üdvösségetek! – és vele együtt feltámasztott, és a mennyek világába ültetett Krisztus Jézusért, hogy megmutassa az eljövendő korszakokban kegyelmének mérhetetlen gazdagságát irántunk való jóságából Krisztus Jézusban. Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez; nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék. Efezus 2,4–9

Összegzés

Olcso lenne, s talán kicsit propagandaízű, ha azt szeretnénk igazolni: nem baj, ha szegények vagyunk, attól még lehetünk gazdagok. Fizikailag szegények vagyunk ugyan, de lelkiileg gazdagok. S szapulhatnánk is a jómódúakat. Máshonnan közelítsük meg.

Gazdag Istenünk van. Gazdagsága korlátlan, abból szeretne adni. Abból, ami leginkább neki van. Pl. szeretetének, ismeretének, bölcességének végtelen gazdagsága. Ám Isten legfőbb gazdagsága, az irántunk való kegyelme. Hogy megosztja velünk javait, az országát. Élünk-e vele?

Visky András: Hazatérés. A Rembrandt-olvasat (részlet)

*Amikor már nem bírták, tékozló atyának nevezték, ám ezzel az ellenkező hatást váltották ki, örült a szónak, benne, a szóban, tékozló, közösség van a fiúval, mondta, csakhogy értik már, miről van szó, meg is dicsérte bölcességüket, kijelentette, okot szolgáltatnak ezzel arra, hogy visszatérjen.*⁷

2

Igényeink

- szépség
- siker
- stílus
- tolerancia
- érték, értékeség
- igényeink

1. Ifióra a SZÉPSÉGRŐL

avagy, neked mi a szép?

Bevezetés

Ötlet:

- Gyűjtsünk össze, és nézzünk meg sokféle képet! Lehetnek köztük tárgyak, műalkotások, emberek, arcok, természetfotók.
- Mindenki válasszon közülük egyet, ami számára igazán szép!

Kérdés:

- Miért ezt választottad? Mi ragadott meg benne?
- Van-e a választott képek közt olyan, ami más számára csúnya lehet?
- Ugyanezt megtehetjük csupa arcképpel is (legyen köztük a mai szépségideáltól a koldusig, gyerektől az öregig mindenféle). Kinek melyik arc szép, és miért?

Idézet:

Weöres Sándor: A szépség – Beszélgetésfoszlányok a szépről (részletek)

A természetben mindig szép formák és szép színcsoportok vannak. Nézz meg egy férget, vagy egy darab trágyát: annak is szép színe és formája van. [...]

A természetben nincs semmi izléstelen. Sőt: még az emberi izléstelenséget is helyre-javítja. [...]

Érdemes szemlélgetni a nyirkos, romló falakon alakuló foltokat, repedéseket. Szébb rajzok, szebb színcsoportok nincsenek sehol. A foltok tömör, vagy szétkuszáló formái, a repedések vaskos, vagy ezerszálkájú vonalai oly teljes harmóniájúak, amit az emberi művészet csak legtisztább korszakaiban ér utól. S a legtöbb-változatú színnek, a szürkének zöldes, kékes, sárgás árnyalatai, vörösek, tompa-zöldek, rozsdaszínek, mindig egyszerű és hatalmas harmóniában. De az emberi szem vásári limlomhoz szokott és nehezen igazodik az isteni-széphez.⁸

Szedjük össze

Gondolatok, közhelyek a szép fogalmáról:

- Szép az, ami érdek nélkül tetszik.
- A dolgok szépsége a szeretetben rejlik.
- „A Szép: igaz s az Igaz: szép!” (Keats)
- „A szépség koldusa” (József Attila első kötetének címe)
- „»Szép szó« magyarul nem fölcicomázott kifejezést, hanem testet öltött érvet jelent.” (József Attila)⁹
- Még szép! Na szép! Szépen vagyunk! (mai szólások)

A szép szinonimái:

- esztétikus, harmonikus, kecses, bájos, csinos, gyönyörű, festői, szemrevaló, elragadó, csodálatos, lenyűgöző, fenséges stb.
- szabályos, rendezett, hibátlan

Jelzőként mire használjuk?

- az emberrel kapcsolatban
- tárgyakkal, dolgokkal kapcsolatban
- megoldás (matematikában, sakkban egy szép megoldás)
- mint jó, helyes

Szép – a Bibliában:

- az emberek lányai szépek (1Móz 6,2)
- Száraj – szép arcú asszony (1Móz 12,11)
- Rebeka – felette szép ábrázatú, igen szép arcú (1Móz 24,16)
- József – szép termetű, szép arcú (1Móz 39,6)
- a folyóból 7 szép tehén (1Móz 41,2)
- Saul – szép ifjú, nincs nála szebb Izraelben (1Sám 9,2)
- Dávid – pirosposzsgás, szép szemű, jó megjelenésű (1Sám 16,12)
- Betsabé – igen szép termetű (2Sám 11,2)
- Támár – Absolon szép húga (2Sám 13,1)
- Absolon – nem volt olyan szép ember egész Izraelben, nem volt benne semmi hiba (2Sám 14,25)
- Eszter – termete is, arca is szép (Esz 2,7)
- Jób leányai – országszerte nem voltak olyan szép nők (Jób 42,15)
- szép arcú ifjak (Dán 1,4)
- szép örökség (Zsolt 16,6)
- Azért esedezem, hogy nézhessem az Úr szépségét (az új fordítás szerint: jóságát), és gyönyörködhessenem templomában. (Zsolt 27,4)
- szép beszéd (Zsolt 45,2)
- Sion szépsége tökéletes (Zsolt 50,2)
- szép asszony – mint disznó orrában aranykarika, ha nincs jó ízlése (Péld 11,22)
- csalóka báj, mulandó szépség (Péld 31,30)
- ezt mondjátok: Szép idő lesz (Mt 16,2)
- szép (kedves) az evangéliumot hirdetők jövedele (Róm 10,15)
- szép tisztességet szereznek (1Tim 3,13)
- Harcold meg a hitnek szép (nemes) harcát. (1Tim 6,12)

Gondoljuk át

- Mindig ugyanazt tartjuk-e szépnek? Mi befolyásolja a szép megítélését?
- Melyik korban mi volt a szépségideál? Ma kit tart a közvélemény szépnek?
- Mi különbözteti meg a szépet a gicstől?
- A szabályosat, rendezettet tartjuk inkább szépnek, vagy a szabálytalant?
- Lehet-e a csúnya, a rút is szép?
- Isten szép-e? Isten szépsége még mit jelent?

Ige

Élhet valaki kétezer évig is, ha nem tud gyönyörködni a jóban!

Prédikátor 6,6

Összegzés

Az ember önkéntelenül is vonzódik a széphez. Szeretjük, igényünk van rá. Személyesen mindenki egyetért ezzel, mégsem úgy néz ki a földünk, ahogy kinézhetne. Hisz elviseljük, sőt mi hozzuk létre a rútat is.

Lehet valakinek szépérzéke. Lelkileg is lehet szép valaki, ha a harmóniára törekszik. Isten széppárti, ami látszik a teremtésben, rácsodálkozhatunk újra meg újra. Isten az embert is szépre teremtette, a maga képére, így helyezte el a világban. De az ember lényege, (szép és jó) lényege eldeformálódott. Eltorzult a képmás. Ez az arc csak Jézus Krisztusban nyeri vissza igazi vonásait. A második Ádamban, az új teremtésben lehetünk azok, akiknek Isten eredetileg tervezett minket.

2. Ifióra a SIKERRŐL

avagy, fellelhető-e a siker titka?

Bevezetés

Ötlet:

- Készítsünk tuti befutó névjegykártyát, ajánlót, újsághirdetést!

Kérdés:

- Van-e a sikernek titka? Receptje?
- Vannak-e egyértelműen sikeres emberek és lúzerek?

Idézet:

Milyen nézőpontból közelíti meg a kérdést a következő három költő, író?

Reményik Sándor: Csak te

*Uram, csak te tudod:
Mikor külsőleg a legmagasabbra
Emeltek emberek –
Akkor voltam, a legsíróbb, legkisebb.
Legbűnösebb
És legmegalázottabb gyermeked.*

Igényeink

Fabiny Tamás: Egy-korintus-tizenhárom (részlet)

*Nem örül a doppinggal elért világcsúcsnak,
De együtt örül a fogyatékos kislúval,
Aki szája szélén csorgó nyállal, nagy erőfeszítésekkel
Társának tudja dobni a labdát.¹⁰*

Erdős Virág: Csodák csodája (részlet)

*Hogyan legyünk sikeresek, ha már egyszer mindenáron azok akarunk lenni.
Madonna, a világszerte híres énekesnő egy nap, mikorra már teljesen kifogyott a
különféle jobbnál jobb ötleteiből, fejébe vette, hogy szül egy gyereket. Mivel azonban
tökéletesen tisztában volt a férfiak kiállhatatlan természetével, és tudta, hogy a
későbbi bonyodalmak elkerülése végett legjobban teszi, ha semmi szín alatt sem
kooperál velük, ezért úgy határozott, hogy a dolgot minden külső közreműködés nél-
kül megoldja maga. Így is tett, minek következtében szokatlan vállalkozásának sike-
rét teljes mértékben a saját számlájára könyvelhette el. Bevételei minden tekintetben
úgy megsokszorozódtak, ami azért nem csekélység, úgyhogy nyugodtan megenged-
hette magának, hogy kényelmesen hátradőljön székében. Ha Madonna példáján fel-
buzdulva magad is kisebb-nagyobb sikerek után áhítozol, akkor még véletlenül se té-
veszd szem elől, hogy az élet nem más, mint egy különös, de mégoly veszélyes kaland,
sőt, mi több, időnként már majdnem egészen olyan, mint a golf, vagy a rulett, vagy a
tízszáz, és még akkor jó sokáig lehetne sorolni.¹¹*

Szedjük össze

A siker „hét titka” – ahogy az egy internetes portálon olvasható:

- A tegnap elmúlt
- Öleld át a fákat és az életet
- Tűzz ki érdeemes célokat
- Körülvesznek a lehetőségek
- Légy állhatatos
- Higgy magadban
- Segíts másokon – bocsáss meg nekik és magadnak

Sikertörténetek a Bibliában:

- József Egyiptomban (Genezis)
- Dávid királysága (Sámuel 1–2 könyve)
- Eszter királyné (Eszter könyve)
- Dániel próféta (Dániel könyve)
- Pál apostol (Apostolok cselekedetei)

Gondoljuk át

- Mi a siker? Az, ami sikerül? Minden siker, ami sikerül? Ki számít sikeresnek: aki eredményes, nyerő vagy győztes? A sikerhez hozzátartozik a csillogás, a ragyogás, a felemelkedés?

- Mondhatja-e egy keresztyén, hogy igenis sikeres akarok lenni? Te mit mondasz erről magadban?
- A siker fentebb idézett „titkai” közül mi az, ami bibliai alapon is vállalható? A bibliai „sikertörténetek” alapján mi lehet a siker titka?

Bibliai történet

Pál apostol „karriertörténete” (ApCsel 22,1–21) mellé:

Legutoljára pedig, mint egy torzszülöttnek, megjelent nekem is. Mert én a legkisebb vagyok az apostolok között, aki arra sem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem, mert üldöztem Isten egyházát. De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, és hozzám való kegyelme nem lett hiábavaló, sőt többet fáradoztam, mint ők mindnyájan; de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme.

1Korinthus 15,8–10

Összegzés

Gyermekkorunktól kezdve arra nevelnek minket, hogy aminek nekifogunk, amit elkezdünk, azt úgy végezzük, hogy sikerüljön, eredményes legyen. Alapvetően belénk épül, hogy úgy érdemes hozzálátni valamihez, ha hiszünk a sikerességében. A mai szemlélethez viszont az is hozzátartozik, hogy csak azokat értékeli igazán, akik sikeresek. Ráadásul többnyire olyanokat emelnek a siker világába, akik mögött nincs igazi teljesítmény, gyors, a média által támogatott felemelkedést tapasztalunk. A siker lényege, a jó eredmény nem feltétlenül függ össze a siker külsőségeivel: a népszerűséggel, csillogással, pompával. El tudjuk-e ezeket a csapdákat kerülni?

Az igazi siker ezen felül pedig az, ha az ember győz saját maga fölött, le tudja küzdeni saját kisserőségét, önző céljait. Ha vállalja gyengeségeit, és az elhívásával járó terheket, vagyis ha felveszi keresztyét. Jó lenne megtanulnunk, mit jelent Istennel együtt győzni, sikeresnek lenni.

3. Ifióra a STÍLUSRÓL

avagy, mindenkinek van stílusa?

Bevezetés

Ötlet:

- Hallgassunk meg rövid részleteket különböző stílusú zenékből! Felismerjük-e, milyen stílusú zenét hallunk?

Igényeink

- Szituációs játék: beszélgetések a vonaton, otthon, hivatalban, strandon, ifitáborban stb. különböző stílusban.
- Hozhatunk az alkalomra különböző stílusokhoz tartozó képeket, jelvényeket, szimbólumokat is!

Kérdés:

- Milyen stílusirányzatok vannak? (pl. zenében, öltözködésben, viselkedésben vagy építészetben)
- Elvlasztanak-e ezek? Okoznak-e kibékíthetetlen ellentétet? Te kerültél-e már hasonló miatt konfliktusba?
- Kell hogy legyen saját stílusom? Mire mondjuk azt, hogy „ez nem az én stílusom?” Kialakul a stílus, vagy rángad?
- Stílus és hit között van-e kapcsolat? Kerülhetnek-e ellentétbe? A hitnek, hit gyakorlásának van/lehet-e stílusa?

Szedjük össze

Mi az a stílus?

- nyelvi kifejezőmód: pl. tömör, terjedős, világos, zavaros, közvetlen, hivatalos stílus
- művészeti korszak, irányzat jellemző kifejezőmóddal: pl. gótikus, reneszánsz, barokk, romantikus, realista, szürrealista, modern, posztmodern stílus
- sajátos egyéni viselkedési mód, modor
„A stílus az, ami megkülönböztet” (reklám-szlogen)
„Stílusa az van neki” (egy tanár nehezen kezelhető diákjáról)

A tanítványok stílusa – Jézus tanítványai közül válasszunk ki néhányat, s próbáljuk meg összegyűjteni erősségeiket és gyengeségeiket! Mennyire segítette vagy hátráltatta őket habitusuk a szolgálatban? Segítsük munkánkat bibliai vizsgálódással is!

- Péter,
 - az örök buzgó (Mt 14,28; 26,33)
 - a tanítványok „szája” (Mt 18,21; 19,27)
 - a nagy hitvalló (Jn 6,68–69; Mt 16,16)
 - aki megtagadja Jézust (Lk 22,54–62)
 - mégis ő a kőszikla, akire egyházát építi az Úr (Mt 16,18; Jn 21,15–19)
- András, a csendestárs, önzetlen testvér (Jn 1,40–42)
- János,
 - Jakabbal együtt a „mennydörgés fia” (Mk 3,17; Lk 9,54)
 - s az ambíciózus (Mk 10,37)
 - akit Jézus szeretett (Jn 13,23; 21,20)
 - akire rábízhatta az anyját (Jn 19,27)
 - aki „látott, és hitt” (Jn 20,8)
- Jakab,
 - aki heves természetű, mint testvére, János (Mk 3,17; Lk 9,54)
 - a hűséges, állhatatos (Mk 10,38–39; ApCsel 12,2)

- Tamás,
 - a bizonyosságot akaró (Jn 14,5)
 - a kételkedő (Jn 20,25)
 - a hitvalló (Jn 20,28)
- ...

Gondoljuk át

- Mik a te stílusjegyeid?
 - ahogyan te látod
 - ahogyan a társaid látják
- Hogyan férhetnek meg különböző stílusú emberek egy gyülekezetben? Akadály ez, szükséges rossz, vagy inkább erősség?
- Egy keresztyén ember bármilyen „stílushoz” tartozhat, korlátok nélkül?

Bibliai történet

Pál és Barnabás szétválása...

Néhány nap múlva pedig ezt mondta Pál Barnabásnak: „Térjünk vissza, látogassuk meg a testvéreket valamennyi városban, ahol hirdettük az Úr igéjét, és lássuk: hogy megy a soruk?” Barnabás azt akarta, hogy vigyék magukkal Jánost is, akit Márknak hívtak. Pál azonban úgy tartotta helyesnek, hogy ne vigyék magukkal azt, aki elvált tőlük Pamfiliánál, és nem ment velük együtt a munkába. Emiatt meg hasonlítás támadt köztük, és ezért különváltak egymástól: Barnabás magával vitte Márkot, és elhajózott Ciprusba. Pál pedig Szilászt választotta társul, és miután az Úr kegyelmébe ajánlották őt a testvérek, útnak indult; bejárta Szíriát és Ciliciát, és erősítette a gyülekezeteket.

Apostolok Cselekedetei 15,36–41

Összegzés

A különbözőség ajándéka

Sok gondot okoz az emberek között, a keresztyénségben is, hogy különbözőek vagyunk. Egyesek nehezen élik meg ezt. Még egészen szoros kötelékekben (szerelem, barátság) is problémát okoz, sőt itt talán még jobban érezhető, hiszen szorosabb és hosszabb az együttlét, mint másokkal. Ezért is használjuk időnként az egymáshoz csiszolódás kifejezést, mert ez egy lassú, s időnként fájdalmas folyamat. Általában védekező mechanizmusok lépnek fel, ha más felfogású emberekkel találkozunk. Pedig éppen azt lehetne felismerni, mennyire gazdagíthatjuk egymást, ha különbözőek vagyunk. Akkor tudunk olyat adni, amire nem számít a másik. Az egyéniség, a stílus meghatározó. Meg kellene tanulnunk behelyezkedni a másik nézőpontjába, helyzetébe, s onnan megítélni a sajátunkat. Egész más perspektíva bontakozik ki előttünk, ha a másik más véleményét nem támadásnak vesszük, hanem megerősítésnek, a mi álláspontunk kiegészítésének.

Ifióra a

4.

TOLERANCIÁRÓL (személyválogatás)

avagy, mit tanulhatsz az alázat iskolájában?

Bevezetés

Ötlet:

- Tudod-e, kik azok a pirézek? Nézz utána az interneten!
Megtudhatod, hogy egy képzeletbeli népről van szó, akiket a TÁRKI talált ki egy felmérés céljára:

Idézet:

A felmérésben a mintába került személyeknek feltettük a kérdést, hogy Magyarországnak minden menedékkérőt be kellene fogadnia, senkit sem szabad befogadnia, vagy pedig van akit igen, van akit nem. Azok, akik erre a kérdésre érdemleges választ adtak, azok 29%-a választotta az idegenellenesnek tekinthető állítást, tehát, hogy az országba menedékkérő be ne tehesse a lábát. A válaszadók 10%-a tekinthető idegenbarátnak, aki szerint minden menedékkérőt be kell fogadni. A többség (a megkérdezettek 61%-a) mérlegelné a menedék nyújtásának, illetve megtagadásának kérdését.

A mérlegelőket megkérdeztük, hogy mely etnikumú menekülteket nem fogadnák be szívesen. A felsorolásban szerepeltek a más országban élő magyarok, a kínaiak, az arabok, a románok, az oroszok és egy nem létező nemzet, a pirézek. A határon túli magyarokat szinte senki nem említette, ezzel szemben az arabokat, a kínaiakat, az oroszokat, a románokat a mérlegelők túlnyomó többsége (77–87%-a), de még a nem létező pirézeket is 68%-a nem látná szívesen Magyarországon.¹²

- Te hogy válaszoltál volna a felmérés kérdésére? Mi a véleményed a felmérés eredményéről?

Kérdés

a megkülönböztetésről:

- Mi alapján különböztetünk meg másokat?
(férfi, nő, etnikum, ország, szegény-gazdag, ruházat, stílus)
- Egyértelműen rossz-e, illetve szükséges-e a megkülönböztetés? Miért torzul el, válik elutasítássá, gyűlölködéssé gyakran? (A TÁRKI felmérés közzététele óta ott tartunk, hogy a magukat piréznek vallók is szervezkednek, és elutasítják az őket elutasítókat.)

az imádságról:

- Szoktál-e másokért imádkozni?
- Szoktál-e imádkozni az ellenségeidért? Miért nehéz ez?

Szedjük össze

Megkülönböztetések a Bibliában:

- Kain és Ábel története (1Móz 4)
- József színes köntöse, testvéreivel való viszonya (1Móz 37)
- Saul – Dávid viszonya (szeretet, féltékenység, irigység, gyűlölet) (1Sám 17–26)
- Nehémiás hazatérése a fogságból – idegenek elbocsátása (Neh 13)
- Jónás ellenszenve Ninive iránt (Jón 4)
- A kánaáni asszony (Mt 15,21–28)
- Zebedeus fiainak kérése (Mt 20,20–28)
- Ki a legnagyobb? (Lk 22,24–27)
- a gazdag és Lázár (Lk 16,19–31)
- nem eszik együtt a gazdag és szegény (1Kor 11,18–22)
- a személyválogatásról (Jak 2,1–13)

Néhány mai példa:

- Martin Luther King mozgalma
- Izráel mai története
- vendégmunkások Európában
- kínaiak Magyarországon
- a cigánység helyzete

Gondoljuk át

- Ha rangsort állítunk, kit hova helyeznénk: szülő, testvér, kedves, barát, haverok, évfolyamtárs, távoli rokon, honfitárs, idegen? (Segítségül rakjunk sakkfigurákat az asztalra, s próbáljuk meg közösen sorba rendezni: király, vezér, bástya, futó, huszár, gyalog)
- Vajon miért parancsolja népének az Úr, hogy szeressék a jövevényeket (idegeneket) és a nyomorultakat, s törődjenek velük is? (vö. 3Móz 19,34; 5Móz 10,18–19; 24,14.21)

Bibliai történet

A farizeus és a vámszedő

Némely elbizakodott embernek, aki igaznak tartotta magát, a többieket pedig lenézte, ezt a példázatot mondta: „Két ember ment fel a templomba imádkozni: az egyik farizeus, a másik vámszedő. A farizeus megállt, és így imádkozott magában: Isten, hálaít adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, gonosz, parázna, vagy mint ez a vámszedő is. Böjtölök kétszer egy héten, tizedet adok mindenből, amit szerzek. A vámszedő pedig távol állva, még szemét sem akarta az égre emelni, hanem a mellét verve így szólt: Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek. Mondom nektek, ez megigazulva ment haza, nem úgy, mint amaz. Mert mindenki, aki felmagasztalja magát, megaláztatik, aki pedig megalázza magát, felmagasztaltatik.”

Lk 18,9–14

Igényeink

Melyek a történet súlypontjai?

- A farizeus máshoz mérte az Isten előtti igazságot
- A vámszedő Istenhez mérte saját igazságát

Farizeusi szemléletmód:

- megfelelés-kényszer: az egész élet igazodás a törvényekhez, megfelelés az előírásoknak
 - böjtölök 2x egy héten
 - 10%-ot adok mindenkől (hogy biztos legyen)
 - adok – veszek
- Sokakra jellemző: „adok” valamit Istennek, s majd kapok valami jutalmat.

Vámszedő – semmit nem tud felhozni mentségére, de odaáll Isten elé

- megmutatni magamat, ahogy vagyok
- a másikat magam elé helyezni
- elfogadni az ingyen kegyelmet
- egymást különbnek tartani: Fil 2,3

Összegzés

A példázat sok mindenre megtaníthat bennünket, de legfőképpen arra, hogyan menjünk Isten elé. Milyen lelkülettel imádkozunk. Ezen belül pedig arra, hogy milyen szemmel nézzünk a másikra, milyen legyen szívünkben a másik ember. Az őszinte imádság vezethet el bennünket oda, hogy annak tarthassuk felebarátunkat, akinek Isten is látja.

A Biblia sok helyen beszél (rejtett módon is) a személyválogatásról. Sokszor egészen nyíltan. Mint ebben a példázatban. A személyválogatás leküzdésére az is megoldás lehet, ha tudok a másikért (az ellenfelemért) imádkozni. Ebben Jézus mutatta meg a maximumot, mikor a kereszten kínzóíért imádkozott. Mi sokkal kisebb harcainkban tudunk-e a másikért imádkozni? Ezzel lehet a személyválogatás, a megkülönböztetés, az ellenségeskedés, a gyűlölködés megfogát kihúzni.

*Ti gyűlölhettek minket,
mi szeretettel válaszolunk.
Ti kizárhattok minket iskoláitokból,
mi akkor is szeretni akarunk titeket.
Ti üthettek, börtönbe zárhattok,
mi akkor is szeretünk.
Mi hiszünk a bennetek rejlő jóságban,
ezt akarjuk felébreszteni bizalmunkkal.
Minden emberben megtalálható,
csak eltakarja az ördögi gyűlölet.
Ezt kell lerántanunk a szeretet erejével.*

Martin Luther King

5. Ifióra az ÉRTÉKRŐL, ÉRTÉKESSÉGRŐL

avagy, mi a legfőbb kincsünk?

Bevezetés

Ötlet:

- Az asztalra különböző edényeket rakunk (agyag, porcelán, üveg, fa, nád, fém, réz, vesszőfonat stb.). Melléjük különböző „kincseket”, értékeket helyezünk el (pénzérméket, üveggolyót, színes papírt, értékpapírt, aranyat, ékszert, nyakláncot, gyűrűt, fényképet, kis keresztet, gyöngyöt stb.)
- Mindenki választ magának egy edényt és egy kincset. Kincsét beleteszi az edénybe, majd elmondja, miért azokat választotta. Mit jelentenek a számára?

Idézet:

W. Shakespeare: A velencei kalmár c. színművében hasonló választás elé kerül az, aki Portiát, a gazdag hölgyet feleségül kéri: arany, ezüst vagy ólom ládika között kell választania. Próbátétel ez, melyben kiderül, ki választja az igazán értékeset. (A színműből készült film egyik választási jelenetét is megnézhetjük.)

MAROKKÓI HERCEG (aki az arany ládika mellett dönt):

*Az első arany, s ez a felírása:
Bennem nyered el azt, amit sokan kívánnak.
A második ezüst, és ezt ígéri:
Bennem nyered el azt, amit megérdemelsz.
Ólom a harmadik és nyersen óv:
Engem választ, aki mindent kockára tesz.
Honnan tudom, hogy jól választok-e?*

BASSANIO (aki az ólom ládika mellett dönt):

*...Vig arany, te,
Mildas bús tápláléka, nem akarlak,
Se téged, sápadt és silány lakáj [ezüst – a szerk.]
Az emberek közt. De te, vézna ólom,
Mely inkább fenyeget, mintsem ígér:
Egyszerűséged több a szép beszédnél,
Téged választlak; bár legtöbbet érnél.*

(Részlet a ládikában talált cédula szövegéből)

*Nem a látszatot ítélted,
kaptál hűt és kaptál szépet.¹³*

Szedjük össze

A cserépedény tulajdonságai:

Mit jelent a számunkra?

- régóta megvan, értékes
- törékeny
- tárol valamit
- változatos: van egyszerűbb és díszesebb
- személyesen kötődünk hozzá (emléktárgy)

Cserépedény a Bibliában:

- Rebeka megtöltötte a forrásnál korsóját (1Móz 24,16)
- A korsó eltörik a forrásnál (Préd 12,6)
- Isten büntetése a cserépedény összetöréséhez hasonló (Jer 19,11)
- Kezed formált, mint egy agyagedényt (Jób 10,8–9)
- Egyik edényt díszessé, másikat közönségessé formálja a fazekas (Róm 9,21)
- Kincsünk cserépedényhen van – az erő Istené (2Kor 4,7)

A cserépedény jelképi szintje, párhuzamai:

- törékeny külső – értékes tartalom
- látszat – belső érték
- külső ember – belső ember
- látható – láthatatlan
- ideig való – örökkévaló
- szenvedés – örök dicsőség

Gondoljuk át

- Mi adja a cserépedény értékét? Külső formája vagy belső tartalma?
- Mitől lesz értékes a hit: attól, aminek látszik, vagy attól, amit tartalmaz?
- Mi a te hited tartalma?

Ige

Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak: Mindenütt szorongatnak minket, de nem szorítanak be, kétségkedünk, de nem esünk kétségbe; üldözöttek vagyunk, de nem elhagyottak, letipornak, de el nem veszünk; Jézus halálát mindenkor testünkben hordozzuk, hogy Jézus élete is láthatóvá legyen testünkben.

2Korinthus 4,7–10

Mitől értékes a hitünk?

- törékeny: a test, a lélek, a hit
- ami megtart: Isten ereje
- rendkívüli erő – elviselni, hordozni a dolgokat
- Jézusban is: emberi törékenység – isteni erő

Mi tesz téged értékessé?

- érték van bennem (értékhozó vagyok)
- Istené vagyok
- a szenvedés (halál) is része az életnek
- Krisztus bennem van

Összegzés

Az edény (test) megsemmisítése által akarják megsemmisíteni Krisztust is – az edényen keresztül akarják hatástalanná tenni a kincset. Még ma is. Hiszen megtalálták már Jézus „csontvázát”, „sírját”, „kőkoporsóját”, „leszármazottait”. Csakhogy a kincs tartja meg az edényt.

A Krisztussal való élet közössége – a halál közössége is: akkor lehetek része az örök életnek –, ha Vele meghalok. A szenvedés és a halál le van győzve, be van iktatva a diadalmas élet szolgálatába. A Jézusért hordozott szenvedés – így lesz az élet forrásává. Enyém a szenvedés, a halál – hogy tiétek legyen az élet.

Életünk törekénysége nem az állandó veszély érzetét kell hogy keltse bennünk, hanem figyelmet, a figyelmeztetést, hogy Rá vagyok szorulva. Hogy ezt a törekény testet Ő tarthatja meg. Ezért is olyan értékes.

Ifióra az

6. IGÉNYEINKRŐL

avagy, igényeljük-e az igényességet?

Bevezetés

Ötlet: mini dizájn-center

- Hozzunk be (vagy előzőleg hozassunk be) olyan tárgyakat, melyek formájukban vagy tartalmukban izléstelenek, csúnyák, igénytelenek! Rendezzünk belőle kis kiállítást!
- Beszéljessünk a jelenségről! Mi teszi nevetségessé, megütközést keltővé e „műtárgyakat”?

Kérdés – feladat:

- Az egyházunk igényes-e?
- Nézzük meg a templomunkat és környékét, a parókiát és udvarát! Valóban menjünk ki, és nézzünk körül! Állapítsuk meg, hogy mi utal az igényességre (virágok, pad, a templom berendezése), igénytelenségre (mosdó állapota, takarítóeszközök tárolása, templomba nem illő dolgok, úrasztali terítő, váza, művirág stb.)! Miért fontos ez?

Igényeink

- Készítsünk saját igényeinknek megfelelő rendezési tervet arra a helyiségre, ahol az ifis foglalkozásokat tartjuk! Kérdés: Mi az, ami más igényeinek is megfelel? Mi az, ami ebből megvalósítható? (Ha lehet, valósítsuk is meg!)

Szedjük össze

Az igényesség öt területe:

- tisztaság (mosakodás, tisztán tartás)
- beszéd – választékos, szép beszéd (sóval fűszerezett)
- kapcsolatok ápolása
- környezet, rend (tisztaság itt is)
- személyiség, hit – tovább fejlődök-e

Öt, sőt hat „igényes” bibliai parafrázis:

Az „igényes” szó a magyar nyelvújításkor keletkezett, így a Bibliában nem találjuk meg így. Mégis, megkerestük a „helyét” néhány bibliai igében. Pontosabban: eljátszottunk a gondolattal, mi lenne, ha ezeken a helyeken az „igényes” állna. Mely szavakat, kifejezéseket cseréltük ki az „igényes” szóval? Miről beszélnek így ezek az igék?

- Tisztítsátok meg a kezeteket, ti igényesek, és szenteljétek meg szíveteket. (Jak 4,8 – bűnösök)
- Ha valaki beszédében nem vétkezik, az igényes ember. (Jak 3,2 – tökéletes)
- Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem igényesen különbnek tartsátok egymást magatoknál. (Fil 2,3 – alázattal)
- A teremtett világ sóvárogva várja az igényesek megjelenését. (Róm 8,19 – Isten fiainak)
- Legyen gondod önmagadra és a tanításra, maradj meg igényesnek. (1Tim 4,16 – ezek mellett)
- Az igényes ember a hite által él. (Hab 2,4 – igaz)

Gondoljuk át

- Mi az igényesség mércéje az előbb megismert területeken? Van-e abszolút mérce, valamiféle közmegegyezés, vagy mindenki a saját igényei szerint mérleget?
- Amit másokkal szemben igénylek – igénylem-e magammal szemben is?
- Személyes igényeinket hogyan lehet a közösség (ificsoport, gyülekezet) igényeivel összeegyeztetni?
- Milyen igénye van ránk Istennek? Igényességét hogyan mutatja meg nekünk?
- Honnan származik a következő, hetedik „igényes” bibliai parafrázis? Mi az eredetije?

Én igényes vagyok. Aki igényes, életét adja a juhokért. Én igénylem az enyéimet, és az enyéim igényelnek engem. (Jn 10,11.14)

Ige

„Viseljetek gondot tehát magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek, hogy legeltessétek az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett. Tudom, hogy távozásom után dühös farkasok jönnek közétek, akik nem kímélik a nyáját, sőt közületek is támadnak majd férfiak, akik fonák dolgokat beszélnek, hogy magukhoz vonzzák a tanítványokat. Vigyázzatok azért, és emlékezzetek arra, hogy három évig éjjel és nappal szüntelenül könnyek között intettelek mindnyájatokat. Most pedig az Istennek és kegyelme igéjének ajánllak titeket, aki felépíthet benneteket, és örökséget adhat nektek a szentek között. Senkinek ezüstjét, aranyát vagy ruháját nem kívántam, sőt ti jól tudjátok, hogy a magam szükségleteiről, meg a velem levőkéről ezek a kezek gondoskodtak. Minden tekintetben megmutattam nektek, hogy milyen kemény munkával kell az erőtlenekekről gondoskodni, megemlékezve az Úr Jézus szavairól. Mert ő mondta: Nagyobb boldogság adni, mint kapni.”

Miután ezeket elmondta, mindnyájukkal együtt térdre borulva imádkozott.
Apostolok Cselekedetei 20,28–35

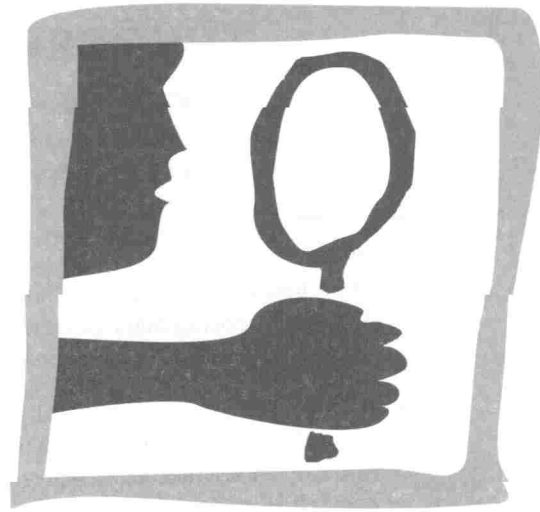
Összegzés

Az egyházat felépíteni, újramegalkotni, reformálni, megtartani (a mi szempontunkból) igényességre van szükségünk. Magunkkal szemben is, egymással és egyházunkkal kapcsolatban is. Akkor talán változhat valami. Mindig gondolnunk kell arra, hogy Isten milyen igénnyel és igényesen teremtette meg a világot, formálta meg, és formálja újra az embert. Ennyiféle szín, ilyen sokféleség, ennyi ötlet, mely megtalálható a teremtett világban...

Ezért is vagyunk felelősek érte. Keressünk kapcsolatot olyan szervezetekkel, akik hasonló munkát végeznek! Ne vesszünk el a környezetvédelem egy-egy részletében, hanem próbáljuk megragadni az egészet! Hogy az életünk alapvetően azt tükrözze, igényesek vagyunk a tanulásban, munkánkban, kapcsolataink megélésében, a közösség gyakorlásában, környezetünk rendben tartásában. Hogy az új ember – igényes ember.

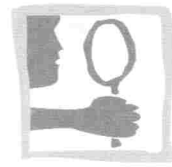
S ha már észrevettük a hiányokat a környezetünkben (gyülekezetünkben), akkor tegyünk is ellene – érte!

3

Néhány szó магичкрól

- tükör
- keresztjeink
- életünk jelképei
- erő, erőtlenség
- szavaink
- elhivatás

1. Ifióra a TÜKRŐRŐL

avagy, tényleg csak másban moshatjuk meg arcunkat?

Bevezetés

Ötlet és kérdés:

- Játék: A teremben legalább 10 tükröt helyezünk el szétszórva, felakasztva, elrejtve, egy kézitüköröt pedig majd körbeadunk. Van a tükrök közt kisebb-nagyobb, lábmagasságtól fejmagasságig elhelyezve.
- Mikor beléptél, mit éreztél, a sok tükröt látva?
- Szereted-e megnézni magad a tükörben?
- Volt-e olyan szakasz az életedben, amikor különösen fontos eszköz volt a tükör; vagy ellenkezőleg: amikor bele se tudtál nézni? Mikor? Miért?
- Amerikában végeztek egy kísérletet. Egy szálloda folyosójának végére egy faltól-falig érő, hatalmas tükröt szereltek fel, s a mögötte lévő kamerával vizsgálták, vajon a nők vagy a férfiak állnak-e meg rövidebb-hosszabb időre előtte. Mit gondoltok kik? Miért?

Idézet:

Dobos Krisztina: Zsebtükör /versciklus/ (részlet)

*Hiányoztak a tükrök így utólag.
Embernyi tükrök
szükségesek egy házban.
Sosem látták magukat
életnagyságúnak. Sem ide-oda jövőnek.
Sem távozonak de éppenséggel
hazaérkezőnek sem.
Talán ha lettek volna olyasfajta tükrök
másképpen alakul minden.
Tükrök nélkül egyiküknek sem lehetett
önmaga előtt hiteles arca.
Ez volt a tükörszegénység időszaka.
Hasonlított a vérszegénységhez. ¹⁴*

József Attila: Nem én kiáltok (részlet)

*...hiába fürösztd önmagadban,
csak másban moshatod meg arcodat.*

Néhány szó magunkról

Szedjük össze

Tükör-képek, vagyis mit jelent számunkra a tükör:

- Visszaad egy képet rólunk.
- Valaki görbe tükörrel tart elénk:
- A tükör kapcsolata a széppel, tökéletessel (Hófehérke meséje)
- Hiedelem: halálesetkor letakarták a tükröket, hogy a benne tükröződő halott viszsza ne járjon.
- Sokan nem szeretik a tükört, eltüntetik: „Ne is lássam!”
- Időnként nehéz szembenézni magunkkal.

Bibliai tükrök, tükörképek:

- fémből készültek a tükrök (2Móz 38,8; Jób 37,18)
- víztükör – szívben tükröződő ember (Péld 27,19)
- tükör által homályosan látunk (1Kor 13,12)
- a törvény: tükör (Római levél)
- a szabadság tökéletes tükre (Jak 1,23–25)
- Felolvashatunk egy részletet Sztárai Mihály: Az igaz papságnak tükröre című darabjából.

Gondoljuk át

- Mire használjuk a tükört?
- Mit „mutat meg” a tükör? Reálisnak tartjuk-e mindig azt a képet, amit a tükör mutat? Igazat mond, vagy becsap minket?
- Mit mutat a „görbe tükör”? Mi a szerepe? Miért van rá szükség?
- Könnyű vagy nehéz szembenézni magunkkal? Mikor – miért?
- Mit jelent az, hogy a törvény a tükör? Mitől szabadulhat meg, aki tükörbe néz?
- Miért nevezi Kálvin a Szentírást tükör, fék és ösztökének? Mit jelentett ez a tükör a reformációban? Hogyan lehet eszköze a folyamatos reformációnak?

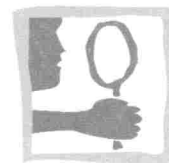
Ige

Mi pedig, miközben fedetlen arccal, mint egy tükörben szemléljük az Úr dicsőségét mindnyájan, ugyanarra a képre formálódunk át az Úr Lelke által dicsőségről dicsőségre.

2Korinthus 3,18

Mert ha valaki csak hallgatója az igének, de nem cselekszi, olyan, mint az az ember, aki a tükörben nézi meg az arcát. Megnézi ugyan magát, de elmegy, és nyomban el is felejt, hogy milyen volt. De aki a szabadság tökéletes törvényébe tekint bele, és megmarad mellette, úgyhogy nem feledékeny hallgatója, hanem tevékeny megvalósítója: azt boldoggá teszi cselekedete.

Jakab 1,23–25

Összegzés

Isten ígéje számunkra nagyon is reális tükör. Nehéz belenézni, de ha valaki vállalja a kockázatot, annak önképe kitisztul. Néha azt gondoljuk, a tükörrel van a baj. Igaz, hogy most még „tükör által homályosan látunk”, nem „színről színre”, ami azt jelenti, hogy a látásunk, felfogóképességünk nem tökéletes. Néha egymás elé is görbe tükröt tartunk, mert úgy véljük, ezáltal tudunk elmondani valami érvényesebbet. Az ige azonban nem ilyen ravasz vagy becsapós tükör. Egyenesen mutatja meg, mi a valóság, mit eredményez a bűn. S ha az ember felvállalja a szembenézést önmagával, Isten cselekvő lesz az életében. Vállaljuk ezt, s legyünk egymás számára is tükör, legyünk Isten kedves gyermekei. Ez az a szabadság, amit Isten tökéletes törvénye számunkra megmutathat, s Isten megadhat.

2. Ifióra a KERESZTJEINKRŐL

avagy, mindenkinek a magáé?

Bevezetés

Ötlet:

- Különböző használatú keresztet viszünk be a csoportba (ékszer, fali dísz, kegytárgy, pólón, címerben található stb.). Maguk a csoporttagok is hozhatnak, mindenki legalább egyet.
- Keressük meg Ady Endre: Krisztus-kereszt az erdőn című versét! Valaki készüljön fel kifejező felolvasására.
- Kereszt meditáció diaképekkel vagy számítógépes vetítéssel; verssel és/vagy zenével (jól elő kell készíteni)

Kérdés:

- Hordotok, hordanátok-e keresztet? Miért?
- A reformátusok idegenkednek a kereszt szimbólumtól? Miért igen, miért nem? (Két csoport vitatkozhat is róla.)
- Egyetértesz-e vele, hogy a templomainkban nincs kereszt?

Szedjük össze

Köznapi értelemben:

- keresztút, útkeresztveződés
- célkereszt, égtájkereszt
- keresztbe tesz valakinek, keresztetzi a szándékát, keresztülviszi akaratát stb.

Néhány szó magunkról

Bibliai értelemben:

- kivégzőeszköz: az átok fája (Gal 3,13)
- prófécia, jel: néznek majd arra, akit átszegeztek (Zsolt 22,17–18)
- feladat: Aki követni akarja Jézust, tagadja meg magát, és vegye fel naponként a keresztyét (Lk 9,23)
- a kívülálló számára: bolondság, botránkozás, szégyen (1Kor 1,18.23; Gal 5,11; Fil 2,8)
- a hívők számára: Isten ereje és bölcsessége (1Kor 1,18.24), ami dicsekedésre méltó (Gal 6,14)
- jelképszerűen: „Jézusomra föltekintek a keresztnél...” (Ref. énekeskönyv 345. d.)

Keresztformák:

- T alakú, ún. tau-kereszt (T)
- egyenlő szárú görög kereszt (+)
- nem egyenlő szárú latin kereszt (†)
- fordított latin kereszt: Péter apostol jelvénye (⋈)
- átlós kereszt: András apostol jelvénye (X)
- kettős, apostoli kereszt: a keleti egyház jelvénye (⦿)
- és még sokféle kereszt formájú jel¹⁵

Gondoljuk át – vizsgálódjunk különböző irányokból:

Felülről (ahogyan Isten látja): Hogyan láthatta Isten saját Fiát a kereszten? Mit érezhetett? Krisztuson keresztül látta a világot?

Van egy festmény, amely felülről ábrázolja Krisztust (Dali). Megdöbbentő kép. Mi mindig csak az értünk állított keresztre figyelünk. De mit jelentett ez Isten szempontjából?

Oldalról (a látó szemével): Úgy látjuk a keresztnél, ahogy a látók látták. Mondhatni – együtt szenvedtek Krisztussal. Az egyik gyalázni kezdte, a másik visszautasította a gyalázatot, mondván: Mi a magunk bűne szerint (jogosan) szenvedünk, de Krisztus nem. Nagy felismerés ez, nem véletlenül tartjuk „első üdvözültnek” a látót. Nem tanítvány, apostol, nem pap, egy látó.

Alulról (a keresztnél): Ott vannak a legfűségesebbek: Jézus anyja, magdalfai Mária és János, a szeretett tanítvány. Egészen alulról, szinte a mélységek mélységéből néznek fel. Mi lehet szörnyűbb egy anyának, mint végignézni gyermeke haláltusáját? Vagy magdalfai Máriaé, akit Jézus megszabadított a megkötöttségéből, s aki szolgált neki, szerette és követte Őt? S milyen lehetett barátját, mesterét meghalni látni a „szeretett” tanítványnak?

Szemből (jelképesen): S mi honnan nézzük a keresztnél? Változó nézőpontokból? Szembe lehet (merünk) egyáltalán nézni vele? Egy kiállításon készítettünk egy fotókeresztnél, melyre különböző emberek portréi voltak felragasztva, s szemmagasságban egy tükör volt. Hogy amikor szembenézünk a keresztnél, lássuk magunkat, ugyanakkor a „keresztnél” is lássuk magunkat.

Ige

Akkor Jézus ezt mondta tanítványainak: „Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztjét, és kövessen engem. Mert aki meg akarja menteni az életét, elveszti, aki pedig elveszti az életét értem, megtalálja. Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? Vagy mit adhat az ember váltságdíjúl a lelkéért?”

Máté 16,24–26

Összegzés

Kereszt meditáció: néhány személyes gondolat a kereszthordozásról, majd a következő vers:

**Weöres Sándor:
KERESZT-ÁRNYKÉP**

*A kereszt felső
ága égre mutat,
nagy örömhírt tudat:
„itt van a te utad”
a kereszt két karja a légbé szétszalad,
rajta sovány kezek tört vért virágzanak:
„vigyázz: ő a lélek, de a test megszakad,
kétfelé visz ösvény s te szabad vagy, szabad”
a keresztnek alsó
ága földre mutat:
„vesződj: itt áss kutat,
lásd benne arcodat.”*

Ifióra

3.

ÉLETÜNK JELKÉPEIRŐL

avagy, mit hordunk magunkon?

Bevezetés

Ötlet:

- Készítsünk kitűzőket különböző eszközökkel, a kitűzőkön valamilyen „életjellel”! Ki milyen jelet választana élete jeleként? Mit választana keresztyénsége jelképévé?

Néhány szó magunkról

- Különböző szimbólumokat, tárgyakat, képeket helyezünk el az asztalon (mécses, gyufa, üres lap, edény, mobiltelefon stb.). Mindenki választ egyet, majd sorban elmondjuk, kinek mit jelent, amit választott.
- Különböző világi szimbólumokat gyűjtünk össze (képek, kártyák, póló, reklámszavak, graffitijelképek stb.). Beszélgetünk a szimbólumokról, megpróbáljuk értelmezni őket.
- Példa: Egy fiú, aki vonzódik a japán kultúrához, pólót visel, rövid japán felirattal. Persze nem tud japánul, csak tetszik neki az a néhány szép kandzsi, s mikor a könyvesboltban, ahol dolgozik, japán turisták sorra elfordulnak és megmosolyogják, megkérdi egyikőjüket angolul, hogy mit jelent. Az illető el is pirul, de azért elmondja, szexuális aktusra hív fel a felirat. Most a fiún a pirulás sora, aki az élmény hatására szívesen japánul kezd tanulni, hogy értse is, ná magára vesz valamit.

Idézet:

Michel Tournier: A rémkirály című regényéből:

A nedves és fekete égen egy neonból kirajzolódó szárnyas ló, A Mobilgas-embléma fényt vet a kezemre, majd azon nyomban el is enyészik. A vöröses lüktetés és a fáradt olaj szaga gyűlöletes légkört teremt, amelyben titkon jól érzem magam. Nem egyszerűen megszoktam: olyan meghitté vált számomra, mint az ágyam melege, vagy az az arc, amelyet reggelenként viszontlátok a tükörben. [...]

Minden jel a világon. De csakis kápráztató fény, éles kiáltás törheti át rövidlátásunk, süketiségünk burkát.

[...]

A jeleknek többszörös erővel kell lecsapniok ránk, hogy áthatolhassanak vakságunk és süketiségünk falán. Akkor végre megértjük: minden szimbólum és parabola a világon, csak hiányzik belőlünk a végtelenül finom megfigyelőképesség.

Kérdés:

- Milyen hétköznapi „életjelek” vesznek körül? Melyikben mit látsz? Mit jelent számadra?
- Mit hordoznak a szimbólumok? Fejtsük ki egynek-egynek a jelentését!
- Mit nem viselnél semmi pénzért sem a mai jelkép-kínálatból?
- Van-e olyan köztük, amit már kinőttetek?
- Milyen bibliai, keresztyén szimbólumokat ismerünk és használunk?

Összedjük össze

Hétköznapi jelképek:

- üres lap – tabula rasa (az ember élete üres lap)
- gyufa – kicsi – egész erdőt felgyújthat
- levél – levelet kap valaki
- üres edény – megtöltésre vár
- telefon – üzenet, kapcsolat
- kenyér – a mindennapi
- só – a lényeg
- mosolygó arc figura (smiley) ☺ :-) – öröm

Néhány szó magunkról

- Különböző szimbólumokat, tárgyakat, képeket helyezünk el az asztalon (mécses, gyufa, üres lap, edény, mobiltelefon stb.). Mindenki választ egyet, majd sorban elmondjuk, kinek mit jelent, amit választott.
- Különböző világi szimbólumokat gyűjtünk össze (képek, kártyák, póló, reklámszatyor, graffiti-jelek stb.). Beszélgetünk róla, mit jelentenek, ki hordhatja ezeket.
- Példa: Egy fiú, aki vonzódik a japán kultúrához, pólót visel, rövid japán felirattal. Persze nem tud japánul, csak tetszik neki az a néhány szép kandzsi, s mikor a könyvesboltban, ahol dolgozik, japán turisták sorra elfordulnak és megmosolyogják, megkérdi egyikőjüket angolul, hogy mit jelent. Az illető el is pirul, de azért elmondja, szexuális aktusra hív fel a felirat. Most a fiún a pirulás sora, aki az élmény hatására rövidesen japánul kezd tanulni, hogy értse is, ha magára vesz valamit.

Idézet:

Michel Tournier: A rémkirály című regényéből:

A nedves és fekete égen egy neonból kirajzolódó szárnyas ló, A Mobilgas-embléma fényt vet a kezemre, majd azon nyomban el is enyészik. A vörösés lüktetés és a fáradt olaj szaga gyűlöletes légkört teremt, amelyben titkon jól érzem magam. Nem egyszerűen megszoktam: olyan meghitté vált számomra, mint az ágyam melege, vagy az az arc, amelyet reggelenként viszontlátok a tükörben. [...]

Minden jel a világon. De csakis kápráztató fény, éles kiáltás törheti át rövidlátásunk, süketségünk burkát.

[...]

A jeleknek többszörös erővel kell lecsapniok ránk, hogy áthatolhassanak vakságunk és süketségünk falán. Akkor végre megértjük: minden szimbólum és parabola a világon, csak hiányzik belőlünk a végtelenül finom megfigyelőképesség.

Kérdés:

- Milyen hétköznapi „életjelek” vesznek körül? Melyikben mit látsz? Mit jelent számodra?
- Mit hordoznak a szimbólumok? Fejtsük ki egynek-egynek a jelentését!
- Mit nem viselnél semmi pénzért sem a mai jelkép-kínálatból?
- Van-e olyan köztük, amit már kinőttetek?
- Milyen bibliai, keresztyén szimbólumokat ismerünk és használunk?

Szedjük össze

Hétköznapi jelképek:

- üres lap – tabula rasa (az ember élete üres lap)
- gyufa – kicsi – egész erdőt felgyújthat
- levél – levelet kap valaki
- üres edény – megtöltésre vár
- telefon – üzenet, kapcsolat
- kenyér – a mindennapi
- só – a lényeg
- mosolygó arc figura (smiley) ☺ :-) – öröm

Bibliai jelképek:

- Nőé – bárka – szivárvány (szövetség)
- gyertya – mécses – világosság (hit)
- kulcs – „mennyország” kulcsa (gyülekezetben: egyház)
- alma – gyümölcs
- horgony – remény
- szív – szeretet
- kereszt – megváltás
- szem – Isten
- galamb – Szentlélek

Gondoljuk át

- Melyik jelkép fejezi ki leginkább az életedet?
- Melyik kapcsolható konkrét igéhez (pl. Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága. – Zsolt 119,105)?

Ige

Megfordultam, hogy lássam, milyen hang szólt hozzám, és amikor megfordultam, hét arany gyertyatartót láttam, és a gyertyatartók között az Emberfiához hasonlót: hosszú palástba volt öltözve, mellén aranyövvel körülövezve; feje és haja fehér volt, mint a hófehér gyapjú, szeme, mint a tűz lángja; lába hasonló volt a kemencében izzó aranyérchez; hangja olyan, mint a nagy vizek zúgása; jobb kezében hét csillagot tartott, szájából kétélű éles kard jött ki, és tekintete olyan volt, mint amikor a nap teljes erejével fénylik. Amikor megláttam, lába elé estem, mint egy halott, ő rám tette jobbját, és így szólt: „Ne félj, én vagyok az első és az utolsó, és az élő: halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai. Írd meg tehát, amiket láttál: amik vannak, és amik történni fognak ezek után; a hét csillag tiúkat, amelyet jobb kezemben láttál, és a hét arany gyertyatartót: a hét csillag a hét gyülekezet angyala, a hét gyertyatartó pedig a hét gyülekezet.”

Jelenések 1,12–20

Összegzés

Jézussal kapcsolatban a Jelenések könyve nagyon fontos szimbólumokat használ. Úgy jellemzi, mint akinek a szeme „tűz lángja”, hangja „nagy vizek zúgása”, szájából „kétélű éles kard” jön ki. A könyv szinte nem is tud másban beszélni, mint jelképekben, szimbólumokban, hiszen emberi fülnek és szemnek annyira megfoghatatlan, ami ott zajlik. A Jelenések tehát jelek, jelképek könyve egyben.

A leírt fantasztikus képben is ő tart minket a kezében. S milyen gyönyörű, felemelő és igaz a kép: Ő tartja a gyülekezeteket (mint csillagokat), az egyházat a kezében. Ez adja a biztonságot, hogy nem a mi kezünkben a jövőnk, a megmaradásunk, hanem az Ő kezében. Épp ezért kell nekünk is mindent megtennünk, hogy ez megmaradjon. Megmutatja, hogy csillag vagyok én is. Van fényem – ragyoghatok, noha fényem nem magamtól van. S megmutatja a helyemet. Hiszen a gyertya is a helyén világít legjobban.

Néhány szó magunkról

4. Ifióra az ERŐRŐL, ERŐTLENSÉGRŐL

avagy, amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős?

Bevezetés

Ötlet:

- Erőpróba: Emelgessünk tárgyakat, kommentársorozatokat, nehezebb könyveket, rendezzünk rögtönzött szkanderbajnokságot, kötélhúzást vagy egyéb erőkifejtést!
- Gyűjtsünk képeket, fotókat erős emberekről és lényekről: sportolók, harcosok, filmhősök, mitikus lények, fantasy-alakok stb.
- Hasonlítsuk össze egy mai „szuperman” jellemvonásait Jézus evangéliumból megismert jellemvonásaival!

Kérdés:

- Mi mindenre használjuk az „erős” szót?
 - izom, étel (paprikafajta) stb.
 - poén, beszólás, valamilyen tett („Erős volt.”)
- Mikor érzed szükségét annak, hogy erős legyél? Milyen helyzetben segített már a *saját erőd? Mikor volt kevés?*
- Mi a különbség erő, erőlködés és erőszak között?
- „Erőt adsz minden helyzetben, te vagy a kincsem, életem, te vagy a mindenem.” (Ifjúsági ének) Miért népszerű?

Szedjük össze

Erős szóösszetételek: erőnlét, erőgép, erőember, erőfölény, erőnyerő, lóerő, haderő, fényerő, lelki erő

Erős mondások:

- „Egyesített erejünkkel még a gyöngék is erősek.” (Homérosz)
- Többet ésszel, mint erővel. (magyar közmondás)
- „Türelemmel többet érünk el, mint erőszakkal.” (Burke)
- „A bölcsesség a gyengék ereje.” (Joubert)
- „Csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz szívében!” (Széchenyi I.)
- „Megszólítanak, mert ők én vagyok már; gyenge létemre így vagyok erős...” (József A.)

Erős igék:

- Senkit sem tesz hőssé a maga ereje. (1Sám 2,9)
- Nagy a mi Urunk és igen erős, bölcsessége határtalan. (Zsolt 147,5)
- Nem a nagy sereg segíti győzelemre a királyt, nem a nagy erő menti meg a hőst. (Zsolt 33,16)

- Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! (Zak 4,6)
- Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődből. (Mk 12,30)
- Hitetek Isten erején nyugodjék. (1Kor 2,5)
- Amikor erőtlén vagyok, akkor vagyok erős. (2Kor 12,10)

„Erős” emberek a Bibliában:

- Józsué (Józs 1,1–9)
- Sámson (Bír 16,4–30)
- Dávid és Góliát (1Sám 17)
- Illés (1Kir 19,1–8)
- Péter (Mt 16,15–19)
- Pál (2Kor 12,7–10)
- Timóteus (2Tim 1,3–8)

Gondoljuk át

- Melyik a jobb, ha erősnek mutatom magam (pedig mégsem vagyok az), vagy ha gyengének?
- Az egyháznak mi a helyes magatartása? Ha erősnek látszik? (győzedelmes egyház) Vagy ha erőtlénnek? (alázatos egyház) Szabad-e egyáltalán e két végletes kategóriában gondolkodni?
- Te magad milyen helyzetben tudsz erőtlenné válni, és átadni magad Isten erejének? El tudod-e ezt képzelni egyáltalán?

Ige

...hogy el ne bizakodjam, tövis adatott a testembe: a Sátán angyala, hogy gyötörjön, hogy el ne bizakodjam. Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem. De ő ezt mondta nekem: „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” Legszívesebben tehát az erőtlenségeimmel dicsekszem, hogy a Krisztus ereje lakozzék bennem. Ezért a Krisztusért örömöm telik erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldöztetésekben és szorongatásokban; mert amikor erőtlén vagyok, akkor vagyok erős.

2Korinthus 12,7–10

Összegzés

Néha eljutunk a teljes erőtlenség állapotába. Amikor testileg-lelkileg kimerülünk, és nincs erőnk továbblépni. Legszívesebben elaludnánk ilyenkor, csak legyünk már túl rajta. Még rosszabb, ha testileg és lelkileg egyszerre ér el bennünket ez az állapot. Testi fáradtságból is lehet lelki, de sokkal inkább, a lelki leengedésből lesz a testi is.

Van, amikor Isten segít felállni, s van, amikor csak egy jó alvásra van szükségünk. Érdemes hát karban tartani magunkat. Legtöbbször azt tapasztaljuk, hogy amikor már mindent feladnánk, már teljesen készen vagyunk az erőnkkel, akkor segít meg Isten. De ezt előre nem lehet beprogramozni. Csak akkor és ott élhetem át Isten felemelő erejét.

Néhány szó magunkról

Verhetetlen (W. Hoffsümmer nyomán)

A riporter interjút készít a Sorssal.

– *Ütéseim – mesélte büszkén a Sors –, kemények és kivédhetetlenek. Balom ugyanolyan rettegett, mint a jobbam! A hűséget, a büszkeséget, a tudást, bátorságot – és tudni kell, ezek a legkeményebb ellenfelek – egymás után küldtem padlóra. Valamennyit kiütéssel legyőztem.*

– *Így tehát – érdeklődött nem minden csodálat nélkül a riporter –, senki sincsen, aki méltó ellenfélként vehetné fel Önnel a harcot?*

– *Meg kell mondanom az igazat – nyilatkozott őszintén a Sors –, egyvalakivel eddig még nem boldogultam. Valahányszor kiütöttem, mielőtt végleg kiszámolták volna, mindig újra lábra állt...*

– *De hát ki ez az ellenfél, akit még Ön sem tudott legyőzni?! – türelmetlenkedett a riporter.*

– *Reménynek hívják... – válaszolta alig hallhatóan a Sors.*¹⁶

5. Ifióra a SZAVAINKRÓL

avagy, tényleg lehet szóval ölni és építeni?

Bevezetés

Ötlet:

- Írd le a tíz legszebb magyar szót! (Már otthon, előre elkészíthetik.)
Nézzük meg, van-e köztük azonos! Milyen jellegűek? Tükrözik-e az illető személyiségét?
- Egy példa: égszínkék, szalag, hajnalcsillag, öröm, holott, szeretet, angyal, hajfodrász, felhő, lenolaj
Vajon milyen személyiséget tükröznek e szavak? Fiú az illető vagy lány? Fiatallal vagy idősebb?

Idézet:

Kosztolányi Dezső: A tíz legszebb szó (részletek)

Egy francia folyóirat azt az oktondi és bájos kérdést intézi az irodalom jeleseihez, hogy melyik a tíz legszebb szó. Erre komolyan nem lehet felelni. Olyan, mintha azt kérdeznék tőlünk, hogy melyik a zongora legszebb hangja. Minden a hangok viszonyától és pillanatnyi lelkiállapunktól függ. Ha azonban játéknak fogjuk föl a kérdést, akkor válaszolhatunk rá, játékosan. Ezt tette Paul Valéry is, aki az alábbi tíz szó mellett döntött:

Néhány szó magunkról

– Pure, jour, or, lac, pic, seul, onde, feuille, mouille, flute.

Ez a szócsokor így hangzik nyelvünkön:

– Tiszta, nap, arany, tó, hegyfok, egyedül, hullám, levél, csermely, fuvola.

Minthogy azonban a költő a szavaknak nemcsak jelentését tekintette, hanem nyilvánvalóan zenei idomát is, a lehetőleg hű és pontos hangtani fordítások ezek:

– Űr, úr, szór, csak, csik, föl, mondd, jöjj, múlj, süt.

[...]

Egy új világ kezdődik minden nyelv küszöbén, a szépség új birodalma, új értelmi és érzelmi törvényekkel. Mi tehát a tíz legszebb magyar szó? Ezt felelném rá, abban a tudatban, hogy válaszom merőben önkényes, s éppúgy jellemez engem, mint nyelvünket:

– Láng, gyöngy, anya, ősz, szűz, kard, csók, vár, szív, sír.

Kérdés:

- Általában milyen szavakat választottunk? Mit fejeznek ki inkább: pozitívát vagy negatívát? Milyen a hangzásuk?
- Van-e lényeges különbség saját választásunk, és a költők választásai között?
- Ki tudnátok-e a tíz legszebb szót választani valamelyik idegen nyelven?

Szedjük össze

Milyen szavak vesznek körül minket:

- otthon
- iskolában, munkahelyen
- bevásárlóközpontban
- sportpályán
- filmekből
- baráti körben
- gyülekezetben

„A szavak inflációjáról”:

Szavak tömegével árasztják el az embert, hogy magatartást, cselekedetet adjon cserébe. A szavak inflációjának idején mérhetetlen tömegű szót zúdítanak rád, hogy így vagy úgy érezz, – vagy ne érezz, – ennek vagy annak tudd magadat, vagy ne tudd magadat semminek. Nyomatott és kisugárzott szavak légióját indítják ellened, hogy mennél többet adj magadból, az életedből, kenyeredből, házadból, ruhádból, tüzelődből, álmodból, munkádból, s te napról-napra, évről-évre több erőszakosan zúduló szót követelsz, hogy akár csak egy jottányit is adj magadból, s némi hitet, vagy akár illúziót kapjál cserébe a szavak kábító mákonyából.

Kodolányi János 1943-as balatonszárszói előadásából¹⁷

Közmondások:

- Sok beszédnek sok az alja.
- Szép szó pénzbe nem kerül.
- A szó is fegyver.
- Egy szó is lelket zavarhat.
- Legnehezebb az igaz szó.

Néhány szó magunkról

- Szava adja el az embert.
- Szóából ért az ember.

A Biblia a beszédéről:

- Isten nevének hiábavaló kimondása (2Móz 20,7)
- Példabeszédek (többek között: 10,19; 15,1–2.4; 18,21; 25,15)
- a beszéd ideje (Eszk 4,14; Préd 3,7)
- Hegyi beszéd (Mt 5,21–22; 7,1–5)
- fa és a gyümölcse (Lk 6,43–46)
- a nyelv bűnei (Jak 3,1–12)
- Krisztus beszéde bennünk (Kol 3,16–17)
- a sóval fűszerezett beszéd (Kol 4,6)

Gondoljuk át

- Mi a különbség a csúnya beszéd és a káromkodás, káromlás között?
- Mikor érzed valakinek a szavait bántónak, sértőnek? Milyen hatása van rád az ilyen szavaknak?
- Mikor érzed a szavakat olcsónak, könnyűnek, könnyelműnek? Mikor hamisnak, félrevezetőnek?
- Milyen szavakat vársz magadnak a társaidtól, ismerőseidtól vagy ismeretlen emberektől?
- Dicséret, megerősítés, biztatás mellett szükség van-e bírálatra, kritikára? Hogyan, milyen lelkülettel, és milyen esetben?
- Gyűjtsünk olyan szavakat (mondatokat), melyek használatával megerősítünk másokat! Melyiket kinek, milyen helyzetben mondhatjuk el?
- Játsszunk el rövid élethelyzeteket, melyekben a másikat, egymást építő beszéd, beszélgetés hangzik el!

Ige

Beszédeitek legyen mindenkor kedves, sóval fűszerezett, hogy így mindenkinek helyesen tudjatok felelni.

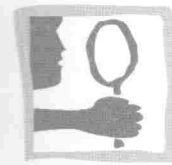
Kolossé 4,6

Összegzés

Ezen a területen jól megmutatkozik az új ember megváltozott élete, hiszen a beszédünk elárul minket. S itt nemcsak a szavaink minőségéről van szó, hanem arról is, hogy mit mondunk és milyen indulattal. Az indulat sokat jelent. Hiszen tudjuk, hogy a szív teljességéből szól a száj. Ami bennünk van, csak az mondható ki. Mégis, szavaink sokszor (akár öntudatlanul is) elkenődzik az igazságot. (A cselekedeteid olyan hangosan beszélnek, hogy nem hallom, amit mondasz.)

Mennyire mást jelent a szív teljessége a fenti ige erőterében! Pál ajánlása nemcsak az ő idejében volt érvényes. Kiemeli a kedves, sóval fűszerezett, helyesen válaszoló beszédet. Nem rejti véka alá a véleményét: a pozitív vonásokra teszi a hangsúlyt.

Reményik Sándor: Ne ítélj (részlet)

*Istenem, add, hogy mind halkabb legyek –
Versben s mindennapi beszédben
Csak a szükségeset beszéljem.
De akkor szómban súly legyen s erő
S mégis egyre inkább simogatás:
Ezer kardos szónál többet tevő.
S végül ne legyek más, mint egy szelíd igen vagy nem,
De egyre inkább csak igen.
Mindenre ámen és igen.
Szelíd lepke, mely a szívek kelyhére ül.
Ámen. Igen. És a gonosztól van
Minden azonfelül.*

6. Ifióra az ELHIVATÁSRÓL

avagy, mire kaptál/kapsz elhivatást?

Bevezetés

Ötlet:

- Video-összeállítás (összevágott felvételek, filmrészletek), melyben különböző szakmák láthatóak (max. 25–30 perc)
(pap, katona, hentes, gazdálkodó, tanár, sportoló, színész, képzőművész, gyári munkás, építész, ügyvéd)
Mit választanátok belőle? Mi az, ami teljesen idegen?

Kérdés – Feladat:

- Mivel foglalkozol most éppen? (tevékenység, munka) Jól érzed-e magad benne?
- Csinálnál-e inkább mást? Min változtatnál szívesen?
- Erről álmodtál gyermekkorodban? Akkor mi szerettél volna lenni?
- Hivatásnak érzed, amit csinálsz, amire készülsz? Vagy inkább muszájból, kényszerből teszed?
- Végezzünk érdeklődés-tesztet! A következő érdeklődési körök mellett jelölje mindenki skálaszerűen a tetszést / nem tetszést (számokkal vagy + – jelekkel).
A kiemelkedő érdeklődési körök alapján milyen foglalkozásokat tudsz elképzelni magadnak?

Néhány szó magunkról

Szedjük össze

Érdeklődési körök¹⁸:

- szabadban végzett munka
- növények, állatok gondozása
- emberek között végzett munka
- gyerekekkel való foglalkozás
- testi erőt igénylő munka
- tervezőmunka
- szerszámmal végzett kézi munka
- technikai feladatok ellátása
- irodai munka
- embereknek való segítség
- eladás, vásárlás
- gépek szerelése, javítása
- elektromos gépekkel való munka
- számítógépen való munka
- építőmunka
- laboratóriumi munka
- idegen nyelv használata
- könyvtári kutatómunka
- műalkotás létrehozása

Foglalkozások a Bibliában – mai szakmacsoportoknak megfelelően:

- mezőgazdaság: földműves, pásztor, béres, napszámos
- nehézipar: kovács, lakatos, ötvös, rézműves
- textilipar: kelmefestő, takács, sátoresztő
- élelmiszeripar: pék, szakács, mészáros
- egyéb könnyűipar: fazekas, hangszerkészítő
- építészet, faipar: kőműves, ács, asztalos
- pénzügy, kereskedelem: adószedő, vámszedő, kereskedő, pénzváltó
- fegyveres szolgálat: katona, katonatiszt, testőr, börtönőr
- államigazgatás, igazságszolgáltatás: bíró, helytartó, kincstárnok, pohárnok
- egészségügy: bába, pap
- egyház és iskolaügy: írástudó, pap, próféta, lévita, diakónus

Elhívottak a Bibliában:

- Ábrahám (1Móz 12,1–3; Ézs 51,2)
- Jákób (Ézs 41,8–9)
- Mózes és Áron (2Móz 3–4)
- Becalél és Oholiáb (2Móz 31,1–11; 35,30–35)
- Dávid (Zsolt 78,70–71)
- Elizeus (1Kir 19,19–21)
- Ézsaiás (Ézs 6)
- Az Úr szolgája (Ézs 42,1–4; 49,1)
- Ámós (Ám 7,14–15)

Néhány szó magunkról

- Péter, András, János, Jakab (Mt 4,18–22)
- Máté (Mt 9,9)
- Pál (ApCsel 22,1–21; 1Kor 1,1)
- Timóteus (1Tim 6,12)

Gondoljuk át

- Mi a munka, és mi a hivatás lényege? Mi a kapcsolat, és mi a különbség közöttük? Minden munka hivatás? Minden hivatás munka?
- Vannak-e különbségek a hivatások között? Van, aminek a nevében is benne van: hivatásos katona, hivatásos tűzoltó. Miért nem hivatásos tanár, hivatásos orvos? Minden orvos hivatásos-e? Miért alakult ki a prostituáltakkal kapcsolatban ez a kifejezés: „hivatásos”?
- Miért nem mindegy, hogy valaki mivel foglalkozik, mit csinál?
- A Biblia korában milyen hivatás-szakmák voltak?
- Milyen értelemben használja a Biblia az elhívás fogalmát?
- Mi van, ha Isten szolgálja nem elhívott?

Ige

Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétégből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket...

1Péter 2,9

Éljetek méltón ahhoz az elhíváshoz, amellyel elhívattatok...

Efezus 4,1

Összegzés

Hivatás az, amire Isten elhív.

Ő pontosan ismer minket, feltérképezett bennünket. Ezért fontos meglátni, hogy Ő mit akar. Meg lehet tőle tudakolni. De van emellett külső és belső megerősítés is. A belső: mit végzek szívesen, mihez van kedvem, ami nem keserít el, amiben úgy érzem, hosszabb távon is tudnám csinálni. Amire azt tudom mondani, igen, ezt hivatásszerűen fogom tenni.

Az is fontos, ha mások megerősítik az elhívásomat. Ők olyan dolgokat is észre tudnak venni, amit én nem. Mások folyamatos megerősítése által egészen másként megy a munka. Több képességem bontakozik ki. Ezért erre is figyelni kell, akkor is, ha egyébként van mit kritizálni. Ügyeljünk tehát arra, mit mondunk másoknak, másokról.

Josh McDowell írja Apai kapcsolat című könyvében:

Egy könyvet olvastam, aminek az volt a címe, hogy „Az egyperces menedzser”. A szerzők arra bátorítják benne a menedzsereket, legyenek sokat az alkalmazottaik körül, s próbálják őket „rajtakapni”, amikor valamit jól csinálnak, így mutatva meg, mennyire értékelik, amikor jól teljesítenek. Megragadott ez a gondolat... „rajtakapni a jón”.¹⁹

Értelem és érzelem

- szeretet
- tisztaság, látás
- elkötelezés
- könyörületesség
- ajándék
- mélység

1. Ifióra a SZERETETRŐL

avagy, már megint erről beszélünk?

Bevezetés

Ötlet:

- Rajzoljunk egy lapra (vagy kartonból vágjunk ki) egy nagy szívet, s töltsük meg mindenfélével, ami beletartozik (képek, rajzok, szavak)!

Először ömlesztve jöhetnek a gondolatok, ötletek, majd próbáljuk meg szétválasztani, hogy mi is tartozik igazán ide.

Idézet:

Lázár Ervin: Bemutatkozunk (részlet)

Dömdödöm egyszer nagyon megszeretett valakit. Igen megörült, te is tudod, mennyire megörül az ember annak, ha megszeret valakit. El is indult Dömdödöm, hogy majd odaáll az elé a valaki elé, és ezt mondja: szeretlek. Igen ám, de útközben látott két asszonyt. Éppen azt mondta az egyik a másiknak: „igazán szeretem magukat, de ha még egyszer átjön a tyúkjuk a kertembe!...” Mi az, hogy „de ha még egyszer” – gondolkozott Dömdödöm –, akkor már nem fogja szeretni? Aztán jobban odanézett, s akkor ismerte meg a két asszonyt. Világéletükben gyűlölték egymást. „Ejha!” – mondta Dömdödöm, és odaért a templomtérre. Ott éppen egy zsinóros zekés poroszló püfölt egy rongyos gyereket. „Én szeretem az embereket – ordította a poroszló, és zitty! a somfa pálcával –, de azt nem tűrhetem...!” – óbégatta a poroszló, és zutty! a somfa pálcával. „Már megint ez a szó, már megint ez a szeretni szó!” – mormogott Dömdödöm, és elgáncsolta a poroszlót, s amíg ökelme feltápáskodott, ő is meg a rongyos gyerek is kereket oldott. S úgy futás közben fülébe jut egy beszélgetés-foszlány. Egy fiú éppen azt mondja a másiknak: „Én a világon a legjobban a piritott tökmagot szeretem.” Erre már igazán elkeseredett Dömdödöm, de ez nem volt elég, mert akkor meghallotta, hogy a ligetben egy lány azt mondja egy fiúnak: „Én igazán szeretlek.” „Mi az, hogy igazán?! – háborgott magában Dömdödöm. – Akkor talán olyan is van, hogy nem igazán? Ha nem igazán, akkor az már nem is szeretet. S ha szereti, akkor miért kell hozzá az az igazán? Vagy szeret valakit az ember, vagy sem.” S akkor elgondolkozott ezen a szeretni szón. Mit is jelent igazából? Mit jelentett annak az asszonynak a szájából? Mit a poroszlóéból? Mit a tökmagevő fiuéból és mit a ligetbeli lányéból? Mit? De már akkor oda is ért ahhoz, akit megszeretett. Megállt előtte, rápillantott, és azt mondta: „Dömdödöm.” Azóta se hajlandó mást mondani, csak ennyit, hogy dömdödöm.²⁰

Értelem és érzelem

Kérdés:

- Mi minden fér meg az ember szívében egymás mellett? Keressünk egymásnak el-
lentmondó dolgokat!
- Mi mindenre mondjuk azt, hogy szeretem? Próbáljuk meg csoportosítani a szeretet
„tárgyait”!
- Mi baja volt Dömdödömnek ezzel a szóval? Mi a véleményed a megoldásáról?
- Tudod-e, hogy Dömdödöm híres verse, a „Dömdödöm, dömdödöm, / dömdö-
dömdö-dömdödöm” azt jelenti, hogy mindenkit nagyon szeret?

Szedjük össze

A szeretet fogalmához:

Négy nagy kört rajzolunk, melyek egymást metszik. Ezekbe írva jellemezzük szavakkal, hogy mi minden tartozik egy-egy fogalomkörbe. Ha valamelyik többhöz is tartozik, a közös mezőbe írjuk.

- Istenszeretet
- emberszeretet
- életszeretet
- tárgyak szeretete

„Szeretetlenyek” (Gary Chapman nyomán)²¹:

Előtte kérdezzük meg: Hányféle módon fejezhetjük ki szeretetünket?

- elismerő szavak
- minőségi idő
- ajándékozás
- szívességek
- testi érintés

Szeretet-igék:

- Ahogy Isten szeret: 2Móz 34,6–7; Péld 3,12; Zsolt 127,2; Jn 3,16; 1Jn 4,9
- Isten szeretet: 1Jn 4,8
- A nagy parancsolat: 5Móz 6,5; Mt 22,37
- Szeresd felebarátodat: 3Móz 19,18; Mt 22,39
- Szeressétek ellenségeiteket: Mt 5,43–44
- Szeressétek egymást: Jn 13,34–35; 1Jn 4,7
- A szeretet sokakban meghidegül: Mt 24,12
- A szeretet himnusza: 1Kor 13

Gondoljuk át

- Legszebb szavaid közé tartozik-e a szeretet? (Lásd: „Szavainkról” III/5. téma)
- Legfontosabb érzésünk a szeretet, amit mégis nehezen tudunk kifejezni. Miért? Szívesen beszélsz-e róla, vagy ez túl intim téma?
- Tengernyi könyvet megírtak már a szeretetről, mégsem tudjuk igazán, mi az? Mi lehet ennek az oka? Megfogalmazható-e egyáltalán?

- Kifejezhető-e egyetlen szóval, amit a szeretet jelent? Keressünk szinonimákat! Keressünk szeretetet kifejező szavakat más nyelvekben!
- Nemcsak a megfogalmazás fontos, hanem a kimondás, megélés, megcselekvés is. Miért nem elég beszélni csak a szeretetről?
- Nagy hiány van szeretetből. A Szentírás szerint az utolsó idők jele az, hogy a szeretet sokakban meghidegül. Milyen jeleit tapasztaljuk ennek a hétköznapi életben?
- „Fordítsuk le” a szeretet himnuszát mai nyelvezetre, „fogalmakra”!

Ige

Isten szeretet. Abban nyilvánul meg Isten hozzánk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk őáltala.

1János 4,8–9

Összegzés

Olvassuk el szeretet-himnusz „fordításunkat”!

Mellé olvassuk fel zárásként Fabiny Tamás: Egy-korintus-tizenhárom c. versét Ajtórésnyi zsoltár című kötetéből!²² Egy jellemző részlet:

Fabiny Tamás: Egy-korintus-tizenhárom (részlet)

*A szeretet jelentéktelen,
mint amikor valaki számárháton vonul be a városba.*

*A szeretet nevetség tárgya,
mint amikor valakinek kezébe nádszálat,
fejére tövisszörűt adnak.*

*A szeretet balek,
mint amikor valaki kínzóíért imádkozik.*

*A szeretet esendő,
mint amikor valaki azt mondja: „szomjúhozom”.*

*A szeretet meglepő,
mint amikor valaki szelíden megszólít
egy gyászoló asszonyt a hajnali kertben.*

*A szeretet játékos,
mint amikor valaki tanítványai előtt megy Galileába.*

Ifióra a

2.

TISZTASÁGRÓL és a LÁTÁSRÓL

avagy, hogyan láthatunk tisztán?

Bevezetés

Ötlet:

- Gyűjtsünk össze tisztaságról (tisztítószer, fogkrém stb.) szóló reklámokat, és elemezzük őket! (Miben hasonlítanak egymásra, mi nem igaz, mik a tisztaság szlogenjei, képi sztereotípiái stb.)

Idézet:

József Attila: Flóra – Megméressél! (részlet)

*Ízét adja a tiszta víznek,
száját adja a tiszta íznek,
hazaszólít, amikor üznek,
szemében csikó legelészget.*

Kérdés:

- Mi jut eszünkbe a „tiszta” szóról?
- Keressünk szavakat, mi mindennel lehet párosítani ezt a jelzőt! (kezek, ész, szív, láb, ruha, utca, udvar, forrás stb.)
- Mikor látható szemmel a „tiszta”? Mikor láthatatlan?

Szedjük össze

A szem tulajdonságai:

- egyik legfontosabb érzékszervünk
- az információk 87%-át a szem keresztül nyerjük
- érzékelésben fantasztikus teljesítmény: 50 km-ről egy gyertya lángját már érzékeli a szem a sötét, tiszta éjszakában²³
- szép, kifejező szem (ellentéte: sötét, üres tekintet)
- a „lélek tükrének” is mondják
- ezen keresztül „engedem be” a másikat (valaki „belém lát”)

Milyen értelemben beszél a Biblia a tisztaságról?

- a Törvény megtartása: tiszta – tisztátalan megkülönböztetése (Ez 22,26)
- testi tisztaság (Ezsd 6,20; 2Kir 5,10; Mk 7,3–5; Jn 13,1–10)
- lelki tisztaság (Zsolt 24,3–4; Zsolt 51,9.12; ApCsel 15,9; 1Jn 1,7)
- szavak, gondolatok tisztasága (Jn 15,3; Tit 1,15)
- a tisztaság és a látás (Mt 5,8; Mt 6,22)

Gondoljuk át

A jól látás titka: a tisztaság

- Tisztán látni – mikor mondjuk ezt, és mire értjük?
- A jó látáshoz hozzátartozik a tisztánlátás is?
- Mi akadályozhatja azt, hogy tisztán lássunk?
- A Biblia szemléletmódja szerint a szem a test kapuja. Így van-e ez?
- „Jól csak a szívével lát az ember.” – mondja a róka a kis hercegnek Exupéry mese-regényében. – „Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.”
Neked mi a véleményed szem és szív viszonyáról? Mit lát a tiszta szem, és mit lát a tiszta szív?

Ige

A test lámpása a szem. Ezért ha a szemed tiszta, az egész tested világos lesz.

Máté 6,22

Összegzés

A látás a Bibliában nemcsak fizikai észlelést jelent. Látni és nézni, szemlélni valamit, a mélyére látni. Sokszor az érzékek összekavarodnak. A jövőbe nem láthatunk bele, de mennyire látunk előre, az életünkre? Ma úgy tűnik, Isten nem álomban ad útmutatást, mint a bibliai időben. Mégis, az egyházban sokszor említjük: el kellene jutnunk egy közös látáshoz. Látás egy dologról, egy közösségről, egy városról, egy gyülekezetről. Egyházunk jövőjéről.

Így juthatok el addig, hogy Istent is meglátom az életemben. Nem szemtől-szemben, hiszen azt nem tudnám elviselni, de látni, ahogy Jézus az életemben munkálkodik. Látni a lényegét. Látni, amit Ő mutat számomra. Kiváltságosak vagyunk, mert észrevehetjük Jézus útját, Isten akaratát is a világ életében, s a sajátunkban is. Csodálatos kiváltság ez. Ezért fontos a szemünket tisztán őrizni, s testünk lámpásaként használni.

A tisztaság lényege nem az élvezetről való lemondás, hanem az egész élet célirányultsága. Ahol ez nincs meg, ott a tisztaság óhatatlanul neveltségessé válik. A tisztaság a világos és megfontolt gondolkozás előfeltétele.

Dietrich Bonhoeffer ²⁴

3. Ifióra az ELKÖTELEZÉS RŐL

avagy, jelent ez valamit a 21. században?

Bevezetés

Ötlet:

- Egy (vastag) kötelet viszünk be, s játszunk vele:
 - valakinek összekötjük a kezét
 - valakinek a lábát
 - valakit odakötözünk a székhez
 - valakiket egymáshoz

Kérdés – Idézet:

- Milyen érzésekkel vettetek részt a játékban?
- Miben korlátozott a kötél? Mi zavart a legjobban? Mit tudatok volna tenni a kiszabadulásokért?
- Volt-e az élménynek pozitív oldala? Lehet-e a megkötésnek jó értelme?
- Ismertek-e olyan tevékenységet, amiben fontos szerepe van a kötélnak (zsinegnek), kötéllel való rögzítésnek? (hegy- és sziklamászás; biztonsági tartókötél egy magas építkezésnél, cirkuszi artistáknál stb.)
- Két mondat egy balesetről (1979):

*A hegymászó úgy döntött, hogy nem használ kötelet. Ez végzetes lett számára.*²⁵

Szedjük össze

Milyen elkötelezések vannak a világban?

- szerződések, szövetségek
- iskolakényszer
- házassági gyűrű
- pecsét, aláírás
- eskük, fogadalmak

Elkötelezések a Bibliában:

- szövetségek: „a Biblia szövetségkötések története” (1Móz 9,9–13; Zsolt 105,8–11; 2Móz 24,4–8; Jer 31,31–34; 1Kor 11,25)
- a barátság szövetsége (1Sám 18,3; 1Sám 23,18; Jn 15,12–14)
- a házasság köteléke (Mt 19,4–6; Róm 7,2; 1Kor 7,27–28)
- pecsét (Jer 32,11–12; Eszt 8,7–8; Énekek 8,6^a; Jn 3,33; Ef 1,13)
- eskük, fogadalmak (1Móz 28,20–22; 3Móz 19,12; Bír 11,30–31; 1Sám 20,17; Zsolt 50,14; Mt 5,33–37; Jak 5,12)
- a „szeretet köteléke” (Hós 11,4; Énekek 8,6^b)

Gondoljuk át

- Mi van, ha ezeket a „szerződéseket” megtartjuk? És mi van, ha nem tartjuk meg?
- Három csoportban vitassuk meg a következő kérdésköröket:
 - elkötelezés a munkában
 - elkötelezés a párkapcsolatban
 - elkötelezés a nemzetünk felé
- Miben hasonló a három, és miben tér el?
 - mindegyiknek vannak jelei
 - el lehet rontani
 - lehet teljes gázzal csinálni
- Isten mellett milyen módon kötelezhetjük el magunkat? Ennek milyen formái vannak? Mi következik belőle?
- Miért fontos a hitvallás? Milyen hitvallásokat ismersz? Meg tudnád-e fogalmazni a saját hitvallásodat?
- Nehéz-e ma elkötelezni magunkat bármi mellett? Igaz-e a következő megállapítás: „Ma olyan sok a lehetőség, hogy az emberek nem szívesen kötelezik el magukat semmi mellett.”

Ige

Emberi kötelekkel vontam őket, a szeretet kötelékével.

Hóseás 11,4

Az Isten irgalmára kérlek tehát titeket, testvéreim, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek; és ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.

Róma 12,1–2

Összegzés

Ma nehezen kötelezzük magunkat bármire. Legyen akár olyan dolog, ami nekünk is jó. Milyen nehezen döntjük el, hogy egy kirándulásra elmegyünk-e? Hogy ki mellé ülünk le hosszabb távra. Kivel barátkozunk. Pedig Isten elkötelez bennünket. Azáltal különösen, hogy elkötelezte magát irányunkban. Bennünket választott, mellettünk szavazott, értünk játszott. Az elkötelezés mindig egy döntéssel kezdődik. A döntés pedig kockázatos. Jó helyre kerülök-e? Mi van, ha tévedek? Ki erősít meg?

Az elkötelezésnek persze megvannak a gyümölcsei is. Ha valaki mellé állok, akkor őt is megerősítem. Belépek a csapatba a pálya széléről, része leszek egy törtézésnek. Isten ügyének jó, ha mi elköteleztünk vagyunk. Ez egy olyan kötél, amivel mi kötjük magunkat Istenhez, a sziklához, ami a hegymászóknak az életet jelenti. És az egyháznak is.

4.

Ifióra a

KÖNYÖRÜLETESSÉGRŐL

avagy, adjunk vagy ne a kéregetőknek?

Bevezetés

Ötlet:

- Játsszunk el több jelenetet, ahol különböző kéregetőkkel találkozunk (erőszakos, néma, táblás)! Ki hogy reagál rá? Beszéljük meg, jól cselekedett-e az adakozó, mit kellett volna máshogyan, egyáltalán: mire van szüksége egy koldusnak?

Idézet:

Budapesten voltam tegnap. Vásárolnom kellett, több üzletben jártam, hol egyik, hol másik metróvonalon utaztam. Manapság a metró aluljáróiban hajléktalanok árulják néhány oldalból álló kis lapjukat, s a néhány forintot, amit érte kapnak, legtöbbször élelemre költik.

Egyszer már vettem ilyen lapot, de a benne levő verseket, írásokat üresnek találtam. Így hát, mikor tegnap elém állt az aluljáróban egy férfi, és szerényen felkínálta az újságot, nemet mondtam.

A szívemben azonnal megszólalt ez az ige: „Aki tőled kér, adj néki.” De siettem tovább.

Egy óra múlva egy másik aluljáróba vitt fel a metró, s mintha utaimon tovább kísért volna a kéregető idegen, már a lépcsővégződésnél várt, és nyújtotta felém az újságot: „Mondtam már, hogy nem kérek” – fordultam el tőle: de ott volt bennem a csodálkozás – hogyan történhetett ez meg?

Délután egy budai metróállomáson jöttem kifelé a sötétből a fényes őszbe. Az én emberem állt a kapuban. Hirtelen nagyon megfájdult a szívem: Az én Uram Jézusnak háromszor kell utánam jönnie, háromszor kell kérnie az „egy pohár vizet”? Azonnal pénztárcámhoz nyúltam, és kezébe adtam néhány forintot. „Asszonyom, köszönöm. Nem különös, hogy ma már harmadszor találkoztunk? Ugye már először is akart adni, láttam az arcán. Köszönöm” – és továbbment.²⁶

Szabó Imréné

Kérdés:

- Mondjunk példákat arra, amikor adtunk a kéregetőknek, s amikor nem! Milyen érveket tudnánk mondani mellette és ellene?
- Te mit mérlegelsz, amikor ilyen szituációba kerülsz?
- Mit tudnál felhozni a saját érveid ellen? Ugye milyen ellentmondásos ez az egész? Nemcsak az öngazolásunkat szolgálják kibúvóink?

Szedjük össze

Perem-helyzetben élők:

- hajléktalan, utcán, erdőben él
- szegény, létminimum alatt él
- koldus valamilyen okból
- testi fogyatékosága miatt hátrányt szenved
- szükséghelyzetben van
- lecsúszott egy jó társadalmi rétegből
- munkanélküli
- lumpen életet él

Perem-helyzetek a Bibliában:

- Jákób, Mózes, Dávid menekül (1Móz 28; 2Móz 2; 1Sám 21–30)
- nyomorult, jövevény (3Móz 19,10; 5Móz 10,18; 24,14; Mt 25,31–46)
- Jób betegsége (Jób könyve)
- Jeremiás a ciszternában (Jer 38)
- Jézus, a „hajléktalan” (Lk 9,58; Mt 21,17; 26,30)
- koldusok, köztük Bartimeus (Mt 20,29–34; Mk 10,46–52; ApCsel 3,1–10)
- leprások (3Móz 13,45–46; 2Kir 7,3–10; Lk 17,11–19)
- Pál a börtönben (Filippi levél)

Gondoljuk át

- Ismerünk-e hajléktalant név szerint?
- Van-e helyes stratégia a hajléktalannal, kéregetőkkel való viszonyunkban? El lehet-e dönteni előre, hogy az ember hogyan fog cselekedni?
- Az anyagi helyzetemtől függ minden? Vagy a hangulatomtól?
- A segítségkérőn múlik, hogy szimpatikus-e nekem?
- Spontán alakulnak a dolgok? Mindig a szituáció dönt?

Ige

Aki kér tőled, annak adj, és aki kölcsön akar kérni tőled, attól ne fordulj el.

Máté 5,42

Összegzés

Megtapasztaltam ifjúsági órán, hogy gyakran beszélünk nagy kérdésekről, melyekről jól el lehet vitatkozni, végigagyaljuk a témát, s a végén eljutunk addig a kérdésig, hogy adjunk-e a koldusoknak az aluljáróban, vagy ne. Ez arra figyelmeztet, hogy a nagy gondolatoktól időnként le kell szállni a földre. Persze lehet, hogy ezek kellene, hogy utána leérkezzünk. De talán meg kellene fordítani, hiszen az egyháznak kezdettől fogva a diakónia, egymás segítése volt a gyakorlata és a stratégiája. Ma talán így mondanánk: szociális tevékenység, a szociális szféra jelentősége.

Értelem és érzelem

Sokszor nem is az a döntő, hogy adok-e, hanem az, hogy érzékeny vagyok-e a problémára. Hogyan megyek el valaki mellett. Milyen szívvel. Mert lehet, hogy nincs mindig lehetőségünk adni, vagy negatívan ítéljük meg a szituációt. De a szívünk állapotát mindig fel tudjuk mérni. Zavar-e minket a koldusok látványa? Próbáljuk-e megérteni őket? Közeledünk-e hozzájuk? Még ha nem is tudjuk megoldani a problémát, érzékenyek vagyunk-e rá? Egyszer pedig meg kell oldani ezt is. Lehet, hogy épp nekünk.

Leleszi Balázs Károly: Reménység

*Remegés: valahány hurokcsapda.
Csavargónak padok, ligetek a menedékei.
Az „otthon” szónak, mintha zamata
lenne a nyelvén. És a holdfényben a
lombérmék felragyognak. Ő tudja:
a reménység nem szégyenít meg.²⁷*

5. Ifióra az AJÁNDÉKRÓL

avagy, tudunk-e szeretetből adni és elfogadni?

Bevezetés

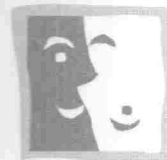
Ötlet:

- Beviszünk egy szépen becsomagolt dobozt, ami szalaggal is át van kötve. Mi lehet benne? Tippeljünk!
- A doboz titka maradjon végig terítéken, de ne leplezzük le teljesen! Időnként vegyünk elő belőle valamit, ami kapcsolódik az alkalomhoz:
 - csokit, süteményt, amiből mindenkit megkínálunk
 - ígés lapokat, amit szétosztunk, könyvet, amiből felolvasunk
 - egy meghívót a csoportnak

Idézet:

„Az antropológusokat mindig elbűvölik azok az egyetemes emberi sajátosságok, amelyek átvélik a kulturális határokat. Lehetséges, hogy az ajándékozás a szeretetnek egy ilyen egyetemes kifejezési formája? Mindig együtt jár a szeretettel az adni vágyás?” – teszi fel a kérdést Gary Chapman *Egymásra hangolva* című könyvében²⁸. Próbáljunk válaszolni a kérdésre, miután megismertük a szerző példatörténetét:

Egyik antropológiai terepgyakorlatom alkalmával Dominika szigetére utaztam, hogy a karibi indiánok kultúráját tanulmányozzam. Itt ismerkedtem meg Freddelel, egy huszonnyolc éves fekete fiatalemberrel, aki egy robbantásos halászatot szenvedett

balesetben elveszítette az egyik kezét. A baleset miatt nem folytathatta tovább halász-mesterségét. Rengeteg ráérő ideje volt, én pedig örömmel fogadtam a társaságát. Órákat töltöttünk együtt, és sokat beszélgettünk a kultúrájukról.

– Parancsol egy kis gyümölcsöt, Mr. Gary? – majd odafordult az öccséhez, és azt mondta:

– Hozzál Mr. Garynek egy kis gyümölcsöt. – A fiú sarkon fordult, elballagott az ösvényen, fölmászott egy kókuszpálmára, és egy zöld kókuszdióval tért vissza.

– Nyisd föl – adta ki az utasítást Fred. A fiú hosszú, éles kése három villámgyors mozdulatával egy háromszög alakú nyílást vágott a kókuszdió tetején.

– Parancsoljon – nyújtotta felém a kókuszdiót Fred. Kissé zavaros volt, de megittam az utolsó cseppig, mert tudtam, hogy szeretetből jövő ajándékot kaptam. A barátja voltam, ezért megkínált gyümölcslével.

Az együtt töltött hetek végén, mielőtt végleg elhagytam a kis szigetet, Fred még egy utolsó jelét adta szeretetének. Egy 35–40 cm hosszú, görbe botocskát kaptam tőle, melyet az óceánból fogott ki. A kövek selymesen simára csiszolták. Fred szerint a bot hosszú ideig sodródott Dominika partjain, és azért adta nekem, hogy mindig erre a szép szigetre emlékeztessen. Még ma is, ha ránézek a botocskára, szinte hallok a Karib-tenger hullámainak zúgását. De nem annyira Dominikára, mint inkább a szeretetre emlékeztet engem.

Kérdés:

- Melyiket szeretjük jobban és miért?
 - ajándékot adni
 - ajándékot kapni
- Szeretjük-e végignézni, hogyan bontja ki az ajándékot a másik?
- Mi van, amikor észrevesszük, hogy valaki csalódik az ajándékunkban?
- Mi van, ha nem tudunk örülni valaminek?

Szedjük össze

A doboz tartalma három ajándéktípusra utal:

- fizikai: csoki, sütemény
- lelki: egy ige vagy egy történet, amit felolvasunk
- közösségi: meghívót kap a csoport a következő együttlétre

A játék azt fejezi ki, hogy együttlétünk is ajándék, egymás számára is ajándékok vagyunk.

Ajándékozók és ajándékok a Bibliában:

- Jákób Ézsauinak (1Móz 33,11)
- József testvéreinek és apjának (1Móz 45,21–23)
- Anna Istennek (1Sám 1,27–28)
- Jónátán Dávidnak (1Sám 18,4)
- Sába királynője és Salamon egymásnak (1Kir 10,10–13)
- A napkeleti bölcsek a kisdéd Jézusnak (Mt 2,11)
- Az özvegyasszony Istennek (Lk 21,1–4)
- Mária Jézusnak (Jn 12,1–8)
- Isten a világnak (Jn 3,16)

Értelem és érzelem

Gondoljuk át

- Melyik ajándékodra emlékszel a legszívesebben? (lehet olyan, amit adtál vagy amit kaptál) Elevenítsük fel néhány emlékezetes ajándék-élményünket!
- Amikor ajándékozol, milyen szempontok alapján választod ki az ajándékot? (kinek mit)
- Mit kaptál Istentől, amit ajándéknak tekintesz?

Ige

Az ajándékozó bővelkedik, és aki mást felüdít, maga is felüdül.

Példabeszédek 11,25

Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.

Róma 6,23

Összegzés

Néhány személyes gondolat a témáról, s a megkerülhetetlen karácsonyi ajándékozásról.

Füle Lajos:

KARÁCSONY fent és lent

*Fent: A legnagyobb lemondás:
az ISTENÉ,
Az ATYÁÉ és a FIÚÉ,
együtt és külön-külön.*

*Lent: Micsoda félreértés:
Ajándékot kapni,
ajándékot adni,
az AJÁNDÉK helyett! ²⁹*

6. Ifióra a MÉLYSÉGRŐL

avagy, feltétlenül el kell jutnunk ide?

Bevezetés

Ötlet:

- Építsünk gyufásdobozokból egy kutat, melynek legalább tíz kávája (doboz) van. Utána csináljunk mini-tesztet a felszínességről, mélységről, ilyen kérdésekkel (jelölhetjük skálaszerűen is a választ számokkal vagy + – jelekkel):
 - Szeretsz-e hosszabban beszélgetni?
 - Kedveled-e a rövid, pletykaízű trécselést?
 - Szoktál-e dologról hosszabban gondolkodni?
 - Ha felmerül benned egy kérdés, mindig megkérdezed-e?
 - Van-e olyan dolog, amibe szinte mindig képes vagy belefeleledkezni?
 - Ápolod-e a kapcsolataidat?
 - Kitartó vagy-e?
 - Szeretsz-e magad verseket értelmezni?
 - Szereted-e a komolyzenét?
- Kérdésenként húzzunk ki a következő szintről (félig) egy gyufásdobozt! A teszt a személyekről és a csoportról is ad egy képet. Az érdekesebb eseteknél érdemes megállni (túl sok hasonló, nagyon eltérő válaszok).

Idézet:

József Attila: A Dunánál (részlet)

*A rakodópart alsó kövén ültem,
néztem, hogy úszik el a dinnyehéj.
Alig hallottam, sorsomba merültem,
hogy fecseg a felszín, hallgat a mély.
Mintha szívemből folyt volna tova,
zavaros, bölcs és nagy volt a Duna.*

Szabó Magda: Ókút (részletek)

Hajdani házunk udvarán, közvetlenül ott, ahol az udvarra léptünk a kapubolt alól, számtalan apró kavics csillogott egy sarokban. Ha esett, a csatornából alázúduló víz tisztára öblögette, meg-megmozgatta a fényes, kerek kövecskéket. Tilos volt játszanom velük, s ezt nehezen tudtam elviselni, mert szerettem minden kavicsot, minden pocsolóját.

[...]

Értelem és érzelem

Apám-anyám indokolta a tilalmat, mert tudta, csak úgy, parancsszóra, nem engedelmeskedem. Elmondta, hogy az udvar sarkában, ahol a kövecskék tarkállanak, kút volt valamikor, ókút, régen betemették már; ám az ókutak álnokok, a föld besüppedhet, megnyílhatik alattam, és akkor végem. Ha egy ókút berogy, behörpöli a rajta állót.

Szerettem a szüleimet, nem akartam őket keseríteni azzal, hogy ellenállok tilalmuknak, holott nem tudtam elfogadni érvelésüket. Én nem rettegtem az ókúttól, én vágytam belé, azt gondoltam, csodálatosabb nem is történhetik velem, mint hogy csakugyan megnyílik a kavicsos felszín, s én lassan alásüllyedek. A látható kutak várza is vonzott, hát még egy láthatatlané, amely azzal kecsgettetett, hogy megláthatom mindazokat a titkokat, amelyeket ott őriz a kútfenéken. De álltam, amit megígértettek velem, csak messziről néztem a tilalmas helyet, sóvárogva és engedelmesen.

[...]

Elhagytak már mind a ketten, a várost, ahol életem első huszonhárom évét töltöttem, magam hagytam el. Ha visszalépek a régi ház kapuján, nem kiált rám szeretetük tilalma, összegyűjthetem a kavicsokat, ráhághatok az ázott földre. Ha megnyílik az ókút, alásüllyedhetek oda, ahol még minden áll és változatlan, gyermekkorom díszletei közé, és visszahívhatom azt, ami volt, azokkal együtt, akik voltak, akik mi voltunk.

Kérdés:

- Mit fejez ki J. A. ismert verssora: „fecseg a felszín, hallgat a mély”?
- Igaznak találod-e? Tudsz-e példát mondani rá?
- Sz. M. számára mit jelentett a kút mélye gyerekként, és mit felnőttként?
- Hasonlítsd össze a Duna és az ókút motívumát! Milyen közös vonásokat fedezel fel? (Főleg, ha végigolvasod a verset, és az Ókút című könyv bevezetőjét.)

Szedjük össze – Gondoljuk át

Dolgozzuk fel e három történetet kis csoportokban:

- Mélyen, mint József (kút – 1Móz 37)
- Mélyen, mint Jónás (cet gyomra – Jón 2)
- Mélyen, mint Dániel (oroszlánok verme – Dán 6)

Szempontok:

- Miért került abba a helyzetbe?
- Mennyire tehetett róla saját maga?
- Elkerülhette volna a mélypontot?
- Mit tett a kritikus helyzetben?
- A fizikai mélység mennyire volt lelki is? Mindig az?
- Milyen hatással volt személyére? Hitére?
- Végző soron: Szükséges volt a mélypontig eljutnia?

Értelem és érzelem

Apám-anyám indokolta a tilalmat, mert tudta, csak úgy, parancsszóra, nem engedelmeskedem. Elmondta, hogy az udvar sarkában, ahol a kövecskék tarkállanak, kút volt valamikor, ókút, régen betemették már, ám az ókutak álnokok, a föld besüpedhet, megnyílhatik alattam, és akkor végem. Ha egy ókút berogy, behörpöli a rajta állót.

Szerettem a szüleimet, nem akartam őket keseríteni azzal, hogy ellenállok tilalmuknak, holott nem tudtam elfogadni érvelésüket. Én nem rettegettem az ókúttól, én vágytam belé, azt gondoltam, csodálatosabb nem is történhetik velem, mint hogy csakugyan megnyílik a kavicsos felszín, s én lassan alásüllyedek. A látható kutak varázsa is vonzott, hát még egy láthatatlané, amely azzal kecsegtetett, hogy megláthatom mindazokat a titkokat, amelyeket ott őriz a kútfenéken. De álltam, amit megígértetek velem, csak messziről néztem a tilalmas helyet, sóvárogva és engedelmesen.

[...]

Elhagytak már mind a ketten, a várost, ahol életem első huszonhárom évét töltöttem, magam hagytam el. Ha visszalépek a régi ház kapuján, nem kiált rám szeretetük tilalma, összegyűjthetem a kavicsokat, ráhághatok az ázott földre. Ha megnyílik az ókút, alásüllyedhetek oda, ahol még minden áll és változatlan, gyermekkorom díszletei közé, és visszahívhatom azt, ami volt, azokkal együtt, akik voltak, akik mi voltunk.

Kérdés:

- Mit fejez ki J. A. ismert verssora: „fecseg a felszín, hallgat a mély”?
- Igaznak találod-e? Tudsz-e példát mondani rá?
- Sz. M. számára mit jelentett a kút mélye gyerekként, és mit felnőttként?
- Hasonlítsd össze a Duna és az ókút motívumát! Milyen közös vonásokat fedezel fel? (Főleg, ha végigolvasod a verset, és az Ókút című könyv bevezetőjét.)

Szedjük össze – Gondoljuk át

Dolgozzuk fel e három történetet kis csoportokban:

- Mélyen, mint József (kút – 1Móz 37)
- Mélyen, mint Jónás (cet gyomra – Jón 2)
- Mélyen, mint Dániel (oroszlánok verme – Dán 6)

Szempontok:

- Miért került abba a helyzetbe?
- Mennyire tehetett róla saját maga?
- Elkerülhette volna a mélypontot?
- Mit tett a kritikus helyzetben?
- A fizikai mélység mennyire volt lelki is? Mindig az?
- Milyen hatással volt személyére? Hitére?
- Végző soron: Szükséges volt a mélypontig eljutnia?

A mélység kettős értelmének feltárása:

- mély – mert súlyos, lehűz, hullámvölgy, bűn mélysége
- mély – mert nem felszínesen gondolkodik, mélyen érez, mélyebben ért meg valamit

Fontos szentenciák:

- Ne legyünk felszínesek pl. a kultúra területén!
- Ne legyünk felszínesek az érzelmeinkben, ne a könnyű kapcsolatokat keressük, amiért nem kell tenni semmit!
- Törekedjünk hitünk mélyülésére, vegyünk részt a hitmélyítő alkalmakon, táborokban! Járjunk utána a dolgoknak, kérdezzünk, keressük a lényeges dolgokat!

Ige

Ó, Isten gazdagságának, bölcsességének és ismeretének mélysége! Milyen megfoghatatlanok az ő ítéletei, és milyen kikutathatatlanok az ő útjai!

Róma 11,33

Hanem hirdetjük, amint meg van írva: „Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett”, azt készítette el az Isten az őt szeretőknak. Nekünk pedig kinyilatkoztatta Isten a Lélek által; mert a Lélek mindent megvizsgál, még Isten mélységeit is.

1Korinthus 2,9–10

Összegzés

Ma annyi felszínes dolog van, hogy felsorolni is fárasztó. Felszínes műsorok, felszínes emberek, könnyed értékek, könnyen elérhető dolgok, felszínes kultúra. Keveset tesznek meg emberek, hogy lejjebb ássanak és jobb legyen. Nem fáradnak, nem küzdenek érte. Mi hogyan állunk hozzá? Keressük-e tovább az értékes dolgokat, vagy elmerülünk a könnyű életben? Jó lenne mélyülni gondolatainkban, hitünkben, kapcsolatainkban is.

A mélypontokat többnyire szeretnénk elkerülni, de nem lehet, sőt kellenek az életben, hogy erősebben tudjunk továbbmenni. Hamvas Béla írja ezt saját mélypontja kapcsán, amit a lélek sötét éjszakájának vagy esztendejének nevez:

A sötét esztendő a svihákság csődje. Jó példa, hogy minden előre tett lépés ára szenvedés. Nincs nagyobb rossz, mint a szenvedés, mondja egy szent, de nincs nagyobb boldogság, mint a szenvedésre való visszaemlékezés. Az ember így lehet valódiabb.³⁰

5

Örök kérdések

- boldogság
 - halál
 - nyomorúság, szenvedés
 - katasztrófák
 - öröm
 - összeomlás
-

1. Ifióra a BOLDOGSÁGRÓL

avagy, valóság vagy illúzió?

Bevezetés

Ötlet:

- Emlékezetes pillanat, amikor azt mondtad: boldog vagyok.
 - Írjuk le egy kis papírra, a folytatásával együtt: Akkor voltam boldog, amikor...
 - majd olvassuk fel
- Olvassuk el Gyökössy Endre humoros írását, s próbáljuk megfejteni, milyen szándékkal írta!

Idézet:

Gyökössy Endre: A Boldogmondások margójára

(Máté ev. 5. rész 1–12. versekhez)

Boldogok, akik tudják, miért élnek, mert akkor azt is megtudják majd, hogyan éljenek.

Boldogok, akik összhangban vannak önmagukkal, mert nem kell szüntelen azt tenniük, amit mindenki tesz.

Boldogok, akik csodálkoznak ott is, ahol mások közömbösek, mert örömes lesz az életük.

Boldogok, akik tudják, hogy másoknak is lehet igaza, mert békesség lesz körülöttük.

Boldogok, akik nevetni tudnak önmagukon, mert nem lesz vége szórakozásuknak.

Boldogok, akik meg tudják különböztetni a hegyet a vakondtúrástól, mert sok zavar-tól kímélik meg magukat.

Boldogok, akik észreveszik egy diófában a bölcsőt, az asztalt és a koporsót, és mind-háromban a diófát, mert nemcsak néznek, hanem látnak is.

Boldogok, akik lenni is tudnak, nemcsak tenni, mert megcsendül a csöndjük és titkok tudóivá válnak. Leborulók és nem kiborulók többé.

Boldogok, akik mentség keresése nélkül tudnak pihenni és aludni, mert mosolyogva ébrednek fel és örömmel indulnak újukra.

Boldogok, akik tudnak elhallgatni és meghallgatni, mert sok barátot kapnak ajándék-ba és nem lesznek magányosak.

Boldogok, akik figyelnek mások hívására anélkül, hogy nélkülözhetetlenek hinnék magukat, mert ők az öröm magvetői.

Boldogok, akik komolyan tudják venni a kis dolgokat és békésen a nagy eseményeket, mert messzire jutnak az életben.

Boldogok, akik megbecsülik a mosolyt és elfelejtik a fintort, mert újuk napfényes lesz.

Örök kérdések

Boldogok, akik jóindulattal értelmezik mások botlásait, akkor is, ha naivnak tartják őket, mert ez a szeretet ára.

Boldogok, akik el tudnak hallgatni, ha szavukba vágnak, ha megbántják őket, és szelíden szólnak, mert Jézus nyomában járnak.

Boldogok, akik mindebből meg is tudnak valósítani valamit, mert életesebb lesz az életük.³¹

Kérdés:

- Egyetértesz-e azzal a megállapítással, hogy az életünk célja a boldogság elérése?
- Ha nem, akkor hogyan fogalmaznád meg az életcélot? Vagy: Mit is jelent számodra a boldogság?
- Boldognak érzed-e magad? (Kimaradhat a kérdés, ha túl direktnek érezzük.)

Szedjük össze – Gondoljuk át

Próbáljuk meg definiálni (vagy legalább körüljárni) a boldogság fogalmát!

Beszélgetéstémák: A boldogság mint

- cél?
- elérendő állapot?
- tulajdonság?
- tudatforma?
- idea?
- rózsaszín köd?

Boldogságról szóló igék a Bibliában – Keressünk ilyeneket

- a Zsoltárokban (pl. 1,1–2; 34,9; 41,2; 119,1–2; 127,4–5)
- a Példabeszédek könyvében (pl. 3,13; 8,32; 20,7; 29,18)
- a Hegyi beszédben (Mt 5,3–12; Lk 6,20–23)
- Jézus további mondásai között (Mt 11,6; 13,16; 16,17; Jn 13,17; 20,29)
- Az Újszövetség egyéb helyein (Lk 1,48; Jak 1,12; 5,11; 1Pt 4,14; Jel 14,13; 19,9; 22,7)

Irodalmi példák – ahol központi kérdés a boldogság:

- Maeterlinck: Kék madár
 - Oscar Wilde: A boldog herceg
 - Kosztolányi Dezső: Boldog, szomorú dal
 - József Attila: Ars poetica – Hazám („Nincs alku – én hadd legyek boldog!” – „Hadd írjak szépet, jót – nekem / add meg boldogabb énekem!”)
- Mi a végkicsengése az adott műveknek?

Ige

Boldog ember az, aki a kísértés idején kitart, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőknek.

Jakab 1,12

Összegzés

Olvassuk fel Hamvas Béla gondolatait, majd leírva adjuk oda a résztvevőknek!

Hamvas Béla: Ünnepe és közösség (részlet)

A boldogságot csak az bírja el, aki elosztja. A fény csak abban válik áldássá, aki másnak is ad belőle.

Mert amikor bennünket elküldtek, az útra bocsátó Hatalom így szólt: Rád bízok minden embert külön, kivétel nélkül mindenkit, segíts, adj enni, adj ruhát, mindenkire vigyázz úgy, mint magadra, és ne hagyd a sötétségben elmerülni. Amit szerzel, amit elérsz, amit tudsz, amit átélés, osszad meg. Az egész világ a tied. Szabad vagy a kövektől az éterig. Ismerd meg, hódítsd meg, senki se tiltja, de jaj neked, ha magadnak tartod. Amiből másnak nem adsz, legyen az arany, iszappá válik, legyen szent fény, átokká válik, legyen gyönyör, halállá válik. Elbocsátlak téged is, mint mindenkit: felelős vagy minden emberért, aki veled él, s el kell számolnod minden fillérrel, amit magadra költesz, minden örömmel, amit magadba zártál, és minden boldog pillanattal, amit magadnak tartottál meg, most eredj és élj, mert a világ a tied.³²

Ifióra a

2.

HALÁLÉRŐL

avagy, hányadik utasunk is a halál?

Bevezetés

Ötlet:

- Vegyünk egy átlagos napilapot, s vizsgáljuk meg, hány halállal kapcsolatos cikk van benne, mennyi halálhír! Vagy válasszunk ki egyetlen oldalt, s keressük meg, hányszor van rajta halálról szó! Olvassunk fel néhány jellemző részletet!
- Magyarországon is terjedni kezdett a súlyos betegséget átélő Gabriel Garcia Márquez Nobel-díjas kolumbiai író búcsúlevele, mely állítólag hamisítvány. Olvassuk el, s vitassuk meg, változtat-e értékén az, hogy ki írta?

Idézet:

Ha Isten egy pillanatra elfelejtené, hogy én csak egy rongybábu vagyok, és még egy kis étellel ajándékozna meg, azt maximálisan kihasználnám. Talán nem mondanék ki mindent, amit gondolok, de meggondolnám azt, amit kimondok. Értéket tulajdonítanék a dolgoknak, nem azért, amit érnek, hanem azért, amit jelentenek. Keveset aludnék, többet álmodnék, hiszen minden becsukott szemmel töltött perccel hatvan

Örök kérdések

másodpercnyi fényt veszítünk. Akkor járnék, amikor mások megállnak, és akkor ébrednék, amikor mások alszanak.

Ha Isten megajándékozna még egy darab étellel, egyszerű ruhába öltöznék, hanyatt feküdnék a napon, fedetlenül hagyva nemcsak testemet, de lelkemet is. A férfiaknak bebizonyítanám, mennyire tévednek, amikor azt hiszik, az öregedés okozza a szerelem hiányát, pedig valójában a szerelem hiánya okozza az öregedést! Szárnyakat adnék egy kisgyereknek, de hagynám, hogy magától tanuljon meg repülni. Az öregeknek megtanítanám, hogy a halál nem az öregséggel, hanem a feledéssel jön.

Annyi mindent tanultam tőletek, emberek... Megtanultam, hogy mindenki a hegytetőn akar élni, anélkül hogy tudná, hogy a boldogság a meredély megmászásában rejlik. Megtanultam, hogy amikor egy újszülött először szorítja meg parányi öklével az apja ujját, örökre megragadja azt. Megtanultam, hogy egy embernek csak akkor van joga lenézni egy másikra, amikor segítenie kell neki felállni. Annyi mindent tanulhattam tőletek, de valójában már nem megyek veletek, hiszen amikor betesznek abba a ládába, már halott leszek.

Mindig mondd azt, amit érzel, és tedd azt, amit gondolsz. Ha tudnám, hogy ma látlak utoljára aludni, erősen átölelnék, és imádkoznék az Úrhoz, hogy a lelked öre lehessek. Ha tudnám, hogy ezek az utolsó percek, hogy láthatlak, azt mondanám neked, „szeretlek”, és nem tenném hozzá ostobán, hogy „hiszen tudod”. Mindig van másnap, és az élet lehetőséget ad nekünk arra, hogy jóvátegyünk a dolgokat, de ha tévedek, és csak a mai nap van velünk, szeretném elmondani neked, mennyire szeretlek, és hogy sosem felejtetek el.

Senkinek sem biztos a holnapja, sem öregnek, sem fiatalnak. Lehet, hogy ma látod utoljára azokat, akiket szeretsz. Ezért ne várj tovább, tedd meg ma, mert ha sosem jön el a holnap, sajnálni fogod azt a napot, amikor nem jutott idő egy mosolyra, egy ölelésre, egy csókra, és amikor túlságosan elfoglalt voltál ahhoz, hogy teljesíts egy utolsó kérést. Tartsd magad közelében azokat, akiket szeretsz, mondd fülükbe, mennyire szükséged van rájuk, szeresd őket, és bánj velük jól, jusson idő arra, hogy azt mondd nekik, „sajnálom”, „bocsáss meg”, „kérek”, „köszönöm” és mindazokat a szerelmes szavakat, amelyeket ismersz.

Senki sem fog emlékezni rád a titkos gondolataidért. Kérj az Úrtól erőt és bölcsességet, hogy kifejezhesd őket. Mutasd ki barátaidnak és szeretteidnek, mennyire fontosak neked.³³

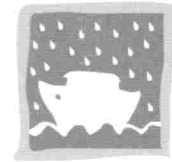
Kérdés:

- Mi a különbség a napilapok halálhírei, s a fenti üzenet között? Miről szól a levél: a halálról vagy az életről?
- Meg kell-e halni bizonyos dolgoknak az életünkben? (pl. gyermekkor, az „álmodozások kora”, az illúzió korszaka)

Szedjük össze

Ami meghalhat:

- szerelem – már nem azt érzi, mint korábban, kihuny a tűz
- korszak – lezárul egy korszak az ember, a társadalom életében (iskolás kor, ifjúkor, felnőttkor; reformkor, „boldog békeidők”, rendszerváltás)

- életszakasz – az ember pályát változtat, elköltözik, házasságot köt vagy bont fel
- állatok – kedves háziállat, pusztuló állatfajok
- tárgyak – bizonyos tárgyak eltörnek, tönkremennek, eltűnnek életünkben

Előhalál:

Szabó Magda: Für Elise (részlet)

– Ez még csak egy előhalál – hallottam, s úgy szólt hozzám, mintha visszaigazolná a döntését, tíz kiló epret főzet be télire. – Szerencsére sok előhalál van a valódira való felkészülésig, az ember élete folyamán többször érzi, hogy se útja, se jövője, se ereje nincs már, minden befejeződött, kész, igazán szép volt a jó Istentől, hogy ezt a módszeres szoktatást a nagy záráshoz kitalálta. A végleges, a záró meglepően könnyen lefolyik majd, mosolyogva halsz meg, kezét rázod az elmúlással, és az utolsó mozdulattal becsukod a könyvet. Akkorára már annyi katasztrófát átéltél, annyi vért vesztettél, annyit féltél, sírtál, próbálkoztál hiába, hogy alig marad szegény halálnak valamije, amit elrabolhat tőled, csak a bőrödet viheti, a csomagolópapírt, amibe Isten pakolt a születéssel, meg spárgát, a csontjaidat. Hol van már akkorára belőled az az igazi szenvedés, amelybe belegyakorolt az élet, hol a tanácstalan kétségbeesés, hol vagy te, ép önmagaddal?

Test-lélek, ha annyit terhelik, elkopik, annyiszor átszenvedett előhalálaid mennyei üzenetek, hiszen a nagy arénában, amelyben utolsó percig mozogtál, szinte mindened megrokkant, elvesztette jelentőségét. Ne csapásnak értékeld Isten irgalmas ajándékát, hanem adománynak, a végsőnél, ami már nem „elő”, de végleges halál, amikor végre megpihenhetsz, csak azt érzed majd, eljött az áldott pihenés. Terved nincs már, tehát csalódásod sem lehet, sebezhetetlen leszel a végre elnyert semmiben. Légy bátor, minden előhalál csak erősít, mikor földre rogysz. Érted, amit hallasz, Magdolna?

Élet-halál igék:

- Van-e olyan ember, aki életben maradhat, és nem lát halált? (Zsolt 89,49)
- A halálnak és elmúlásnak helye is az Úr előtt van, mennyivel inkább az emberek szíve! (Péld 15,11)
- Megvan az ideje a születésnek, és megvan az ideje a meghalásnak. (Préd 3,2)
- Öregen halt meg Jób, az étellel betelve. (Jób 42,17)
- Isten nem a holtak Istene, hanem az élőké. (Mk 12,27)
- Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él. (Jn 11,25)
- Mert ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk. (Róm 14,8)

Gondoljuk át

- Meghalhat-e valaki a halála előtt? Feltámadhat-e a feltámadás előtt?
- Milyen összefüggésben beszélünk lelki halálról? Mit jelent?
- Mit jelent a Jelenések könyvében: „az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy”? (Jel 3,1) Kire vonatkozik? Mit jelent ez egy gyülekezetre, más közösségre vagy egy személyre nézve?

Örök kérdések

Ige

Nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség. ...Szorongat ez a kettő: vágyódom elköltözni és Krisztussal lenni; de miattatok nagyobb szükség van arra, hogy életben maradjak.

Filippi 1,21.23

Összegzés

A halálról általában valami sötét, nyomasztó dolog jut eszünkbe. Egy temetés komor hangulata, szeretettünk elvesztésének körülményei elevenednek fel, rossz hírek, furcsa halálesetek, megdöbbentő tragédiák a médiumokban. Ellenségnek tartjuk, maga a Szentírás is így beszél róla. Van egy másik irány, amely a halál kérdését szeretné feloldani. Barátnak tekinti, s valamiféle kibékülést, megnyugvást vár tőle. Mintha kompromisszumot lehetne vele kötni. Sőt keresztényen esetek is példázzák, hogy valaki nem ellenségnek, inkább egy Jézushoz közelivő útnak tartja a halált.

Pál apostol arról beszél, hogy vágya elköltözni, és Krisztussal lenni, mert az sokkal jobb mindennél. Nekem az élet Krisztus, a meghalás nyereség. Lehet a halál nyereség? Nemcsak akkor, ha a szenvedés már olyan elviselhetetlen, hogy megváltás a halál? Ilyen csak akkor lehet, ha a mondat első fele is igaz: Nekem az élet Krisztus. Ha azonos vagyok, eggyé váltam vele, akkor nincs, ami elválasszon. Megszűnik az idő, tér, távolság, különbözőség. Megvalósul a teljes egység. Ebben lehet a halálnak is döntő szerepe. Azért fogadom el a halált, mert elfogadtam az életet. S ez által leszek a halálban is életem.

Ifióra a

3. NYOMORÚSÁGRÓL, SZENVEDÉSRŐL

avagy, mikor lesz elégünk?

Bevezetés

Kérdés:

- Gondolkodtál már a szenvedésről? Mi mindentől szenvedhet az ember?
- Ha túl sok szenvedés, fájdalom terhel, van-e értelme az életnek?
- A szenvedés valóban „jobbá tesz”, „nemesít”?

Idézet:

Nicholas Wolterstorff: Korai sirató (részlet)

Mi a szenvedés? Ha megfosztanak attól, ami becses, amit szeretünk, vagy ha soha nem is lehetett a miénk – a munkánk, egy szeretett személy, a személyes méltóságunk, a testi fájdalom nélküli élet –, ez a szenvedés.

De inkább úgy mondanám, hogy ilyenkor szenvedünk. Mert hogy mi a szenvedés valójában, azt nem tudom. Napokig töprengtem rajta. Aztán, amikor a naplemente aranypiros hidját néztem a szinte mozdulatlan vízben, hirtelen hatalmába kerített a gondolat: semmit sem értek belőle. Nem arról a fájdalomról beszélek, amikor elvágom az ujjam, vagy kezem-lábam töröm – azt ismerem. De a bánatról és a szenvedésről semmit sem tudok. A szenvedés épp olyan mélységes titok, mint létezésünk bármely más titka. Persze ettől még a valóságában senki sem kételkedik. A szenvedés egyikünknek sem mutatja meg az arcát, holott mindannyiunk életébe bekapogtat.

A szenvedésben egyek vagyunk. Lehet valaki gazdag vagy okos, lehet sportos vagy elismert – mégis mindnyájan szenvedünk. Mindnyájunknak vannak féltve őrzött kincsei, és mindnyájan szeretünk – márpedig itt a földön mindkettő szenvedést szül. Ebben a világban a szeretet szenvedő szeretet. Van, aki kevesebbet szenved, de csak azért, mert kevésbé szeret. Aki szeret, az szenved. Ha nem szerettem volna a fiamat, most nem volna e gyötörő fájdalom.*

[...] A szeretet parancsolatával Isten szenvedésre hív bennünket. ³⁴

* A szerző 25 éves fiát vesztette el egy hegymászás közben elszenvedett balesetben.

Gondolkodtató:

- Mit válaszolna Isten, ha megkérdeznénk tőle: Ő hogy érzi magát? Hogy van? Hogy vagy Uram? Megkérdezted már?

Szedjük össze

Szenvedések

- világméretűen:
 - válságok, katasztrófák
 - balesetek, tragédiák
 - háború, terrorizmus
 - betegségek, fogyatékok
 - Istennélküliség
- egyes emberek számára – testi jellegű:
 - természeti csapás
 - baleset, szerencsétlenség
 - betegség, fájdalom
 - alkohol, drog
- lelki-szellemi természetű:
 - magány, depresszió
 - félelem, szorongás
 - bántás, rosszakarat
 - kiszolgáltatottság
 - igazságtalanság
 - negatív jövőkép
 - halál, váratlan esemény

Örök kérdések

- eredője szerint:
 - természeti okból
 - a másik, mások miatt
 - önmagam miatt

Szenvedések a Bibliában:

- Izráel Egyiptomban (2Móz 1)
- Jób
- Dávid zsoltára, a 22.
- „fájdalmak férfja” (Ézs 53)
- Jeremiás siralmai
- Jézus szenvedése, a passió (Mk 8,31; Mt 26–27)
- a tanítványok szenvedése (Mt 5,10–12; 10,16–23)
- Péter (Jn 21,18–19; ApCsel 5,40–41)
- Pál (2Kor 11,23–30; 12,10)
- a teremtett világ szenvedése (1Móz 3,17–18; Róm 8,19–22)
- a szenvedés vége (Jel 21,3–5)

Isten szenvedése:

Nicholas Wolterstorff: Korai sirató (részlet)

Isten szeretet. Ezért szenved. Szenvető, bűnös világunkat szeretni szenvedés. Úgy szenvedett Isten a világért, hogy egyszülött Fiát adta oda a szenvedésre. Aki nem látja Isten szenvedését, nem látja az ő szeretetét sem. Isten szenvedő szeretet.

A szenvedés tehát ott rejtőzik a dolgok mélyén, ott, ahol értelmük van. A szenvedés nem más, mint a világ értelme. Mert a Szeretet ad értelmet a világnak. És a Szeretet szenved. A történelem Isten könnyeiben nyer értelmet.

A titok azonban titok marad. Miért nem a szenvedésmentes Szeretet jelenti a dolgok értelmét? Miért a szenvedő Szeretet a dolgok lényege? Miért túri Isten a saját szenvedését? Miért nem szabadul meg tőle egy szempillantás alatt azzal, hogy megszünteti a miénket? ³⁵

Gondoljuk át

- Egyértelműen negatív fogalom a szenvedés?
- Természetes része az életnek?
- Igaz lenne, hogy aki szeret, annak szükségszerűen szenvednie is kell?
- Isten is ezért szenved? Miért? Hiszen Ő mindent megtehet.
- Ránk is szenvedés vár? („Gyűlölni fognak titeket az én nevemért.”)
- Milyen stratégiával fogadhatjuk a szenvedést?

Addig is

- hálát adhatunk, amikor nem kell szenvedni
- használjuk ki az időt a cselekvésre (amíg nappal van)
- készüljünk fel arra az időre, amikor lesz szenvedés (lehet anyagi és lelki is), gyűjtsünk erőt – nagy megbékélés nem nagyon képzelhető el
- valódi cél: Isten országa, ahol nem lesz jajkiáltás

Ige

Szeretteim! A szenvedés tüze miatt, amely megpróbáltatásul támadt közöttetek, ne háborogjatok úgy, mintha valami meglepő dolog érne titeket. Sőt amennyire részesültök a Krisztus szenvedésében, annyira örüljetek, hogy az ő dicsőségének megjelenésekor is ujjongva örülhessetek. Boldogok vagytok, ha gyaláznak titeket a Krisztus nevéért, mert a dicsőség Lelke, az Isten Lelke megnyugszik rajtatok. Közületek tehát senki se szenvedjen mint gyilkos, mint tolvaj, mint gonosztevő, vagy mint más dolgába avatkozó. Ha azonban valaki mint keresztyén szenved, ne szégyenkezzék, hanem dicsőítse Istent ezzel a névvel. Mert itt van az az idő, amikor elkezdődik az ítélet az Isten háza népén. Ha pedig először rajtunk kezdődik, akkor mi lesz a vége azoknak, akik nem hisznek az Isten evangéliumában? És ha az igaz is alig menekül meg, akkor hova lesz az istentelen és a bűnös? Akik tehát az Isten akaratából szenvednek, azok is – jót cselekedve – ajánlják lelküket a hű Teremtőnek.

1Péter 4,12–19

Összegzés

A Heidelbergi Káté első kérdésfeltevésében van egy különös motívum: Micsoda tenéked egyetlen egy vigasztalásod? Az ember nyomorúságáról szól. Miért ilyen a Káté szemlélete? Ilyen volt akkor a közhangulat? Ma már mást írnának: Hogy lehetsz sikeres keresztyén – így kezdődne a XXI. század kátéja?

E két fogalom – nyomorúság és szenvedés – az, melyeket leginkább szeretnénk kiiktatni az életünkéből, de talán éppen ezekre van szükségünk. Hiszen nyomorúságos helyzetekben tapasztaljuk meg, hogy Isten kegyelmére vagyunk szorulva, hogy Ő ezekben a szituációkban is velünk van. Magának az egyháznak is, hogy méltó legyen Urához, sok nyomorúságon kell átmennie. Ezért is kap sok bírálatot, ami nem véletlen. Ám ebben féltés és óvás is rejlik, ha a bírálat súlyát érezzük is jobban.

Mi sem vonhatjuk ki magunkat a nyomorúság alól, hiszen számtalan terhet hordozunk. Rá kell jönnünk, hogy a Káté írói valami ősi tapasztalatot fogalmaztak meg az emberről, ami ma sem vesztette el az érvényét. S az sem, hogy van vigasztalásunk, és az Istentől jön, aki ismeri a szenvedést.

4. Ifióra a KATASZTRÓFÁKRÓL

avagy, kiszámítható-e az élet?

Bevezetés

Ölet:

- Gyűjtsünk információkat néhány híresebb katasztrófáról, s vizsgáljuk meg, milyen hatással volt az emberekre, társadalomra! (lexikon, internet, újságcikkek stb.)
- Hogyan reagáltak ezekre az egyházak? (Reagáltak-e?)

Idézet:

Hétszázötvenkét katasztrófa 2000-ben (Index/MTI – részlet)

Az elmúlt évben a világon 752 katasztrófa történt, amelyek következtében több mint 20 ezren veszítették életüket, és mintegy 10 millióan váltak hajléktalanná – tartalmazza a Vöröskereszt Nemzetközi Föderációjának (IFRC) jelentése. A jelentés szerint a katasztrófák valamilyen módon mintegy 250 millió embert érintettek.

A dokumentum felhívja a figyelmet arra, hogy a természeti csapások 98 százaléka az alacsonyan vagy közepesen fejlett országokat sújtotta. A jelentés megemlíti, hogy az elmúlt öt évben a hidrometeorológiai katasztrófák száma megkétszereződött a világon.³⁶

Kérdés:

- Mennyire kiszámítható az élet?
 - Hogyan látjuk a jövőnket? Számíthatjuk-e?
 - Vannak-e előrejelzések? Van-e értelme, esélye a tervezésnek?
 - Mi alapján döntünk bizonyos helyzetekben?

Szedjük össze

A globális felmelegedésről:

- előrejelzés 2100-ig: 1,4 és 5,8 °C közti globális átlaghőmérséklet növekedés
- okai:
 - demográfiai robbanás
 - életszínvonal-növekedés
 - iparosítás, gépjárművek: üvegházhatást okozó gázok
- következményei:
 - szélsőséges időjárás: erős viharok, árvizek, aszály, hőhullámok, tüzek, sarki jéghegyek olvadása, tengerszint emelkedése, alacsony területek elárasztása
 - évszakok eltolódása, megváltozása
 - óceánok savasodása, felmelegedése

A Biblia a katasztrófákról:

- Időről időre bekövetkeznek, gyakran Isten büntetéseként: özönvíz, tíz csapás, fogság, különböző, a népet ért csapások (1Móz 6–9; 2Móz 7–12; Jóel 1; Ám 4; Ézs 40,1–2)
- Nem lehet logikusan megmagyarázni, nem mindig büntetés (Lk 13,1–5)
- Váratlanul, hirtelen érkeznek (Mt 24,38–39; 1Thessz 5,1–3)
- Az „utolsó idők” jelei (Mt 24,4–8; Lk 21,10–11)

Gondoljuk át

- Honnan vannak katasztrófák?
- Miért döbrentik meg ezek az embereket?
- Kezelhetjük-e őket jelekként?
- Sok ember kérdezi meg: ha Isten jó, hogyan történhetnek mindezek?
- Milyen felelősségünk van napjaink legsúlyosabb problémája, a globális felmelegedés okozta éghajlatváltozás kérdésében?

Ige

Voltak ott abban az időben néhányan, akik hírt adtak neki azokról a galileaiakról, akiknek a vérét Pilátus az áldozatukéval elegyítette. Jézus megszólalt, és ezt mondta nekik: „Azt gondoljátok, hogy ezek a galileai emberek bűnösebbek voltak a többi galileainál, mivel ezeket kellett elszenvedniük? Nem! Sőt – mondom nektek –: ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen veszték el. Vagy azt gondoljátok, hogy az a tizenyolc, akire rádőlt a torony Silóámban, és megölte őket, vétkesebb volt minden más embernél, aki Jeruzsálemben lakik? Nem! Sőt – mondom nektek –: ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy veszték el.”

Lukács 13,1–5

Összegzés

Katasztrófák. A mai világ ezeket nagyon be akarja mutatni. Sőt a média hírekből, tudósításokból az derül ki, hogy az emberek szinte vágyanak az ilyen hírekre, várják őket. Nem véletlenül keletkeztek olyan szavak mint: katasztrófa-turizmus. El tudjuk képzelni, hogy emberek arra rendezkednek be, hogy katasztrófákat nézzenek? Azért mennek el egy helyre, hogy megnézzék a romokat, a szenvedés helyét? Nagy dilemmában voltam, amikor megnéztük a Bözödújfalú (vízzel elárasztott település Erdélyben) helyén álló templomot és egyéb romokat. Szabad-e egy katasztrófa helyét végigjárni, lehet-e méltósággal emlékezni egy elpusztult kultúrára?

Weöres Sándor: Noé bárkája

A sötétbe merülés, általános pusztulás, egyetemes kinszenvedés ellen mit tehetsz? Semmit és mindent. Ez a semmi és minden: ha saját érzéseiddel nem veszel részt a sötétségben és megteremted önmagadban a teljes emberség állapotát: nem vágyaidal, hanem az örök mértékkel vezettetted magadat. Az áradat bármerre sodor: nyomorba, jómódba, kényszermunkára, harctérre, vezetőhelyre, vesztőhelyre: ne törődj

Örök kérdések

vele; a sötét hatalom nem adhat neked semmit és nem vehet el tőled semmit, ha az egyedül-érvényes mérték működik benned. Odaveszhet kényelmed, vagyonod, egészséged, szabadságod, életed: mindezt úgyis elveszíted előbb-utóbb, a sírba nem viheted magaddal; de a mélyedben rejlő tökéletes mértéket nem sértheti még a világpusztulás sem, ezért kívánj hozzáigazodni. Az örök mértékre bíz magad: ez a Noé-bárka a mindent beborító áradat fölött.

Embertársaidért nem tehetsz többet, mint hogy az egyetlen menekülési módot tudatod velük. Erőszakkal megmenteni senkit sem lehet, amikor az özön mindent beborít.

Nem igaz, hogy özönvízkor a tömeg a Noé-bárára akar felkapaszkodni. A Noé-bárka látszik a leggyöngébb, legeggyűbb tákolmánynak, melynél egy bokor alja is többet ér.³⁷

5. Ifióra az ÖRÖMRŐL

avagy, be happy?

Bevezetés

Ötlet:

- Gyűjtsünk az örömmel kapcsolatos szavakat!
- Gyűjtsünk (újságokból) képeket, melyek öröm forrásai lehetnek, illetve örömet tükröznek (mosolygó arcok, vidám emberek, felszabadultság stb.), terítsük az asztalra!
- Írjunk össze az örömmel kapcsolatos jelzőket (boldog, felszabadult, felhőtlen, áradó, kitörő, lelkes, apró, kis, felszínes, hosszantartó, pillanatnyi, sugárzó, csendes)!
- Párosítsuk össze a képeket és a szavakat! Azokat a szavakat, melyek több képhez is jók, tegyük mindkettőhöz közel! Mi jön ki az ábrából (mire emlékeztet)? Beszéljessünk róla!

Idézet:

Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg (részlet)

– Jobb lett volna, ha ugyanabban az időben jössz – mondta a róka. – Ha például délután négykor érkezel majd, én már háromkor elkezdek örülni. Minél előrébb halad az idő, annál boldogabb leszek. Négykor már tele leszek izgalommal és aggodalommal; fölfedezem, milyen drága kincs a boldogság. De ha csak úgy, akármikor jössz, sosem fogom tudni, hány órára öltöztessenem díszbe a szívemet...

Kérdés:

- Milyen örömforrásokat ismersz?
- Mivel tudsz örömet szerezni másoknak?

Szedjük össze

Öröm-kifejezések:

- szinonimái: jókedv, jó hangulat, derűltség, derű, életkedv, vidámság, örvendezés, ujjongás, élvezet, gyönyör, gyönyörködés, elragadtatás
- lehet valaki: örömittas, örömtelt, örömködő, örömtelen
- létezik: belső öröm, csendes öröm, a várakozás öröme, örömkialtás, örömmámor
- szójátékok: körömnnyi öröm, öröm: a söröm, örömpörkölt, öröm vagy üröm?
- valaki örömeiben
 - kibújik a bőréből
 - magánkívül van
 - nem tud hová lenni
 - el van ragadtatva
 - sírva fakad

Bibliai örömök:

- nincs jobb dolog, mint ha örül az ember (Préd 3,12)
- teljes öröm (Zsolt 16,11; Jak 1,2; 1Jn 1,4)
- örülök beszédednek (Zsolt 119,162)
- az igazak örülnek (Zsolt 68,4)
- örüljön az ég, örvendezzen a föld (Zsolt 96,11)
- örök öröm (Ézs 35,10)
- csordultig vagyok örömmel (2Kor 7,4)
- örüljetek az örülőkkel (Róm 12,15)
- örüljetek és ujjongjatok (Mt 5,12; Lk 6,23; Jel 19,7)

Gondoljuk át

- A Prédikátor könyve figyelmeztet: örüljünk az életnek, mert lesznek olyan napok, amikor nem lehet. Mit jelent számodra az életöröm?
- Van-e különbség a világi öröm és az Istentől kapott öröm között? Ha igen, mi az alapvető különbség?
- Öröm: a söröm. Mi állhat emögött? Leegyszerűsített élet? Más fogalmaink vannak az életről?
- Pál kifejezetten felszólít: örüljetek mindenkor! Van okunk az örömrre? Hogy lehet mindig örülni? Az egy olyan „happy” élet? Keressünk gyorsan egy örvendező gyülekezetet?
- Hogyan tudjuk feloldani azt az ellentmondást, hogy bár a keresztyéneknek kellene a leginkább örülni, és felszabadultnak lenni, mégsem tapasztaljuk ezt magunk körül? Inkább komor, érdes arcú emberek jutnak eszünkbe, ha a hívőkre gondolunk.
- Hasonló a helyzet az úrvacsorával kapcsolatban. Miért hasonlít sokkal inkább egy halotti torhoz az úrvacsora megélése, mint felszabadult örömben való közösségre?

Örök kérdések

Ige

Örvendezz mindannak a jónak, amit Istened, az Úr ad neked és házad népének.

5Mózes 26,11

Örüljetek az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljetek.

Filippi 4,4

Összegzés

Hogyan lehet szüntelenül örülni? Nem fárasztó? Nem hajszol bele bennünket valamilyen képmutatásba? Amikor csak mutatjuk az örömet, de már rég nem valóságos? Belül már nem az van. Jézus Krisztus ismeretének az öröme. Amit megtanulhatunk az izráelitáktól: az ige szerepének az öröme (nem véletlenül szól erről a leghosszabb, a 119. Zsoltár). „Az oly emberek nyilván boldogok...”

Vagy csak bizonyos gátak akadályoznak minket az öröm megélésben? Azért tudunk időnként kitörő örömmel örülni, mert gátak vannak bennünk, s ezek csak időnként szakadnak át?

De mi a gát? Olyasmi, mint amikor fatörzsek, ágak, uszadékok torlódnak össze egy patakon, folyón, s nem engednek természetes folyást. Ha megtisztítjuk, áramlik újra. „Olyan örömet, mint a forrás, olyan örömet, mint a forrás, olyan örömet kaptam tőled Istenem.” (ifjúsági ének)

Vasadi Péter: A szív örömérő (részlet)

A keresztény ember szíve (hivatása) mélyén, ott ahová senki se lát le, mint fekete fenyőerdők árnyékában a tisztavízű tó, megbújik az öröm. Ezt a bizonyosságot minden megkeresztelt ember, mindenki, akinek Jézus Krisztushoz köze van, ismeri, érzi. Különös dolog. Ritkán beszélünk róla. Mintha szemérmesen takargatnánk ezt a helyet. Jól tesszük. Van a világban épp elég cinizmus és arcátlanság ahhoz, hogy teleszórja piszokkal az öröm tükrét, jó nagy köveket csobbantson bele, elrontsa, beszennyezze, kiapassza. De azt is tudjuk, igazán csak mi tehetjük tönkre. Örömünk állandó csöndjében visszhangoznak Jézus szavai: enyéimet senki sem veheti el tőlem... Nem mondja, de így lehetne folytatni: ha csak ők maguk nem hagynak el.³⁸

6. Ifióra az ÖSSZEOMLÁSRÓL (világvége) avagy, megállítható-e a világ szétesése?

Bevezetés

Ötlet:

- Miről szólnak az alábbi, XX. századi irodalmunkat végigkísérő idézetek?

Idézet:

Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában (részlet)

*Minden Egész eltörött,
Minden láng csak részekben lobban,
Minden szerelem darabokban,
Minden Egész eltörött.*

Dsida Jenő: Valami eltörött (részlet)

*Valahol valami eltörött,
valahol valami nincsen rendjén.
... Künn a határban Kain zokog
a holt Ábel fölött.*

József Attila: Eszmélet (részlet)

*Akár egy halom hasított fa,
hever egymáson a világ,
szorítja, nyomja, összefogja
egyik dolog a másikat
s így mindenik determinált.
Csak ami nincs, annak van bokra,
csak ami lesz, az a virág,
ami van, széthull darabokra.*

Pilinszky János: Kárhózat

*Holott a semmi van jelen,
a világ azért tovább lüktet,
az erek szállítják a vért,
a kéz csomót köt, kulcsra zár,
gyufát gyújt és megágyaz éjszakára.*

Örök kérdések

Tandori Dezső: Egy sem

*Aki elveszti egészét,
megleli részeit.*

*Őrzöd pár töredékét,
idegen egészeit.*

Kérdés:

- Milyen érzéseket keltenek az előző versek sorai? Milyen életérzés fogalmazódik meg bennünk?
- Tudunk-e hasonló példákat mondani, akár az élet más területéről? (filmek is lehetnek)
- Mi adhat védelmet a szétesés, a bomlás, a káosz ellen?

Szedjük össze

„A civilizált emberiség nyolc halálos bűne” (Konrad Lorenz nyomán)³⁹:

- Túlnépesedés: tömegesedés, agresszió
- Természetes élettér elpusztítása: rablógazdálkodás, ökológiai változások
- Versenyfutás önmagunkkal: haszonelvűség, időhajsza
- Érzelmek fagyhalála: komfort, elpuhulás, azonnali kielégülés
- Genetikai hanyatlás: szociális viselkedésmódok széthullása
- Tradíciók lerombolása: identifikációs zavar
- Dogmásítható emberiség: tömegmanipuláció, uniformizálódó nézetek
- Atomfegyverkezés: még ez a legkönnyebben elkerülhető veszély

A szétesés jelei a világban (világvége) **Isten stabil világrendje**

• a szeretet meghidegül	• Isten folyamatosan bizonyítja szeretetét
• közömbösség	• Isten hűsége nem szűnik meg
• családok meggyengülése	• Isten rendje a házasság
• szegénység	• szolidaritás
• háborúk	• a békesség szövetsége
• szerepek megváltozása	• Isten örök rendje
• minden relatív	• Isten változhatatlan

Gondoljuk át

A hegy jelentése a Bibliában:

- Soroljunk fel történeteket, keressünk igéket, melyekben fontos szerepe van a hegyeknek! Mít jelent ezekben a hegy?
 - Nőé – Ararát (1Móz 8) – ott feneklik meg a bárka, megmenekülnek
 - „Ki mehet föl az Úr hegyére? – Az ártatlan kezű, a tiszta szívű.”
(Zsolt 24,3–4)

- Sínai (2Móz 19) – ott kapja Isten népe a törvényt, az élet igéit
- „Remegtek a hegyek az Úr színe előtt, még a Sínai is.” (Bír 5,5)
- Golgota (Mt 27) – ott végzi el Isten Jézus Krisztus által a világ megváltását
- „Nem rejthető el a hegyen épült város.” (Mt 5,14)
- A hegyeknek sok kultúrában és más vallásokban is szimbolikus jelentőségük van. Sok nép számára kötődik szakrális tartalom egy-egy hegyhez, halomhoz. A Bibliában is jelentős és jelképes szerepe van a hegyeknek: a megmenekülés, a törvényadás és a megváltás helyei. Az utolsó idők eseményei közé tartozik, hogy a hegyek elmozdulnak helyükből, „megrendülnek”.
- A hegy-kép egyfajta stabilitást sugároz. A hegyek általában a változhatatlanságot, az állandóságot fejezik ki. A hegyekben az az érzésünk, itt semmi sem változott meg évszázadok, évezredek óta. Pedig a természetben a hegyek is Isten akaratának vannak alávetve: ujjonganak és megrendülnek, ugrándoznak és lesüllyednek, megolvadnak és szétporlanak.

Ige

*Mert a hegyek megszűnhetnek,
és a halmok meginoghatnak,
de hozzád való hűségem nem szűnik meg,
és békességem szövetsége nem inog meg
– mondja könyörülő Urad.*

Ézsaiás 54,10

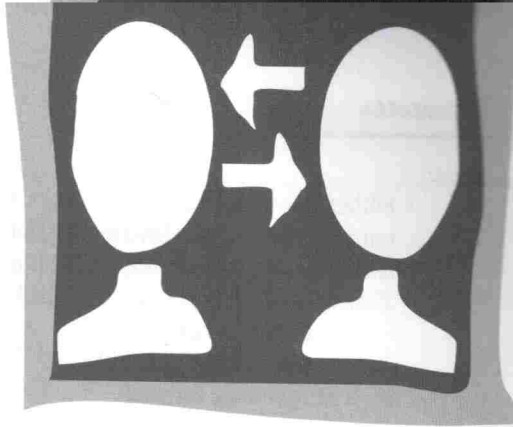
Összegzés

Az Istenről bennünk élő kép egyik legfőbb eleme az, hogy Isten nem változik. Minden megváltozhat, de Ő ugyanaz marad. Ő ma is az, aki kijelentette magát Ábrahámnak, beszélt Mózesrel, útmutatást adott Józsuének, elhívta Sámuel, és folyamatos üzenetekkel látta el Ézsaiást. Isten ugyanaz marad a Bibliában – ugyanaz a szövetség teljesedik ki Isten világot átölelő szeretete nyomán a Krisztusban kötött szövetségben, az újtestamentumban is. Mire indít bennünket Isten hűsége?

Ebben az állandóságban születik meg a mi békevágynk, törékeny békességünk. Isten hűséges szeretete a világ arculatának radikális megváltozásakor is ugyanaz marad, s egy erősebb szövetséget kínál: a békesség szövetségét.

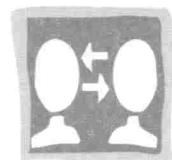
A jövő a béke emberé.

Zsoltárok 37,37

Konfliktusok és feloldások

- fél(re)értés
- elégedettség
- elfogadás
- uralkodás
- kapcsolat
- várakozás

1. Ifióra a FÉL(RE)ÉRTÉSRŐL

avagy, ez lenne minden konfliktus forrása?

Bevezetés

Ötlet:

- Fülbesúgó játék: Láncba állunk, s fülbe súgva adunk tovább egy utasítást! Vajon mit tesz a lánc végén lévő ember? Megértette pontosan? (A játékot többször is megismételhetjük, egyre bonyolultabb mondat szerkezetű utasításokkal.)
- Játsszunk szituációs játékokat arról, hogy
 - értünk valamit,
 - nem értünk valamit!Mi a félreértések forrása?
- Szituációs játék arról, hogyan tudunk kezelni egy konfliktust:
 - elkések egy megbeszélte időpontról
 - a közösséggel ellentétes véleményt képviselve egyedül
 - szüleim nem akarják, hogy elutazzam valahová, nem tiltják, de éreztetik

Idézet:

R. D. Laing: A tékozló fiú visszatérése (részlet – ford.: Tandori Dezső)⁴⁰

ORVOS *Hogy van?*

A páciens mutatja a torkánál a csövet:

légszűrés után van

ORVOS *Jaj, bocsánat*

S mivel megérti, hogy a páciens nem

beszélőképes, blokkot-ceruzát vesz elő, írja

Hogy van?

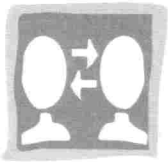
avval a blokkot-ceruzát átnyújtja a páciensnek, válaszára

A páciens átveszi a blokkot-ceruzát, írja

Nem vagyok süket

Kérdés:

- A fenti jelenetben mit értett meg az orvos, és mit nem?
- Konfliktusaink mennyire alapulnak félreértésen, meg nem értésen, vagy félig megértésen, tehát fél-értésen?
- Ki lehet-e kerülni, hogy nézeteltéréseink legyenek?
- Hogyan tisztázhatjuk félreértéseinket?

Konfliktusok és feloldások

Szedjük össze

Konfliktusforrások:

- személyiség, karakter
- generációs különbségek
- eltérő kultúra, neveltetés, szokás
- nyelvi különbségek
- nemzeti karakter
- férfi – nő ellentét (gondolkozás)
- politikai megosztottság
- eltérő gondolkodás a világról
- mást mondunk a szavainkkal és az életünkkel
- számítógépes kommunikáció: hangsúly, mimika stb. hiánya

A konfliktus feloldásának eszközei:

- a humor (működik-e? miért jó/rossz?)
- lelki hozzáállás
 - miért jó? (komolyan veszem a problémát)
 - miért lehet rossz? (azt is komollyá teszem, ami nem az)
- a kezdeményezés előnye („okos enged”)

Milyen jellegű konfliktusok vannak a Szentírásban?

- apa – fiú közt (Dávid – Absolon: 2Sám 15–19)
- testvérek közt (József és testvérei: 1Móz 37)
- munkatársak közt (Pál – Barnabás: ApCsel 15,36–41)
- házastársak közt (Elkána – Anna: 1Sám 1)
- a hatalom képviselői és a nemkívánatos személy közt (1Sám 18; Ám 7,10–17; Lk 20,20–26)

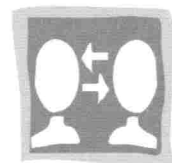
Gondoljuk át

- Hogyan születik egy konfliktushelyzet?
- Lehet-e követni az útját?
- Meg lehet-e akadályozni a kialakulását?
- Hogyan oldódnak fel, vagy maradnak meg a konfliktusok?
- Vannak-e konfliktusok, melyek maguktól oldódnak meg?
- Mit kezdünk a feloldhatatlannak látszó ellentétekkel?
- A megoldásban van-e szerepe a hitnek? Vizsgáljuk meg a bibliai példákon keresztül!
- Jézus milyen eszközökkel szerelte le a kémeket, mikor az adó felől kérdezték? Mit tanulhatunk tőle?

Ige

Ezután állandóan szemmel tartották őt, és kémeket küldtek utána. Azok igazaknak tették magukat, hogy Jézust a saját szavaival fogják meg, és átadhassák a hatóság-nak, és a helytartó hatalmának. Ezek megkérdezték tőle: „Mester, tudjuk, hogy helye-

sen szólsz és tanítasz, és nem vagy személyválogató, hanem az igazsághoz ragaszkodva tanítod az Isten útját. Szabad-e a császárnak adót fizetnünk, vagy nem?” Ő azonban felismerte álnokságukat, és így szólt hozzájuk: „Mutassatok nekem egy dénárt: kinek a képe és felirata van rajta?” Ők ezt felelték: „A császáré.” Ő pedig így válaszolt nekik: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené.” Így tehát nem tudtak belekötni szavaiba a nép előtt, hanem elcsodálkoztak válaszában, és elhallgattak.

Lukács 20,20–26

Összegzés

A félreértésben látszólag a hallásnak van szerepe. Van, amikor ez valóban hangtani, kiejtésbeli probléma, mert nem azt értem, nem jól hallom, amit a másik mond. De gyakrabban fordul elő, hogy nem úgy értem, ahogyan gondolta. Különösen így van ez az idegen nyelvek világában. Hiába tanulok meg egy szót, akár több változatban is, ha másképpen használják, s más az értelme az adott nyelven.

Töreksem-e arra, hogy megértem a másikat? Hihetetlenül sok idő kell ahhoz, hogy megtanuljam: szeretném megérteni, ki vagy. Szeretnék odafigyelni a szavaidra, rád. Milyen pontosan ki tudjuk szűrni, ha a másik nem figyel ránk. Magunkról pedig azt állapíthatjuk meg, hogy most sem figyelünk a másokra.

A félreértés elkerülésének forrása a figyelem és a megértés. Legyen olyan fontos számomra a másik, hogy meg akarjam érteni. Csodálatos világ nyílik meg számomra.

Ifióra az

2.

ELÉGEDETTSÉGRŐL

avagy, megtaláljuk-e az elégedettség titkát?

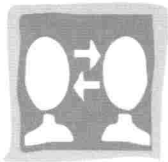
Bevezetés

Ötlet:

- Elég-próbák – szóljatok, amikor elég:
 - fekvőtámasz, jó sok, hangosan számoljuk
 - térdemelés váltakozva, egyre gyorsul
 - hangzavar, egyre erősödik
 - teljes csend, ki bírja tovább pissenés nélkül
- Mikor mondtad ki magadban, hogy „na ebből elég volt”? Mikor mondtad ki, vagy hagytad abba?

Idézet:

A 88 éves Nobel-díjas orosz író, Alekszander Solzsenyicin születésnapjára adott a Spiegelnek, mely így fejeződik be⁴¹:

Konfliktusok és feloldások

Spiegel: *Fél a haláltól?*

Szolzsényicin: *Nem, nem félek a haláltól már. Fiatal koromat apám korai halála árnyékolta be – 27 évesen meghalt –, és féltem meghalni, mielőtt az irodalmi terveim közül mindegyik valóra vált. De 30 és 40 éves korom között a hozzáállásom a halálhoz eléggé nyugodttá és kiegyensúlyozottá vált. Úgy érzem, ez egy természetes, de semmi esetre sem végső mérföldköve az ember létezésének.*

Spiegel: *Sok szép kreatív évet kívánunk még önnek.*

Szolzsényicin: *Nem, nem. Nem kell. Elég volt ez.*

Kérdés:

- Mit tudsz Szolzsényicinről? Szerinted mit fejez ki az interjú utolsó mondata?
- Mivel vagy mostanában megelégedve? Mivel nem?
- Magaddal hogy vagy megelégedve?
- Hogy vagy megelégedve mások veled kapcsolatos véleményével?
- Hogy vagy megelégedve a hiteddel?

Szedjük össze

Az **ELÉG kétféle szempontból** – „alulról és felülről” közelítve:

- valamiből túl sok van, már felesleges
- elég – azaz elegendő valami, nem kell több

Az **elégedettség összetevői:**

- nyugalom érzése társul hozzá
- valamit elértem, megtettem
- valami után vagyok, valamin túljutottam
- siker, valamit teljesítettem
- önbizalom, magammal is elégedett vagyok

Elég-mondások:

- „Aki a kevéssel nem éri be, annak a sok sem elég.” (görög közmondás)
- „Több az elég, mint a sok.” (magyar közmondás)
- „Aki megelégszik: gazdag.” (Lao-Ce)

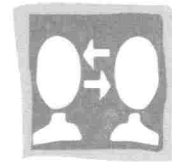
Elég-történetek és igék a Bibliában:

- Izráel kiáltozik a nagy nyomorúság miatt (2Móz 3,7; 16,3; 4Móz 11,4–15; 14,1–4)
- Illés: Elég már, Uram! (1Kir 19,1–8)
- Ágúr beszéde: Se szegénységet, se gazdagságot (Péld 30,7–9)
- Pál a börtönben: körülményei között elégedett (Fil 4,11)
- Pál erőtlensége és Isten ereje: Elég neked az én kegyelmem (2Kor 12,1–10)
- Nagy nyereség a megelégedéssel járó kegyesség. (1Tim 6,6–7)

Gondoljuk át

- Mi kell az elégedettséghez? Mikor mondjuk, hogy valaki elégedett?
- Nem túl statikus ez? Elégedett vagyok, vége, leeresztek, pihenek, s esetleg mindezt még magamnak is tulajdonítom?

- Hogyan válhat az elégedettség ösztönzővé az életben?
- A zsoltáros szavaiból (a következő igében) elégedettség és hála árad. Vizsgáld meg, miért!

Ige – Összegzés

*De én olyan vagyok,
mint a viruló olajfa,
Isten házában lehetek,
bírom Isten szeretetében
most és mindenkor.
Hálát adok neked mindenkor,
mert te munkálkodsz.
Nevedben reménykedem,
mert jó vagy híveidhez.*

Zsoltárok 52,10–11

Viruló olajfa vagyok

- tele vagyok élettel, van lelki életem, s ennek vannak jelei is
- Kire mondják, hogy virul? – akiben lehet gyönyörködni
 - tavasszal a fák, bokrok, a mező, a természet „kivirul”
 - kivirul az orcája egy fiatalnak, ha szerelmes lesz

Isten házában lehetek

- Szeretjük-e az Isten házát, a templomot?
- Miért szeretjük magát az épületet?
- Konkrét jelenlétet jelent-e, vagy csak jelképeset?

Bírom Isten szeretetében

- Különbséget jelent-e Istenben, vagy a szeretetében bízni?
- Mit jelent az, hogy Isten szeretete változatlan?
- Mit várhatok Isten szeretetétől?

Hálát adok – amiért Isten munkálkodik az életben:

Hálás vagyok...

A kedvesemért, aki panaszkodik a vacsorára, mert így az estét velem tölti, és nem valaki mással...

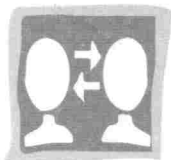
Az adókért, amelyeket ki kell fizessek, mert azt jelenti, hogy alkalmazott vagyok / van munkahelyem...

A takarításért egy buli után, mert azt jelenti, hogy a barátaimmal tölthetem az estét...

A ruhákért, amelyek egy kicsit szűkek, mert van elég ennivalóm...

Az árnyékomért, mert kint lehetek a napfényben...

Hogy nyírhatom a fűvet, pucolhatom az ablakot, javíthatom a csatornát, mert azt jelenti, hogy van házam...

Konfliktusok és feloldások

A parkoló helyért a parkoló legmesszibb pontján, mert ez azt jelenti, hogy tudok járni és még autóm is van...

A nagy fűtés számláért, mert ez azt jelenti, hogy melegben voltam...

Hogy a templomban mögöttem ülő hölgy hamisan énekel, mert azt jelenti, hogy hallok...

A mosni- meg vasalnivalóért, mert azt jelenti, hogy van ruhám...

Az esti fáradságért és izomlázért, mert azt jelenti, hogy tudtam keményen dolgozni...

Hogy meghallom hajnalban az óra csengetését, mert azt jelenti, hogy élek...

És végül a sok hülye e-mailért, amit kapok, mert azt jelenti, hogy van sok barátom, akik szeretnek engem és gondolnak rám. :)⁴²

Ifióra az

3.

ELFOGADÁSRÓL

avagy, mi inkább csak visszautasítunk?

Bevezetés

Ötlet:

- Ha híres ember lehetnél, ki lennél?
- Képzeld el, hogy szerepjátékot játszol a számítógépen, s felépítheted az új karaktered. Jellemezd ezt az új karaktert testi, lelki és szellemi tulajdonságaival egyaránt! (Mindenki papíron – írásban, esetleg rajzban – végezze el a feladatot! Végül olvassuk fel, beszéljük meg a karaktereket!)

Idézet:

Tipikus mai önértékelés:

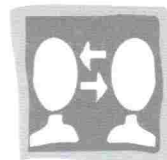
Mabel 155 cm magas, szokatlanul vékony lány volt, végtagjain szinte egy deka húst sem lehetett látni. Egyszer elmondta, hogy mennyire gyűlöli a tükröket, mert folyton arra emlékeztetik, hogy mennyire elhízott.

– Elhíztál, te? – kiáltottam fel döbbenetben. – Ez kissé hihetetlenül hangzik.

– Szerintem az egész testemen egyetlen dolog van, ami valamennyire tűrhető, ez pedig a hajam, de csak akkor, ha gondosan megfésülöm – magyarázta. – Ezt leszámítva viszont csúnya és kövér vagyok.⁴³

Kérdés:

- Van-e gyökeres különbség saját karaktered, és a választott új karakter között?
- Elfogadod-e magad olyannak, amilyen vagy?
- Elfogadsz-e másokat olyannak, amilyenek?
- Elfogadod-e, hogy Isten ilyen? (Számodra milyen?)

Szedjük össze

Kit/mit lehet elfogadni?

- magamat
- a másikat
- helyzetemet
- körülményeimet
- Istent

Ki vagyok? (Maurice E. Wagner és Josh McDowell nyomán)⁴⁴

- az énkép összetevői:
 - Hogy nézek ki?
 - Hogy teljesítek?
 - Mennyire vagyok fontos?
- az énkép tartópillérei:
 - Tartozok valahová
 - Értékes vagyok
 - Alkalmas vagyok

Elfogadók a Bibliában:

- Ábrahám elfogadja Isten ígését (1Móz 15,5–6)
- Ruth elfogadja Naomi sorsát, népét és Istenét (Ruth 1,16)
- Jób elfogadja a csapásokat, és Isten mindenhatóságát (Jób 1,21; 42,2–6)
- Az Úr szolgája elfogadja a szenvedést (Ézs 53)
- Mária elfogadja az Úr akaratát, a tőle kapott gyermeket (Lk 1,38)
- Jézus elfogadja a kereszthalált (Lk 22,42; 23,46)
- Pál elfogadja a körülményeit, legyenek jók vagy rosszak (Fil 4,11–14)

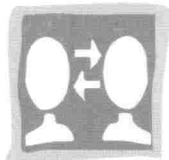
A keresztyén én- és társaképből:

- Isten gyermeke vagyok (Jn 1,12)
- Ő elfogad engem (Ef 1,4–14)
- Új ember vagyok Krisztusban (2Kor 5,17)
- Megigazultam és békességem van Istennel (Róm 5,1)
- Mindent megbocsátott nekem (Kol 1,14)
- Betölti minden szükségemet (Fil 4,19)
- Az Ő követe vagyok (2Kor 5,20) testvéreimmel együtt (1Kor 16,20)
- Viseljétek el egymást szeretettel (Ef 4,2)
- Egymást különbnek tartjátok magatoknál (Fil 2,3)
- Egy testhez tartoztok (Ef 4,4,16)
- Egy épület alkotókövei vagytok (1Pt 2,5)

Gondoljuk át

- Mit jelent elfogadni saját magamat, másokat, a helyzetemet, körülményeimet?
- Az elfogadás nem jelent passzivitást, közönyt?
- Nem azonos a beletörődéssel, szolgálékussággal?

Konfliktusok és feloldások

- Nem gyengeség, balek dolog?
- Isten elfogadása milyen változásokat jelent(het) az életemben?
- Milyenek látod magad Isten szemével?

Ige

Nem a nélkülözés mondatja ezt velem, mert én megtanultam, hogy körülményeim között elégedett legyek. Tudok szűkölködni és tudok bővölködni is, egészen be vagyok avatva mindenbe, jóllakásba és éhezésbe, a bővölködésbe és a nélkülözésbe egyaránt. Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem. Mégis jól tettétek, hogy közösséget vállaltatok velem nyomorúságomban.

Filippi 4,11–14

Összegzés

Elfogadás. Valahol a mozdulat ott lehet bennünk: Valaki felénk nyújt valamit, s mi elveszük, elfogadjuk. Dönthetünk sokféle módon. El is utasíthatjuk. Visszavonhatjuk a kezünket, ökölbe szoríthatjuk, hátratehetjük, még össze is kulcsolhatjuk. Az elfogadáshoz is alázatra van szükség. Az adáshoz még inkább. Furcsa szituáció egy koldusnak adni. Mindkét részről alázatot igényel. Melyiknek nehezebb a helyzete?

Ugyanígy van lelki téren is. Azért fogadják el olyan kevesen az ajándék kegyelmet. Bezzeg ha meg lehetne venni, hányan kifizetnék. Nagy pénzeket is adnának érte. De hogy helyettük. Miattuk. Értük valaki már megfizetett... ez elfogadhatatlan. Jézusnak is nagy alázat kellett elfogadni az Atya akaratát.

Ez lehet az alapja annak is, hogy képesek legyünk elfogadni másokat, bármennyire különbözzenek tőlünk. Így is nehéz, másképpen pedig aligha menne. A mi alapunk mindenkor az, hogy Isten elfogadott minket, befogadott a Fiával való közösségbe. Elutasítjuk-e akkor a társunkat?

Ifióra az

4.

URALKODÁSRÓL

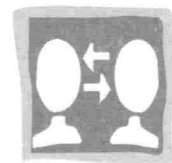
avagy, mindnyájan „kis Napóleonok” vagyunk?

Bevezetés

Ötlet:

- Oliver Hirschbiegel A kísérlet című filmje alapjául az 1971-es hírhedt Stanford-i börtönkísérlet szolgál. A kutatólaborban valódi börtönt modelleznek, ahol két héten keresztül 20 férfi játsza a börtönőrök és rabok szerepét, miközben a tudósok az

agresszív viselkedést vizsgálják. A rabok el vannak zárva, látszólag enyhe megkötésekkel, az öröknek pedig fizikai erőszak alkalmazása nélkül kell megpróbálni rendet tartani. Bárki bármikor kiléphet a kísérletből, de akkor nem kapja meg a bérét. Egy idő után konfliktusok keletkeznek, s mikor mindkét oldal kiválasztja a maga vezéregyéniségét, valóságos hadviselés indul. Az örök egyre drasztikusabb korlátozásokat vezetnek be a fegyelem megtartása érdekében, kegyetlenkedni kezdenek a rabokkal. Végül átveszik az uralmat a foglyok és az orvosok felett.⁴⁵

- Beszéljessünk róla, mi lehet a kísérletben tapasztaltak magyarázata!
- Rajzoljuk meg néhány uralkodó, hadvezér, illetve vezéregyéniség jellemvonásait!

Kérdés:

- Mi alapján választódik ki vezető szerepre valaki? Szükség van-e erre?
- Mi a különbség uralkodás és vezetés között? Miért lesz sok vezetőből uralkodó?
- Mennyire jellemző az uralkodás a társadalomban? Az egyházban van-e ilyen?
- Jellemző-e rád az uralkodni vágyás? Mi lenne, ha hatalmat kapnál a kezvedbe?
- Milyen apró jelei vannak a másik fél legyőzése vágyának?

Idézet:

Weöres Sándor: Rongyszőnyeg 13

*Én is világot hódítani jöttem
s magamat meg nem hódíthatom,*

*csak ostromolhatom nehéz kövekkel,
vagy ámíthatom és becsaphatom.*

*Valaha én is úr akartam lenni;
ó bár jó szolga lehetnék!*

*De jaj, szolga csak egy van: az Isten,
s uraktól nyüzsgő a végtelenség.*

Pilinszky János: Sztavrogin elköszön

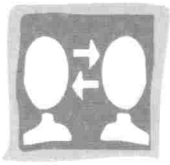
*Unatkozom. Kérem a köpenyem.
Mielőtt bármit elkövetnek,
gondoljanak a rózsakertre,
vagy még inkább egyetlen rózsatőre,
egyetlen egy rózsára, uraim.*

Szedjük össze

Urak és uralmak:

- Kovács úr, doktor úr, polgármester úr
- családfő, nemzetségfő, törzsfő
- fejedelem, király, császár

Konfliktusok és feloldások

- hadvezér, kormányfő, diktátor
- bandavezér, maffiafőnök, pártvezér
- lobb- és klikkuralom
- propagandafőnök, médiahatalom
- agresszivitás, terrorizmus
- urazás, úrhatnáság, Uram-Uramozás
- leuralások: családban, kortárs csoportban, munkahelyen

Uralkodás és uralkodók a Bibliában:

- Uralkodik az Úr! (Zsolt 97,1; 99,1)
- Melkisédék – Sám királya és a felséges Isten papja (1Móz 14,18)
- Gedeon – aki visszautasította az uralmat (Bír 8,22–23)
- Abimelek, Absolon – akik erőszakkal próbálták megszerezni (Bír 9; 2Sám 15–18)
- Saul – Dávid – Salamon: Izrael első törvényes királyai (1Sám 10 – 1Kir 11)
- Jeroboám, Aháb – királyi vétkek: saját út, bálványozás (1Kir 12–14; 16–22)
- Ezékiás, Jósias – királyi erények: visszatérés az Úrhoz (2Kir 18–20; 22–23)
- Jézus Krisztus – Dávid örököse, a világ Ura (Lk 1,32; Fil 2,9–11)

Gondoljuk át

- Vázoljuk fel Izrael első három királyának portréját! Kinek-kinek mi volt az erénye, vétke, esetleg tragédiája?
- Hogyan „működött” hitük? Befolyásolta-e a kormányzásukat?
- Voltak-e hasonló motívumok uralkodásukban? Hasonlítsuk össze őket más uralkodókkal is!
- Vannak-e általános uralkodói vonások? Milyen tipikus uralkodókarakterek rajzolódnak ki ezek alapján?
- Mit jelent az, hogy „uralkodik az Úr”?
- Ki életed ura? Hogyan használjuk ezt a kifejezést?
- Amikor azt mondjuk: „uram”, mire gondolunk?
- Mire gondolt Jézus akkor, amikor elítélte az Uram-Uramozókat? (Mt 7,21)

Ige

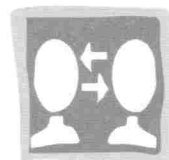
Én nem uralkodom rajtatok... Az Úr uralkodjék rajtatok!

Bírák 8,23

Összegzés

Ha tehát van vigasztalás Krisztusban, ha van szeretetből fakadó figyelmeztetés, ha van közösség a Lélekben, ha van irgalom és könyörület, akkor tegyétek teljessé örömmöt azzal, hogy ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjétek. Semmit ne tegyétek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál; és senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is.

Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt: mert ő Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lett, és magatartásában is embernek bizonyult; megalázta magát, és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyeieké, földieké és földalattiaké; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.

Filippi 2,1–11

5. Ifióra a KAPCSOLATRÓL

avagy, milyenek a kapcsolataink?

Bevezetés

Ötlet:

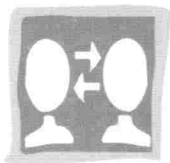
- Valamilyen összekulcsolós játék, pl. „Gordiuszi csomó”: Körben állva a kör közepén csukott szemmel megfogni egy-egy kezét, majd nyitott szemmel kibogozni, anélkül, hogy a játékosok elengednék egymás kezét. (Közben lépdelhetnek egymás fölött, alatt, mellett, között.)
- Bilincset, köteléket viszünk be, amit ki is próbálhatunk.
- Iratkapsokból egymáshoz kapcsolással alakítsunk ki valamilyen hálózatos sík alakzatot. Több csoportban is dolgozhatunk, s az egyes alakzatokat végül egy közös, nagy hálóvá kapcsolhatjuk.
- A sixtusi kápolna mennyezetén található freskóhoz, Michelangelo: Ádám teremtése c. képéhez tegyük a következő gondolatot, s beszéljessünk róla: „Kezdetben volt a kapcsolat.” (Martin Buber)

Idézet:

József Attila: Kopogtatás nélkül

*Ha megszeretlek, kopogtatás nélkül bejöhetsz hozzám,
de gondold jól meg,
szalmazsákomra fektetlek, porral sóhajt a zizegő szalma.*

*A kancsóba friss vizet hozok be néked,
cipődöt, mielőtt elmegy, letörölöm,
itt nem zavar bennünket senki,
görnyedvén ruhánkat nyugodtan foltozhatod.*

Konfliktusok és feloldások

*Nagy csönd a csönd, néked is szólok,
ha fáradt vagy, egyetlen székemre leültetlek,
melegben levethetsz nyakkendőt, gallért,
ha éhes vagy, tiszta papírt kapsz tányérul,
amikor akad más is,
hanem akkor hagyj nekem is, én is örökké
éhes vagyok.*

*Ha megszeretlek, kopogtatás nélkül bejöhetsz hozzám,
de gondold jól meg,
bántana, ha azután sokáig elkerülnél.*

Kérdés:

- Melyik kapcsolatodban vagy benne a legmélyebben?
- Milyen kapcsolat ad a legtöbbet?
- Melyik kapcsolat gondozása emészt fel a legtöbb energiád?
- Melyik kapcsolatodért áldozol a legtöbbet?
- Melyik kapcsolatot nem adnád fel semmiért?

Szedjük össze

Kapcsolattípusok:

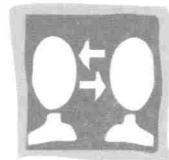
- hivatalos kapcsolat
- személyes kapcsolat
- alárendelt kapcsolat: szülő-gyerek, tanár-diák, főnök-beosztott
- egyenrangú kapcsolat: osztálytárs, barát, barátnő, csapattag
- társ kapcsolat
- közösségi (osztály, gyülekezet) kapcsolat
- telefon-, e-mail-kapcsolat

Kapcsolatmegtartási tanácsok:

- adni hozzá (magunkból, időnkől)
- áldozni érte (időt, energiát)
- örülni, elfogadni, ha a másik ad
- konkrét segítség (baráti tanács, anyagi segítség, lelki támasz)
- folyamatosan éreztetni a kapcsolat fontosságát

Jellegzetes kapcsolatok a Bibliában:

- Ábrahám – Izsák
- Jákób – Ráhel
- Mózes – Jetró
- Naomi – Ruth
- Ruth – Boáz
- Dávid – Jónátán
- Saul – Dávid
- Jézus és a Máriák (anya, barát, nőtanítvány)

- Jézus és a tanítványok
- Jézus – János, a „szeretett”
- Péter – Pál
- Péter és a többi tanítvány

Gondoljuk át

- Nézzünk utána néhány jellegzetes bibliai kapcsolatnak! Mi jellemezte ezeket?
- Beszélhetünk-e „átlagos” kapcsolatokról?
- Van-e különleges, példaadó kapcsolat?
- Hogyan kezdődnek a kapcsolatok?
- Hogyan alakulnak? Hogyan lehet ápolni, megtartani egy kapcsolatot?
- Hogyan végződik egy kapcsolat?
- Hogyan változtatta meg a kapcsolattartási szokásokat, a kapcsolatok minőségét az e-mail, internet, mobiltelefon?
- Milyen kapcsolatok vannak az egyházban, gyülekezetben?

Ige

Az egész test pedig az ő hatására egybeilleszkedve és összefogva, a különféle kapcsolatok segítségével, és minden egyes rész saját adottságának megfelelően működve gondoskodik önmaga növekedéséről, hogy épüljön szeretetben.

Efezus 4,16

Összegzés

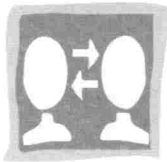
A kapcsolat törekeny edény. Nem tudod teljesen megóvni mindentől, bármennyire is szeretnéd. Lehet, hogy éppen az óvás közben ejted le, koccintod hozzá valaminek stb.

A kapcsolat mértéke arányos azzal, hogy mennyi áldozatot akarsz érte hozni. Mennyit tudsz. Benne visszaköszönnek a rááldozott percek, órák.

Kapcsolatok nélkül nem lehet élni. Az ember elpusztul nélkülük. Gondoljunk csak arra, hány hosszú év kell ahhoz, hogy egy gyermek, fiatal meg tudjon állni a saját lábán is. Különböző életképtelen. S mikor eljön az ideje, milyen fájdalmasan harcol a leválásért. Elvágja az őt tartó kacsokat, s új és új kapcsolatokba bonyolódik bele.

Füle Lajos: A gesztusok

*A gesztusok nagyon is fontosak:
egy kis tea vagy kávé, egy mosoly,
ajtónyitás, egy kedves mozdulat,
falatnyi csend, egy kérdés, halk, komoly:
Segíthetek? Mi fáj úgy? Kit keres?
– Reménysugár, hogy élni érdemes. ⁴⁶*

Ifióra a

6. VÁRAKOZÁSRÓL

avagy, mit tartalmaz e titokzatos szó?

Bevezetés

Ötlet:

- Játsszunk el különböző szituációkat, melyben a várakozás a fő szerep! Próbáljuk úgy játszani, hogy a várakozás különböző oldalait, jelzőit karikírozzuk ki (ideges, beletörődött, nyugodt, idegbeteg, abszurd stb.).

Lehetséges szituációk:

- sorban a postán
- sorban a piacon
- sorban egy dedikálásért
- várni a villamosra, ami késik
- várni a vizsgára
- várni egy esküvői vacsorára

Idézet:

Samuel Beckett: Godot-ra várva (részlet)

ESTRAGON *Fáradt vagyok. (Szünet) Menjünk innét!*

VLADIMIR *Nem mehetünk.*

ESTRAGON *Miért?*

VLADIMIR *Godot-ra várunk.*

ESTRAGON *Persze, persze. (Szünet) Akkor mit csinálunk?*

VLADIMIR *Semmit. Nincs mit csinálni.*

ESTRAGON *De én nem bírom tovább.*

VLADIMIR *Akarsz egy retket?*

ESTRAGON *Más nincs?*

VLADIMIR *Van retek, és van fehérrépa.*

ESTRAGON *Sárgarépa nincs?*

VLADIMIR *Nincs. Különb is túlzás, hogy mindig sárgarépát akarsz.*

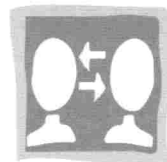
ESTRAGON *Akkor adj egy retket!*

Várni jó (evangéliumi ének – szöveg: Vizi István)⁴⁷

Várni jó, várni jó, jó megadással lenni.

Várni jó, várni jó, megadással lenni jó.

*Amikor jön az Úr, s teneked hoz az Úr
szabadítást és gyógyítást!*

Kérdés:

- Mikor jó, és mikor rossz várni?
- Vagy inkább: Hogyan jó, és hogyan rossz várni?
- Mit jelent hosszan várni valamit/valakit?
- Mit jelent reménykedve, és reménytelenül várni?
- Mikor, mitől válik a várakozás kibírhatatlanná?
- Mit érzel, mikor teljesül a várakozásod?

Szedjük össze

Életbevágó várakozások:

- édesanya – a gyermek világrajövetelére
- gyermek – a szülői szeretet-megnyilvánulásokra
- beteg – gyógyulásra
- fogoly – szabadulásra
- sportoló – győzelemre, élete nagy versenyére
- sanyargatott nép – helyzete javulására
- leigázott nép – szabadításra

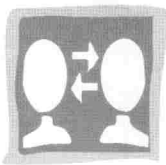
Várakozások a Bibliában:

- vártam/várom az Urat (Zsolt 40,2; 130,5–6; Mik 7,7)
- az igazak várakozása (Péld 10,28)
- Ábrahám várta az ígéret beteljesedését (Zsid 11,8–12)
- várni az Úr szabadítását: Izráel Egyiptomban (2Móz 3,7);
Jónás a hal gyomrában (Jón 2,2)
- Anna gyermeket vár (1Sám 1)
- Simeon a Messiást várja (Lk 2,25–26)
- a szolgák az urukat várják (Lk 12,36)
- Jézus a Gecsemáné-kertben (Mt 26,36–46)
- a tanítványok pünkösöd előtt (ApCsel 1,4)
- a visszatérő Jézusra várni (Fil 3,20; 1Thessz 1,10; Tit 2,13)

Gondoljuk át

- Olvassunk fel jellemző igéket a várakozásról, amiből ki kell találni, hogy ki-ről/miről szól, vagy honnan való!
- Te milyen várakozó vagy? (türelmes/türelmetlen, csüggedő/reménykedő, pesszimesta/optimista stb.)
- Mire/kire vársz nehezen, s mire/kire könnyen?

Konfliktusok és feloldások

Ige

Várva vártam az Urat, és ő lehajolt hozzám,
meghallotta kiáltásomat.
Kiemelt a pusztulás verméből, a sárból és iszapból.
Sziklára állította lábamat, biztossá tette lépteimet.
Új éneket adott a számba, Istenünknek dicséretét.
Sokan látják ezt, félik az Urat, és bíznak benne.
Boldog ember az, aki az Úrba veti bizodalját,
nem igazodik a kevélyekhez és az elvetemült hazugokhoz.
Uram, Istenem! Sok csodás tervet vittél véghez értünk,
nincs hozzád fogható.
Szeretném hirdetni és elmondani,
de több annál, amit fel tudnék sorolni.

Zsoltárok 40,2–6

Összegzés

Antoine de Saint-Exupery: Fohász

Uram, nem csodákért és látomásokért fohászok, csak erőt kérek a hétköznaphoz. Taníts meg a kis lépések művészetére! Tégy leleményessé és ötletessé, hogy a napok sokféleségében és forgatagában idejében rögzítsem a számomra fontos felismeréseket és tapasztalatokat! Segíts engem a helyes időbeosztásban! Ajándékozz biztos érzéket a dolgok fontossági sorrendjében, elsőrangú vagy csak másodrangú fontosságának megítéléséhez! Erőt kérek a fegyelmezettséghez és mértéktartáshoz, hogy ne csak átfussak az életen, de értelmesen osszam be napjaimat, észleljem a váratlan örömeiket és magaslatokat! Őrizz meg attól a naiv hittől, hogy az életben mindennek simán kell mennie! Ajándékozz meg azzal a józan felismeréssel, hogy a nehézségek, kudarcok, sikertelenségek, visszaesések az élet magától adódó ráadásai, amelyek révén növekedünk és érlelődünk! Küldd el hozzám a kellő pillanatban azt, akinek van elegendő bátorsága és szeretete az igazság kimondásához! Az igazságot az ember nem magának mondja meg, azt mások mondják meg nekünk. Tudom, hogy sok probléma éppen úgy oldódik meg, hogy nem teszünk semmit. Kérlek, segíts, hogy tudjak várni! Te tudod, hogy milyen nagy szükségünk van a bátorságra. Add, hogy az élet legszebb, legnehezebb, legkockázatosabb és legtörékenyebb ajándékára méltók lehessünk! Ajándékozz elegendő fantáziát ahhoz, hogy a kellő pillanatban és a megfelelő helyen – szavakkal vagy szavak nélkül – egy kis jóságot közvetíthessek! Őrizz meg az élet elszalasztásának félelmétől! Ne azt add nekem, amit kívánok, hanem azt, amire szükségem van! Taníts meg a kis lépések művészetére!⁴⁸

Jegyzetek

1. Lásd: Reformátusok levele 2005/szept 7.
(<http://reformatusoklevele.reformatus.hu/158.html>)
2. W. Shakespeare: Hamlet (Arany János fordítása) I. felvonás, 3. szín: Polonius intelme fiának, Laertesnek
3. W. Shakespeare: Othello (Szász Károly fordítása) II. felvonás, 3. szín: Cassio panasza Jagonak
4. Szűcs Teri: „Mi az, hogy csodálatos?” Beszélgetések. (Koinónia, Kolozsvár, 2001, 11. o.)
5. Josh McDowell: Az apai kapcsolat (Parakletos Könyvesház, Kiskunfélegyháza, 2007, 38–39. old.)
6. Hegedűs a háztetőn (musical – szövegíró: G. Dénes György, Reményi Gyenes István)
<http://www.zeneszoveg.hu/dalszoveg.phtml?szk=7603>
7. Visky András: Hajnali csendesség (Harmat Kiadó, Bp, 1995, 150. old.)
8. Weöres Sándor: A teljesség felé (próza vázlatok)
9. József Attila: Szerkesztői üzenet c. írásából (Megjelent a Szép Szó c. folyóirat 1936/2. számában, válaszként egy olvasói levélre.)
10. Fabiny Tamás: Ajtórénsnyi zsoltár (Evangélikus Sajtóosztály, Bp, 2001)
11. Körkép, 2001
12. http://hirblog.blogter.hu/?post_id=149921
13. W. Shakespeare: A velencei kalmár (Vas István fordítása) II. felv., 7. szín; III. felv., 2. szín
14. <http://www.dokk.hu/versek/olvas.php?id=9104>
15. Lásd: Hoppál – Jankovics – Nagy – Szemadám: Jelképtár (Helikon, Bp, 1990, 115. old.)
16. Hézszer Gábor: Kötőjeles történetek (Kálvin Kiadó, Bp, 1998, 98. old.)
17. In: Győri L. János: A magyar reformáció irodalmi hagyományai (Ref. Ped. Int., Bp, 1998, 220. old.)
18. pályaalkalmassági felmérés tesztlapja alapján
19. Id. mű (59. old.)
20. Lázár Ervin: A Négyszögletű Kerek Erdő (Lásd még a Dömdö-dömdö-dömdödöm című mesét ugyanitt, vagy A hétfejű tündér című kötetben.)
21. Lásd többek között: Gary Chapman: Kamaszokra hangolva. A tinédzserek öt szeretetnyelve (Harmat Kiadó, Bp, 2007)
22. Lásd 10. jegyzet
23. Pszichológia (Osiris, Bp, 1997, 4. fej. Érzékelés; abszolút küszöb)
24. Dietrich Bonhoeffer: Börtönlevelek (Harmat Kiadó, Bp, 1999, 180. old.)
25. Neindenbach Ákos: Hegymászó balesetek – tanulságok
(<http://www.fsz.bme.hu/mtsz/mhk/egyeb/balesetek.htm>)
26. Én vagyok megvigasztalótok. Bizonyágtételek (Parakletos Könyvesház, Kiskunfélegyháza, 2002, 147–148. old.)
27. Leleszi Balázs Károly: Szélvészről hányt lelkek (2003, 11. old.)
28. Gary Chapman: Egymásra hangolva (Harmat Kiadó, Bp, 2006, 59–60. old.)
29. Füle Lajos: A hamu tanítása
30. Hamvas Béla: Egy csepp a kárhozatból. In: Silentium (Vigilia, Bp, 1987, 45. old.)
31. <http://www.parokia.hu/template2.php?id=395>
32. Hamvas Béla: Láthatatlan történet (Akadémiai Kiadó, Bp, 1988, 158–159. old.)

33. <http://index.hu/kultur/klassz/mario050502/>
34. Nicholas Wolterstorff: Korai sirató (Harmat Kiadó, Bp, 2000, 79–80. old.)
35. Id. mű (80–81. old.)
36. <http://index.hu/politika/kulfold/katasztrofa/>
37. Weöres Sándor: A teljesség felé (prózavázlatok)
38. In: Kovács Tibor – Szathmáry Sándor: Reménység-naptár (Ref. Zsinati Ir. Tanulm. Oszt., Bp, 1996, jún. 19.)
39. Konrad Lorenz: A civilizált emberiség nyolc halálos bűne (IKVA Könyvkiadó, Sopron, 1989)
40. R. D. Laing: Tényleg szeretsz? (Helikon Kiadó, Bp, 1983, 11. old.)
41. <http://konyves.blog.hu/2007/07/28>
42. http://www.szepe.hu/irodalom/vallas/tima/tima_354.html
43. Maurice E. Wagner: Vagyok-e valaki? (Harmat Kiadó, Bp, 1995, 19. old.)
44. Lásd Maurice E. Wagner: Vagyok-e valaki? és Josh McDowell: Az vagyok, akinek mások mondanak? (Timóteus Társaság, Bp, 1995) című könyvét
45. http://www.port.hu/pls/fi/films.film_page?i_where=2&i_film_id=45514&i_city_id=3372&i_county_id=1
46. Id. mű
47. Dicsérjétek az Urat! Ifjúsági énekek (ReZeM, Bp, 1996, 17. old.)
48. http://www.szepe.hu/irodalom/vallas/tima/tima_177.html

A bibliai idézetek – néhány kivételtől eltekintve – a protestáns újfordítású Bibliából származnak (Kiadja a Magyar Bibliatanács megbízásából a Református Kálvin Kiadó).

Tartalomjegyzék

Hétköznapi üzenetek 5

Az ifjúsági bibliára egyes elemeinek szerepe 6

Az ifjúsági órák váza 7

Divatos témák 9

• öltözködés 10

• evés 12

• ivás 15

• reklámok 17

• munka 19

• gazdagság 22

Igényeink 25

• szépség 26

• siker 28

• stílus 30

• tolerancia (személyválogatás) 33

• érték, értékesség 36

• igényeink 38

Néhány szó magunkról 41

• tükör 42

• keresztjeink 44

• életünk jelképei 46

• erő, erőtlenség 49

• szavaink 51

• elhivatás 54

Értelem és érzelem 57

- szeretet 58
- tisztaság és látás 61
- elkötelezés 63
- könyörületeség 65
- ajándék 67
- mélység 70

Örök kérdések 73

- boldogság 74
- halál 76
- nyomorúság, szenvedés 79
- katasztrófák 83
- öröm 85
- összeomlás (világvége) 88

Konfliktusok és feloldások 91

- fél(re)értés 92
- elégedettség 94
- elfogadás 97
- uralkodás 99
- kapcsolat 102
- várakozás 105

Jegyzetek 108

egy **Divatos témák**

- öltözködés
- evés
- ivás
- reklám
- munka
- gazdagság

kettő **Igényeink**

- szépség
- siker
- stílus
- tolerancia
- érték / értékesség
- igényesség

három **Néhány szó magunkról**

- tükör
- keresztjeink
- életünk jelképei
- erő / erőtlenség
- szavaink
- elhivatás

négy **Értelem és érzelem**

- szeretet
- tisztaság, látás
- elkötelezés
- könyörületesség
- ajándék
- mélység

öt **Örök kérdések**

- boldogság
- halál
- nyomorúság, szenvedés
- katasztrófák
- öröm
- összeomlás

hat **Konfliktusok és feloldások**

- fél(re)értés
- elégedettség
- elfogadás
- uralkodás
- kapcsolat
- várakozás

Ifjúsági
6X6

